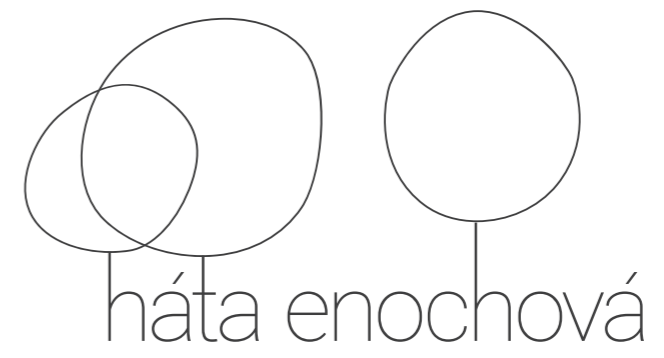

Dejvický potok

ztracený a nalezený

**FAKULTA
ARCHITEKTURY
ČVUT V PRAZE**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Háta Enochová
ateliér Rehwaldt, Concepcion
Krajinářská architektura
LS 2020/21

1/ PROHLÁŠENÍ diplomanta	
autor, diplomant: Bc. Háta Enochová akademický rok, semestr: 2020/2021, LS název diplomové práce: Potenciál zatrubněných toků v Praze: Dejvický potok name of thesis: Potential of hidden streams in Prague: Dejvický potok jazyk práce: český	
Vedoucí práce: Oponent práce: Ústav:	Dipl. Ing. Till Rehwaldt Ing. arch. Zdeňka Kunčarová 15120 ústav krajinářské architektury
Klíčová slova:	Dejvice, Praha 6, zatrubněný potok, obnovení toku, městská krajina, infrastruktura
Anotace (česká):	Analýza území bývalého Dejvického potoka. Průzkum současného stavu a určení potenciálu těchto prostor. Vypracování studie pro znovuzačlenění tohoto toku do území Dejvic a představení škály možných intervencí vedoucích jak k obnovení fyzického toku, tak k vytvoření připomínky jeho kulturně-historického významu. Cílem práce je komplexní zmapování současného stavu a nastínění možných řešení, která by mohla být v budoucnosti realizována.
Anotace (anglická):	Analysis of the territory of the former Dejvický stream. Exploring the current state and determining the potential of these spaces. Elaboration of a study for the reintegration of this stream into the territory of Dejvice and presentation of a range of possible interventions leading both to the restoration of the physical stream and to the creation of a reminder of its cultural and historical significance. The aim of the work is a comprehensive mapping of the current state and outlining possible solutions that could be implemented in the future.

PROHLÁŠENÍ AUTORKY

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

podpis autora-diplomanta

20.5.2021

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Háta Enochová
datum narození: 5.6.1995
akademický rok / semestr: 2020/21, LS
obor: (N731) Krajinářská architektura
ústav: 15120 ústav krajinářské architektury
vedoucí diplomové práce: Dipl. Ing Till Rehwaldt
téma diplomové práce: Potenciál zatrubněných toků v Praze: Dejvický potok

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Analýza území bývalého Dejvického potoka. Průzkum současného stavu a určení potenciálu těchto prostor. Vypracování studie pro znovuzačlenění tohoto toku do území Dejvic a představení škály možných intervencí vedoucích jak k obnovení fyzického toku, tak k vytvoření připomínky jeho kulturně-historického významu. Cílem práce je komplexní zmapování současného stavu a nastínění možných řešení, která by mohla být v budoucnosti realizována.

2/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Portfolio rozdělené do dvou částí. Analýza současného stavu a návrhová část. Tok bude rozdělen na části podle typologie území a tyto části budou zpracovány jednotlivě v měřítku 1:500 – 1:1000.

3/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

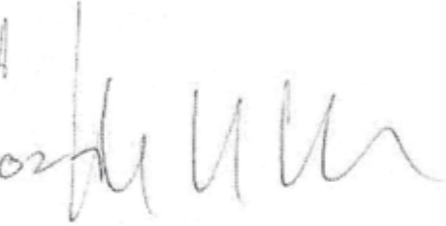
Datum a podpis studenta

1.3.2021

Datum a podpis vedoucího DP

01.03.2021

Datum a podpis děkana FA ČVUT

01-03-2021

registrováno studijním oddělením dne

1.5.2021

„Umění se zrodilo z vnímání a pozorování přírody.“

– Marcus Tullius Cicero

úvod

Ve vodních tocích vidím poklad krajiny. Toky vytváří infrastrukturu života, která k sobě přirozeně přitahuje život a diverzitu. Ztráta vodních toků při výstavbě měst začíná být s klimatickou změnou velice bolestná a nastává nejvyšší čas toky městu vracet. Projekt obnoveného zatrubněného toku by se mohl jevit jako omílané téma, o to pro mě bylo překvapivější zjištění, že Dejvickému potoku se věnuje celkově tak málo pozornosti.

Při práci s vodními toky z pohledu krajinářské architektury je mi zřejmé, že se jedná o činnost dalece přesahující rámec jednoho oboru. Tato práce si ani neklade za cíl nahrazovat práci odborníků z jiných odvětví. Cílem této práce je věnovat potoku pozornost důslednou analýzou a následně nastínit možná řešení ve vztahu k veřejným prostranstvím kolem a přirozeným danostem v území.

Mé snahy směřovaly k vytvoření co nejrealističtější formy obnovy tohoto toku, která by nevyžadovala radikální změny v území a pracovala by s místy tak, jak jsou v současné době stabilizovaná. Pokud bych si měla klást ten nejvyšší cíl této práce, pak by to snad bylo přivedení pozornosti k tomuto toku a započítí snah o jeho postupné odkrývání. Pevně věřím, že jak Dejvický potok, tak jeho přilehlá území by si tuto obnovu zasloužila a pro město jako celek by to znamenalo stát o krok blíže udržitelnosti a zdravému prostředí.

obsah

analytická část

1_ potok	15
kontext	18
úvod	20
průzkum průběhu potoka	22
stávající stav	40
2_ místa	53
celkový přehled	56
jednotlivá místa	58

návrhová část

3_ nástroje	119
zásady při navrhování	123
reference	124
nástroje k obnově toku	129
4_ aplikace	183
principy	187
celkové situace	188
aplikace na místa	198

Analvtická část

První část se zabývá pohledem na potok jako na celek. Potok je zasazen do kontextu ostatních pražských toků, jsou zde představeny způsoby, podle kterých jsem postupovala při průzkumu původní trasy potoka a jsou zde uvedeny základní analýzy celého území, kolem toku. Z množství analytických map, které jsem shromáždila v průběhu předdiplomového semináře jsem se rozhodla použít jen zlomek a to ty, které hrály následně při rozvahách o nové podobě toku nějakou roli.

kontext

úvod

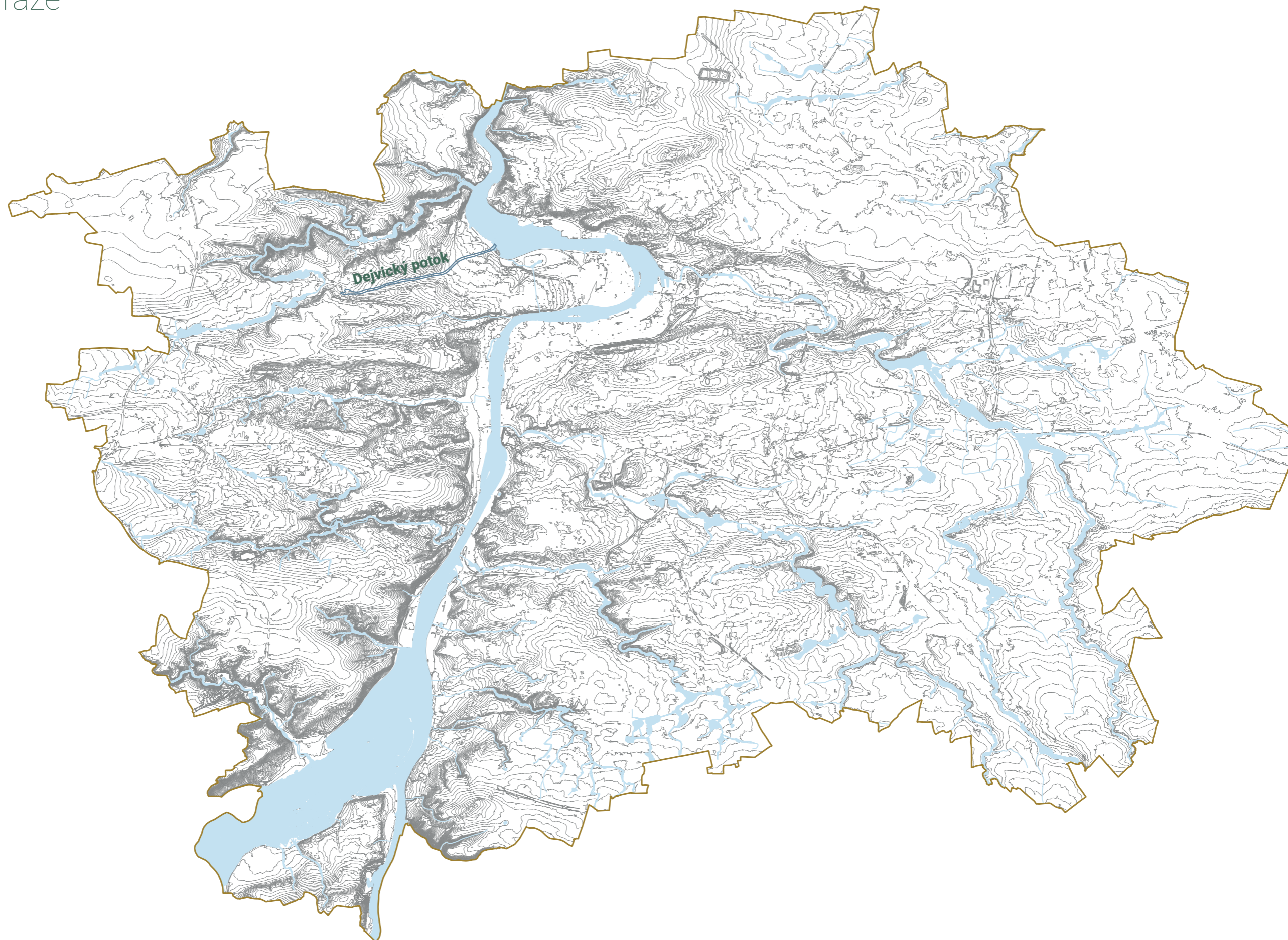
průzkum průběhu potoka

- 1.) geologická mapa
- 2.) historie
- 3.) stopy v území

stávající stav

fotodokumentace
ortofoto mapa
urbánní typologie
funkční plochy
kanalizace

vodní toky v Praze

100 potoků
357 Km délky
7,6 Km náhonů
120 ha související zeleně

Dejvický potok:

4,5 Km celkem
700 m na povrchu
3,8 Km v trubkách

Dejvický potok

O Dejvickém potoce a jeho trase není veřejných mnoho informací. Ví se, kudy přibližně vedl, nicméně nenarazila jsem na žádný zdroj, který by tuto informaci podával ucelenou. Z území, o kterém jsem věděla, že se v něm Dejvický potok nachází jsem s pomocí nástrojů analýzy digitálního modelu terénu získala představu o „povodí“ tedy ploše, odkud veškerá voda odtéká do jednoho bodu. Toho „povodí“ jsem tedy již od začátku vymezila jako prostor, kterým se práce zabývá, i když hmatatelné zásahy se dějí pouze v jeho malé části. Území vymezené oranžovou linkou je tedy stanovenou oblastí.

Výzkum původní trasy toku tedy zabíral podstatnou část času, kterou jsem věnovala této práci v počáteční fázi. Pro získání co nejpresnějšího přehledu o původní trase potoka jsem se rozhodla pro porovnání tří různých zdrojů, ze kterých jsem čerpala.

1. geologická mapa
2. historické prameny (mapy, fotografie)
3. stopy v území

na následujících stránkách rozvedu tyto tři zdroje informací a porovám, nakolik si vzájemně odpovídají.

Stávající poloha toku mi bohužel zůstala i v průběhu práce neznámá, stejně jako stav jeho pramenů. Ovšem přibližně lze vycházet z mapy kanalizačních stok uvedené v části „současný stav“.

legenda:

- stavby
- hranice povodí řešené oblasti
- vodní toky

scale 1:20 000

0 500 1 000 m

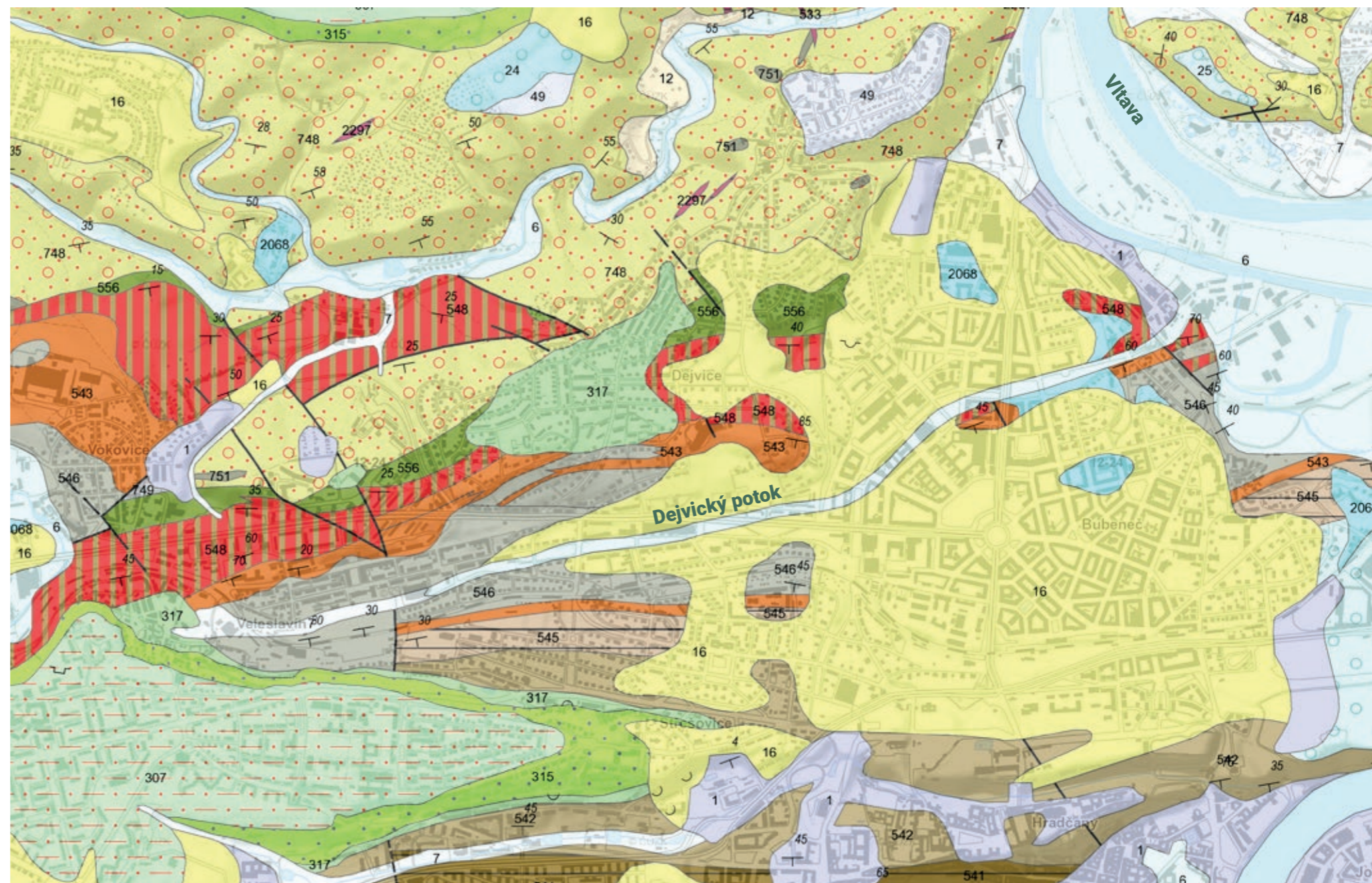

geologická mapa

Mapa podloží je nejpřesnějším zdrojem při pátrání po zaniklých tocích. Koridory stávajících i zaniklých toků lze vypátrat podle modře vyznačených nivních sedimentů, ty představují přesnou informaci o tom, kudy tok původně vedl.

Koridor nivních sedimentů Dejvického potoka používám dále k porovnání s ostatními zdroji ohledně trasy potoka k získání přehledu o proměně trasy toku.

 nivní sedimenty

scale 1:20 000
0 500 1 000 m

historické prameny

Pro sledování proměny trasy potoka jsem zvolila několik historických map, na kterých je potok zakreslen. Pro srovnání uvádím také trasu koridoru nivních sedimentů z geologické mapy.

Fotografie na této straně ukazují stav Dejvického potoka ve 20. letech 20. století, před výstavbou Dejvic. Fotografie pocházejí od Spolku pro obnovu Dejvického potoka, není k nim však bohužel informace ze kterého místa byly přesně pořízeny. Slouží proto pouze pro vytvoření obrázku, jak potok vypadal před tím, než byl sveden pod zem.

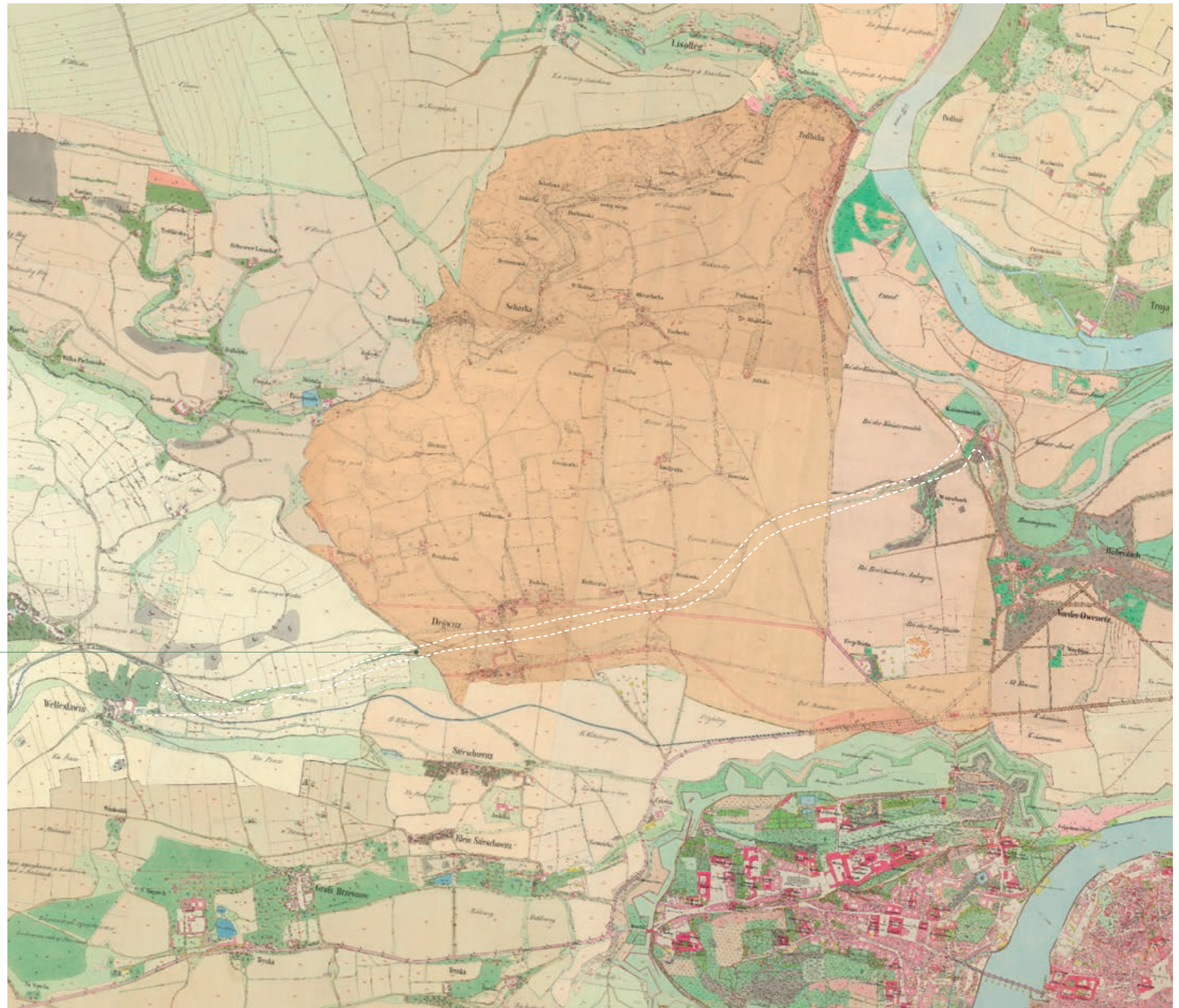

Dejvicko-bubenečská pláň se zákruty Dejvického potoka před zastavěním. Ve své vzdálenější části zachycuje snímek nejbohatší pražské archeologické naleziště, v popředí stavba Masarykovy koleje (foto magistrátního rady R. Hlubinky z roku 1925)

1842

Na mapě stabilního katastru je potok zřetelně zakreslen pouze ve své první a poslední cca čtvrtině. Tyto zakreslené úseky odpovídají koridoru nivních sedimentů. Na mapě lze vidět Dejvický rybníček, který byl Dejvickým potokem napájen a následně se do území obtiskl skrze jméno ulice.

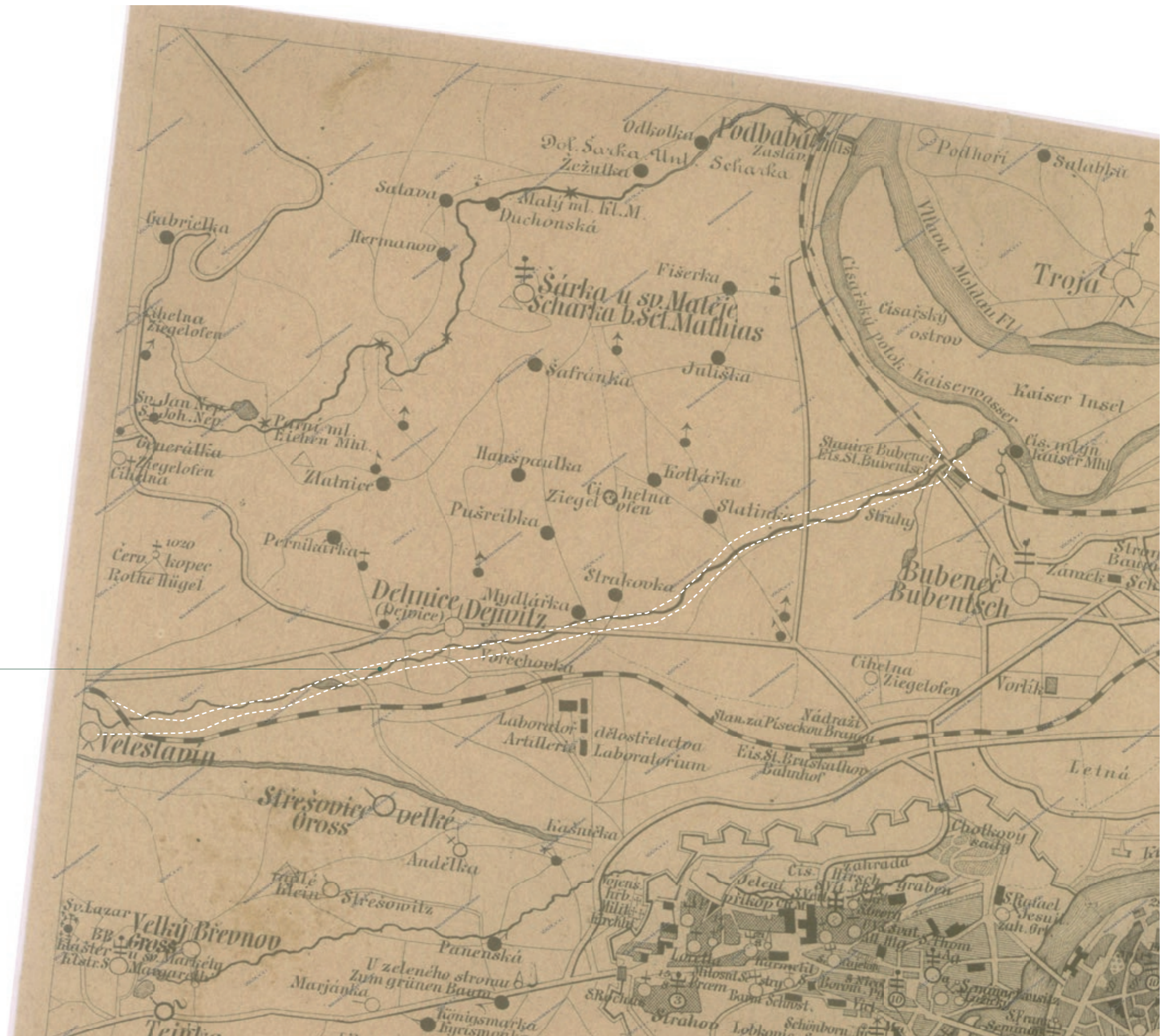
Dejvický rybníček

1890

Na této mapě je potok zakreslený velice zřetelně a svým průběhem víceméně odpovídá koridoru nivních sedimentů. Dejvický rybníček, který byl vidět na mapě stabilního katastru se zde nachází také, ovšem je zakreslen níže na toku, než v předchozí mapě. Tuto odchylku vysvětlují nepřesností této mapy, která je více schématického rázu, než mapa stabilního katastru.

Dejvický rybníček

M: 1:20 000

0 500 1 000 m

1908

Zde je zřetelné odchýlení toku od koridoru nivních sedimentů poblíž území Strakovky (vyznačeno čtvercem). Tato odchylka od původní trasy byla zřejmě důsledkem cestní sítě v území. Jinak se tok nachází po celé délce v rámci koridoru. Zřetelný je zde Dejvický rybníček, zakreslený ve stejném místě, jako na mapě stabilního katastru.

Dejvický rybníček

1920-24

Na této mapě není příliš viditelný Dejvický potok, je zde ale zachycená plánovaná proměna území, při které měl být Dejvický potok odveden z povrchu. Na mapě vidíme stejnou cestní síť jako na mapě z roku 1908, jsou zde ovšem již nakreslené plány výstavby Dejvic. Jedná se proto o zajímavý podklad, ze kterého lze vyčíst vztah původního toku k současné podobě Dejvic.

Dejvický rybníček

1938

S výstavbou Dejvic je patrné že potok ve své druhé polovině již zcela zanikl. Na této mapě lze vidět, že průběh potoka zůstal nenarušen až po Dejvický rybníček, který v té době stále existoval, dále již však jeho tok na povrchu nepokračuje a situace se začíná blížit dnešnímu stavu.

Dejvický rybníček

M: 1:20 000

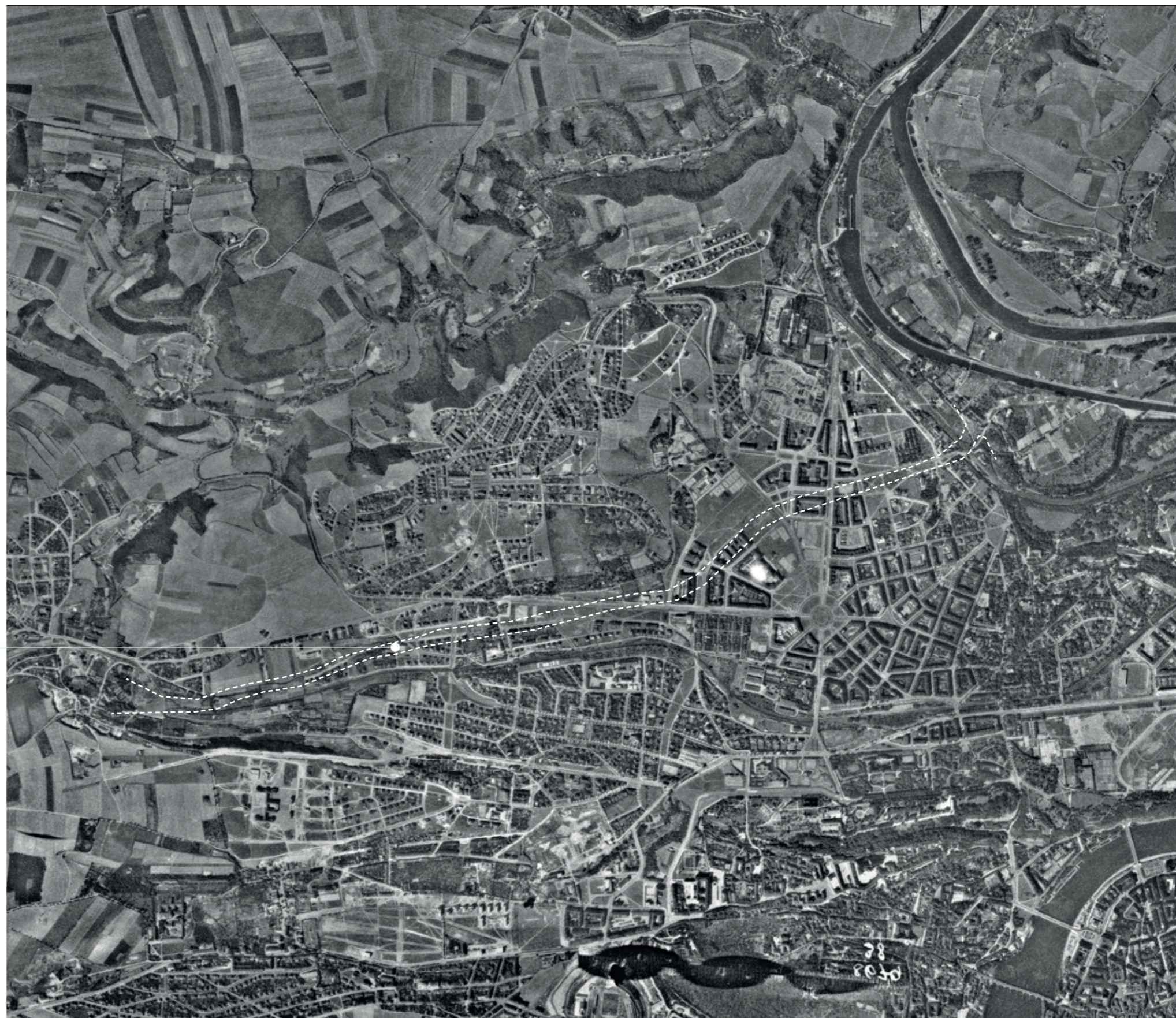
0 500 1 000 m

1938

Stejnou situaci lze pozorovat na nejstarším leteckém snímku, který se mi podařilo pro tuto oblast dohledat.

Dejvický rybníček

M: 1:20 000

0 500 1 000 m

stopy v území

Dejvický potok již sice nevede po povrchu, ale do území kudy protékal se zapsal jiným způsobem. Při průzkumu trasy jsem procházela oblasti předpokládaného průběhu potoka a zachycovala pozůstatky toku v území. Při následném srovnání lokalit těchto fotografií lze vidět, že trasa odpovídá koridoru nivních sedimentů z geologické mapy.

Potok se do území zapsal skrze názvy ulic, pozůstatky staveb na něm (propustka pod železnicí), částmi otevřeného toku a intenzivně se propsal také do vegetace. Po celé délce toku, lze narazit na vzrostlé Vrby, jejichž umístění přesně odpovídá původní trase potoka.

stávající stav

V současnosti lze potok spatřit na dvou místech. První se nachází v areálu bývalého Strnadova zahradnictví a potok se zde nachází ve formě strouhy podél cesty, která se dle množství srážek kolísavě plní vodou. Druhé se nachází na konci toku před místem, kde se potok vlévá do Vltavy. Toto místo je v ulici Mlýnská a potok zde teče opevněným korytem podél komunikace. V areálu Zámku Veveřslavín lze také spatřit jezírko, napájené pramenem Dejvického potoka.

Kromě stop v podobě vegetace a názvů ulic z potoka nezbyvá již v současnosti z potoka nic. Bývalý Dejvický rybníček je v celé ploše zastavěn bytovými domy.

Z urbanistického hlediska je potok do území výrazně propsán, jelikož většina jeho původní trasy vede přes stávající lineární parky. Předkládám, že toto je z důvodu vodního režimu v území a také proto, že nivní sedimenty jsou méně vhodné pro zakládání budov.

Dejvický rybníček

legenda:

- plochy zeleně
- zachované části toku
- průběh původního toku
- hranice povodí řešené oblasti
- vodní toky

scale 1:20 000

0 500 1 000 m

fotodokumentace

Potok pramení v areálu Zámku Veveslavín, který je v současnosti veřejnosti nepřístupný z důvodu špatného stavu budov. V areálu se nachází jezírko, napájené pramenem potoka (1).

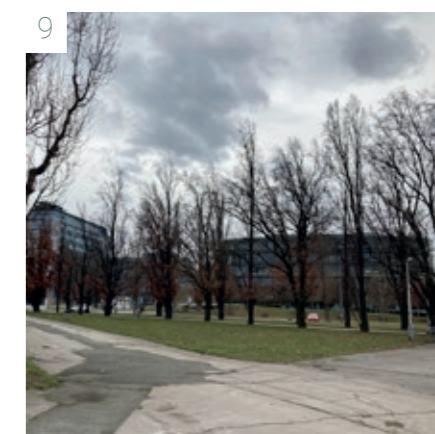
Dále protéká již pod zemí přes areál bývalých tepláren a následně překonává železniční trať zachovanou propustkou (2).

Poté co protéká přes několik nepřístupných soukromých pozemků nachází se v oblasti bývalého Strnadova zahradnictví, podél kterého teče viditelně ve strouze (3).

Následně je sveden opět pod zem a protéká sérií lineárních parků podél ulice Na Rozdílú (4) a Hadovka (5,6). Za parkem Hadovka podtéká potok Evropskou, podél které se nachází další lineární park (7).

Po překonání Evropské ulice protéká kampusem ČVUT (8) a pokračuje přes Flemingovo náměstí (9), zatravněnou plochu v ulici Nikoly Tesly (10) do dalšího lineárního parku Lázaró Cárdenase (11).

Podruhé jej lze spatřit těsně před místem, kde se vlévá do Vltavy v ulici Mlýnská (12), zde teče opevněným korytem podél komunikace.

ortofoto mapa

Satelitní snímek oblasti s vyznačeným koridorem nivních sedimentů.

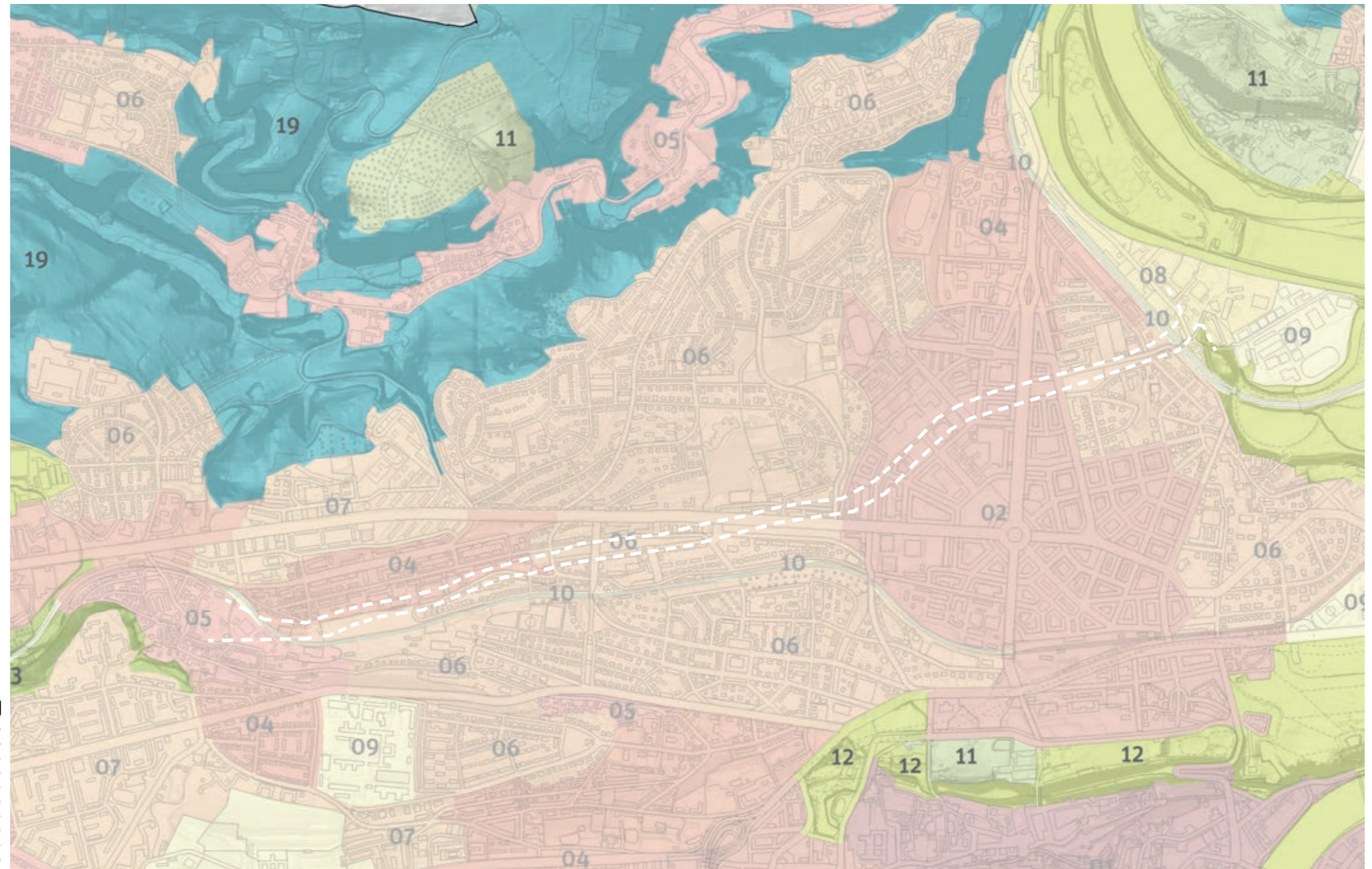

scale 1:20 000
0 500 1 000 m

urbánní typologie

Potok prochází různými typologiemi zástavby směrem k centru. Pramení v prostoru Zámku Veleslavin, v jehož okolí se nachází vesnická struktura. Dále pokračuje přes zahradní město do Dejvic, kde se nachází v blokové struktuře. Před vlitím do Vltavy prochází pak ještě jednou oblastí zahradního města a končí v areálu produkce.

Tato proměna okolí potoka poskytuje možnosti různého nakládání s případným obnoveným korytem tak, aby odpovídalo prostředí ve kterém se nachází.

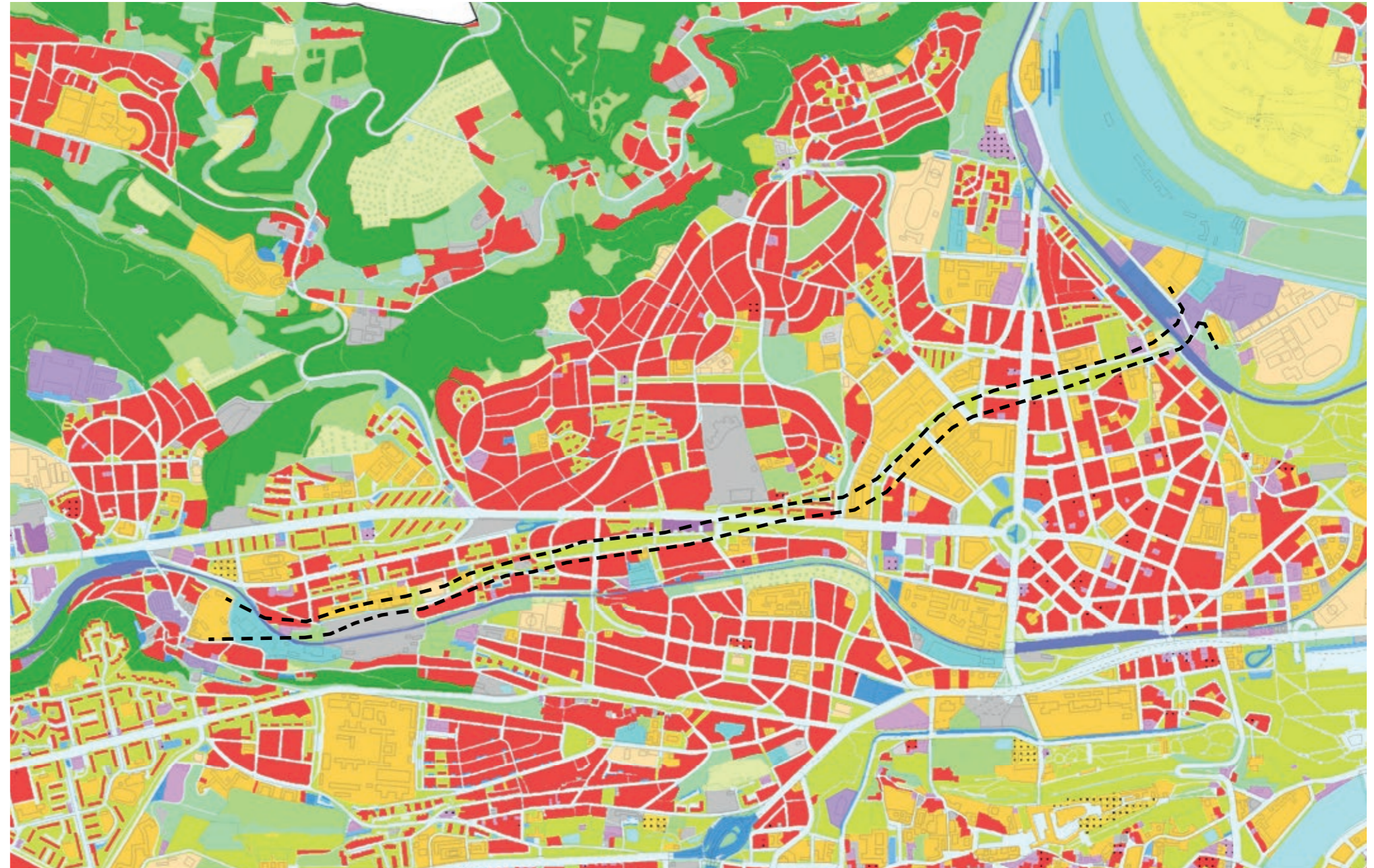
TYPY OTEVŘENÉ KRAJINY	TYPY NEZASTAVĚNÉ KRAJINY VE MĚSTĚ	TYPY ZASTAVĚNÉ KRAJINY VE MĚSTĚ
01 krajina výrazných vrchů	10 parkový les	01 rostlá struktura
02 krajina výrazných údolí	11 parkové prostranství	02 bloková struktura
03 krajina úzkých zaříznutých údolí v ploidně	12 parkový areál	03 hybridní struktura
04 zemědělská krajina v rovině		04 heterogenní struktura
05 zemědělsko-rybníční krajina		05 vesnická struktura
06 leso-zemědělská krajina		06 zahradní město
07 lesní krajina v rovině		07 modernistická struktura
		08 areál produkce
		09 areál vybavenosti
		10 lineární struktura

funkční plochy

Převážná většina toku se nachází v prostorách parků a parkově upravených ploch, nebo areálů veřejných služeb. Specifické jsou oblasti bývalých tepláren a Strnadova zahradnictví, které jsou v současnosti nevyužité a je zde plánovaná nová výstavba.

KRAJINA PĚŠEBNÍ	REKREACE PŘÍRODNÍ	VEŘEJNÉ SLUŽBY
louky, pastviny, travnatá lada	parky, hřištiny, parkově upravené plochy	zdravotní služby
zahradnictví	REKREACE AKTIVNÍ	bezpečnost, ochrana
zahrady, sady, vinice	rekreační areály a zahradkové osady	správa
KRAJINA NELESNÍ	REKREACE VZDĚLÁVACÍ	kultura, církev, média
nelesní porosty dřevin zapojené	rekreační areály vzdělávací	vysoké školy, věda, výzkum
nelesní porosty dřevin nezapojené	- ZOO, botanické zahrady	školy a výchova
doprovodná vegetace	REKREACE SPORTOVNÍ	sociální služby
močadlní porosty bez dřevin	sportovní areály	polyfunkční veřejné služby
KRAJINA LESNÍ		BYDLENÍ
lesy a lesoparky		rodinné domy a činžovní vily
		bytové domy
		polyfunkční rodinné a bytové domy
		KOMERČNÍ SLUŽBY
		služby městské
		obchody
		administrativa
		obchodní a administrativní centra
		výstaviště, kongresová centra,
		multifunkční arény a stadiony
		polyfunkční občanské vybavení
PRODUKCE NERUŠÍCÍ	PRODUKCE RUŠÍCÍ	VODNÍ TOKY A PLOCHY
nerušící výrobní i nevýrobní provozy, podnikatelské parky	náhlí výrobní i nevýrobní provozy, skladoviště, distribuční	vodní toky a plochy
DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ - KOMUNIKACE
veřejná hromadná doprava osob	vodní hospodářství	významné ulice, sílnice
garáže	energetika	ulice, sílnice
výbraná parkoviště, P+R	zařízení pro přenos informací	cesty
servisní a provozní dopravní plochy a zařízení	polyfunkční technická infrastruktura	pěšiny a pěší prostranství
dálnice, Pražský okruh	odpadové hospodářství	BEZ VYUŽITÍ
bratě a zařízení železniční dopravy, nákladní terminály	ZDROJE A ODPADY	staveniště
doprava vodní	nákladní s odpady - skládky	devastovaná území bez staveb, deponie
plochy s objekty letišť	těžba surovin	nevyužívané plochy
plochy letiště	KRAJINA ZEMĚDĚLSKÁ	nevyužívané objekty a plochy s objekty
	pole	nevyužívané plochy s nálety dřevin
		nečistěno

scale 1:20 000
0 500 1 000 m

kanalizace

V současné době je většina toku svedena do potrubí pod zem. Přesnou polohu tohoto potrubí se mi bohužel nepodařilo zjistit. Jako vodítko lze použít tuto mapu kanalizačních stok, kde lze vidět, že kmenová stoka D kopíruje podstatnou část toku. Toto je výsledkem vodního režimu území. Lze však také předpokládat, že stávající potok bude uložen poblíž těchto stok.

ODKANALIZOVÁNÍ

- kmenová stoka
- kanalizační sběrač - gravitační
- kanalizační sběrač - výtlač
- vedlejší kanalizační sběrač a významná stoka
- čistírna odpadních vod
- čerpací stanice odpadních vod
- dešťová usazovací nádrž
- vsakovací objekt
- plocha kanalizačního zařízení

scale 1:20 000
0 500 1 000 m

2
místa

Analvtická část

Tato část představuje detailněji jednotlivá místa, kterými Dejvický potok protéká. Místa jsou představena fotografií, popisem, základními údaji a mapou, ve které je kromě základního polohopisu zachycen také vodní režim místa. Toto je důležitá informace, jelikož nastiňuje kudy by v současných podmínkách mohlo vést obnovené koryto toku tak, aby byla jeho trasa přirozená vzhledem ke stávající morfologii terénu a tudíž i vodnímu režimu území.

celkový přehled jednotlivá místa

popis
základní charakteristika
vodní režim

Zámek Veveslavín
bývalé teplárny
Strnadovo zahradnictví
Na Rozdílu
Hadovka západ
Hadovka východ
zeleň podél Evropské
Thákurova
Zikova
kampus ČVUT
Flemingovo náměstí
Nikoly Tesly
Náměstí Interbrigády
park Lázaro Cárdenase
Mlýnská

místa

Prostor, kterým tok dříve vedl lze rozdělit na 15 míst, která lze následně jednotlivě analyzovat a poté pro ně vypracovat návrh.

Pro účely této práce pracuji s následovným rozdělením. Jednotlivá místa jsem rozdělovala tak, jak bych postupovala při tvorbě např. generelu zeleně. Plochy jsou rozděleny podle charakteru a celistvosti. Vždy se snažím zachovat v jedné ploše místo s jednotným charakterem, způsobem využití a potenciálem rozvoje. Výjimkou je park Hadovka, který bych považovala za jedno místo, ovšem z důvodu zobrazení jsem ho rozdělila na východní a západní část.

Analýza jednotlivých míst obsahuje vždy základní informace, fotografii, mapu zachycující vodní režim a stručný popis základní charakteristiky ve vztahu k potoku.

Přehled míst:

- 1 Zámek Veleslavin
- 2 bývalé teplárny
- 3 Strnadovo zahradnictví
- 4 Na Rozdílu
- 5 Hadovka západ
- 6 Hadovka východ
- 7 zeleň podél Evropské
- 8 Thákurova
- 9 Zikova
- 10 kampus ČVUT
- 11 Flemingovo náměstí
- 12 Nikoly Tesly
- 13 Náměstí Interbrigády
- 14 park Lázaro Cárdenase
- 15 Mlýnská

legenda:

- průběh původního toku
- hranice povodí řešené oblasti
- vodní toky

M 1:20 000

0 500 1 000 m

Zámek Veleslavín

V areálu zámku Veleslavín se nachází pramen Dejvického potoka, který napájí malý rybníček v jižní části areálu. Jedná se tedy o prostor, kde by obnova toku měla začínat. Od rybníčku po západní hraně areálu vede trasa odtoku vody směrem do areálu bývalých tepláren. Zámecký areál je v současné době ve velmi špatném stavu a není do něj povolen běžný přístup z důvodu bezpečnosti. Budovy v areálu jsou nevyužité a zeleň pouze málo udržovaná. Kromě obnovy původního potoka je zde také potenciál pro obnovu celého areálu, který by mohl sloužit jako centrální zeleň pro okolní zástavby. Budovy v areálu by po rekonstrukci mohly sloužit pro kulturní účely.

Zámek Veleslavín

výměra plochy:	3 ha
funkční typ plochy:	zeleň veřejného vybavení
majetkoprávní vztahy:	Česká republika
přístupnost:	v současnosti nepřístupná
charakter:	památkové chráněná plocha
způsob užívání:	bez využití
vybavenost:	odpovídající zámeckému parku
režim užívání:	v současnosti nepřístupné
specifika:	potenciál využití staveb pro kulturní účely
prostupnost:	v současnosti oplocené
urbánní typologie:	vesnická struktura

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

M 1:2 000

0 50 100 m

Bývalé teplárny

Oblast bývalých tepláren je rozsáhlý brownfield, který již zcela pozbyl své původní využití. Původní stavby jsou postupně demolovány a prostor se připravuje na novou výstavbu. Trasy odtoku dešťové vody zde vedou po severovýchodní hraně areálu. Místo je v současnosti zarostlé a veřejnosti nepřístupné. V budoucnu by se mohlo napojit na okolní prostranství podél obnoveného Dejvického potoka. Určitou hodnotu tvoří v území divoká vegetace, kterou by bylo vhodné alespoň v okolí toku do budoucnosti částečně zachovat. Oproti současnému stavu by bylo vhodné v budoucnosti více propojit území s okolím a umožnit průchod v trase obnoveného toku.

Bývalé teplárny

výměra plochy:	2,2 ha
funkční typ plochy:	urbánní lada
majetkoprávní vztahy:	soukromé vlastnictví
přístupnost:	v současnosti nepřístupná
charakter:	brownfield
způsob užívání:	bez využití
vybavenost:	žádná
režim užívání:	v současnosti nepřístupné
specifika:	předpoklad nové výstavby
prostupnost:	v současnosti oplocené
urbánní typologie:	vesnická struktura

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

M 1:2 000

0 50 100 m

Strnadovo zahradnictví

Bývalé Strnadovo zahradnictví je také brownfield, a stejně jako v areálu tepláren je i zde v plánu nová výstavba. V současnosti je prostor zarostlý, nepřístupný a hromadí se zde odpadky. Probíhá zde ovšem již příprava na budoucí práce a prostor je postupně oplocován. Trasa odtoku dešťové vody vede po severní hraně areálu kde se nachází odkryté koryto Dejvického potoka. Toto místo je jedno ze dvou, kde lze v současné době spatřit potok na povrchu. Koryto se zde nachází ve formě strouhy podél cesty, která se plní vodou v závislosti na intenzitě srážek. Potok by zde bylo možné prohloubit a rozšířit a zachovat propojení, které se zde již nachází.

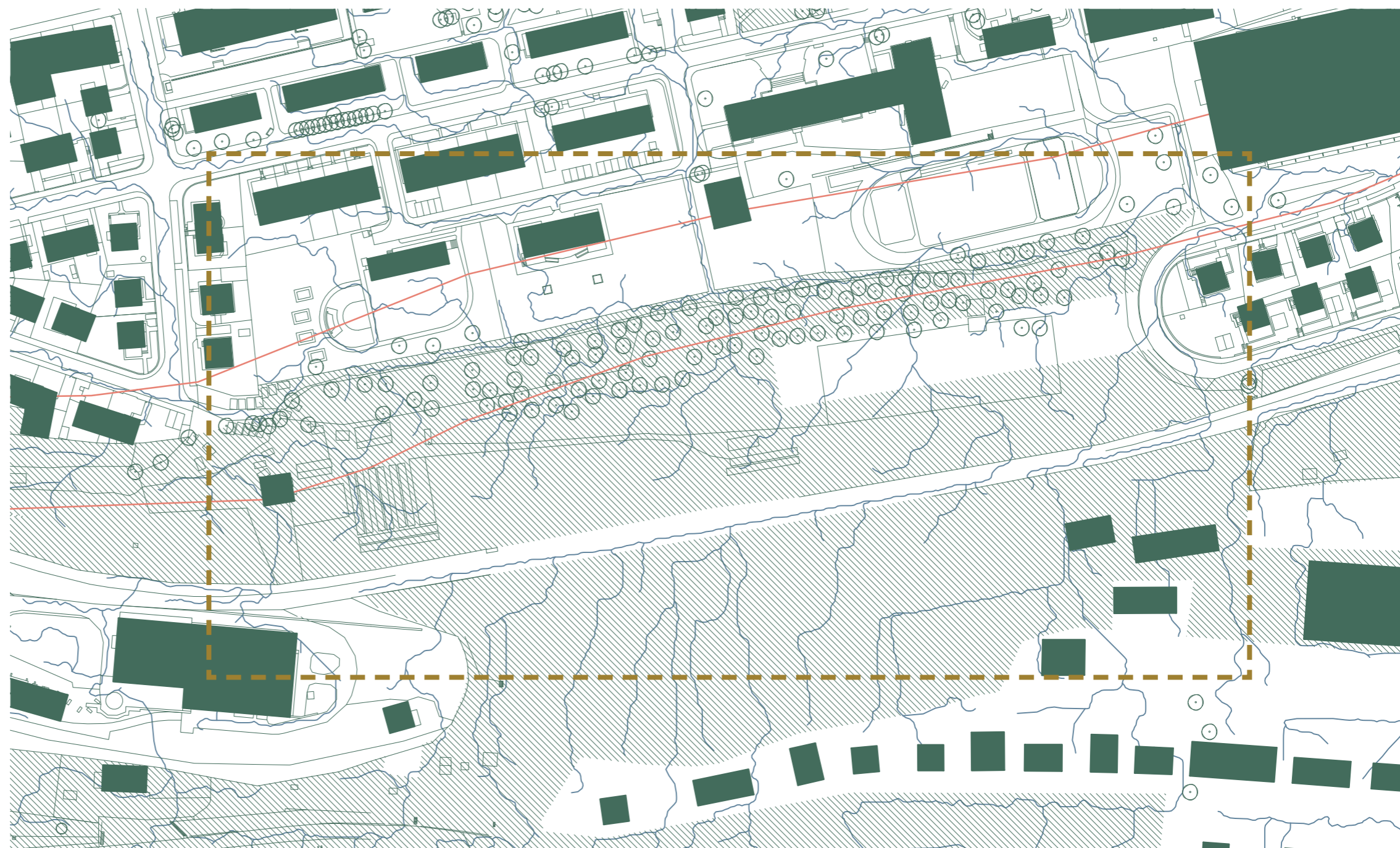

Strnadovo zahradnictví

výměra plochy: 3,3 ha
funkční typ plochy: urbánní lada
majetkoprávní vztahy: soukromé vlastnictví
přístupnost: přístupné, neudržované
charakter: brownfield
způsob užívání: v současnosti využíváno jako skládka a místo k přespání
vybavenost: žádná
režim užívání: v současnosti neregulován
specifika: předpoklad nové výstavby
prostupnost: neoficiálně prostupné
poznámka: bývalé zahradnictví
odhalený Dejvický potok
urbánní typologie: heterogenní struktura

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

M 1:2 000
0 50 100 m

Na Rozdílu

Oblast ulice Na Rozdílu je stabilizované území podél zahradního města. Nachází se zde parkově upravená plocha která vede podél části ulice. Dešťová voda zde odtéká ulicí, šla by však vést do koryta, při jeho umístění mezi ulicí a travnatou plochu. Jedná se o území rezidenčního charakteru přiměřeně vybavené mobiliářem a jedním dětským hřištěm. Toto místo nenabízí mnoho prostoru ke změnám a potok by zde bylo možné obnovit v co nejúžším prostoru podél komunikace. Jedná se o prostor, který slouží spíše ke krátkodobému pobytu, nebo pouze jako průchozí. Vzhledem k blízkosti parku Hadovka není třeba výrazné doplnění tohoto prostoru mobiliářem, či dalšími funkcemi.

Na Rozdílu

výměra plochy:	1,1 ha
funkční typ plochy:	parkově upravená plocha
majetkoprávní vztahy:	Hlavní město Praha, soukromé vlastnictví
přístupnost:	veřejné pozemky přístupné
charakter:	pobytový
způsob užívání:	krátkodobý pobyt
vybavenost:	dětské hřiště, mobiliář, vegetace
režim užívání:	veřejné prostranství
specifika:	sídlištní zeleň
prostupnost:	všesměrná
urbánní typologie:	zahradní město

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

M 1:2 000

0 50 100 m

Hadovka západní část

Na nejzápadnější části parku Hadovka se nachází rozlehlé oplocené dětské hřiště umožňující svým charakterem a vybaveností dlouhodobější pobyt rodin s dětmi. Trasy odtoku dešťové vody zde vedou středem této plochy a umožňují obnovu toku v prostoru dětského hřiště. Dále park pokračuje již neoplocený vybaven přiměřeně zelení a mobiliářem. Morfologie umožňuje odtok po jižní hraně parku, kde by také mohl být umístěn obnovený potok. Západní část parku hadovka je stabilizované území plnící svou funkci, které samo o sobě nevyžaduje větší úpravy. V případě obnovení potoka zde bude nutné intervenovat do té míry, aby se nový tok mohl zapojit do území, aniž by byl narušen jeho stávající charakter a prostupnost.

Hadovka západní část

výměra plochy:	1 ha
funkční typ plochy:	park
majetkoprávní vztahy:	Hlavní město Praha
přístupnost:	dětské hřiště oplocené, zbytek přístupný
charakter:	pobytový
způsob užívání:	střednědobý pobyt
vybavenost:	dětské hřiště, mobiliář, vegetace
režim užívání:	veřejné prostranství
specifika:	lineární park
prostupnost:	všesměrná
urbánní typologie:	zahradní město

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

Hadovka východní část

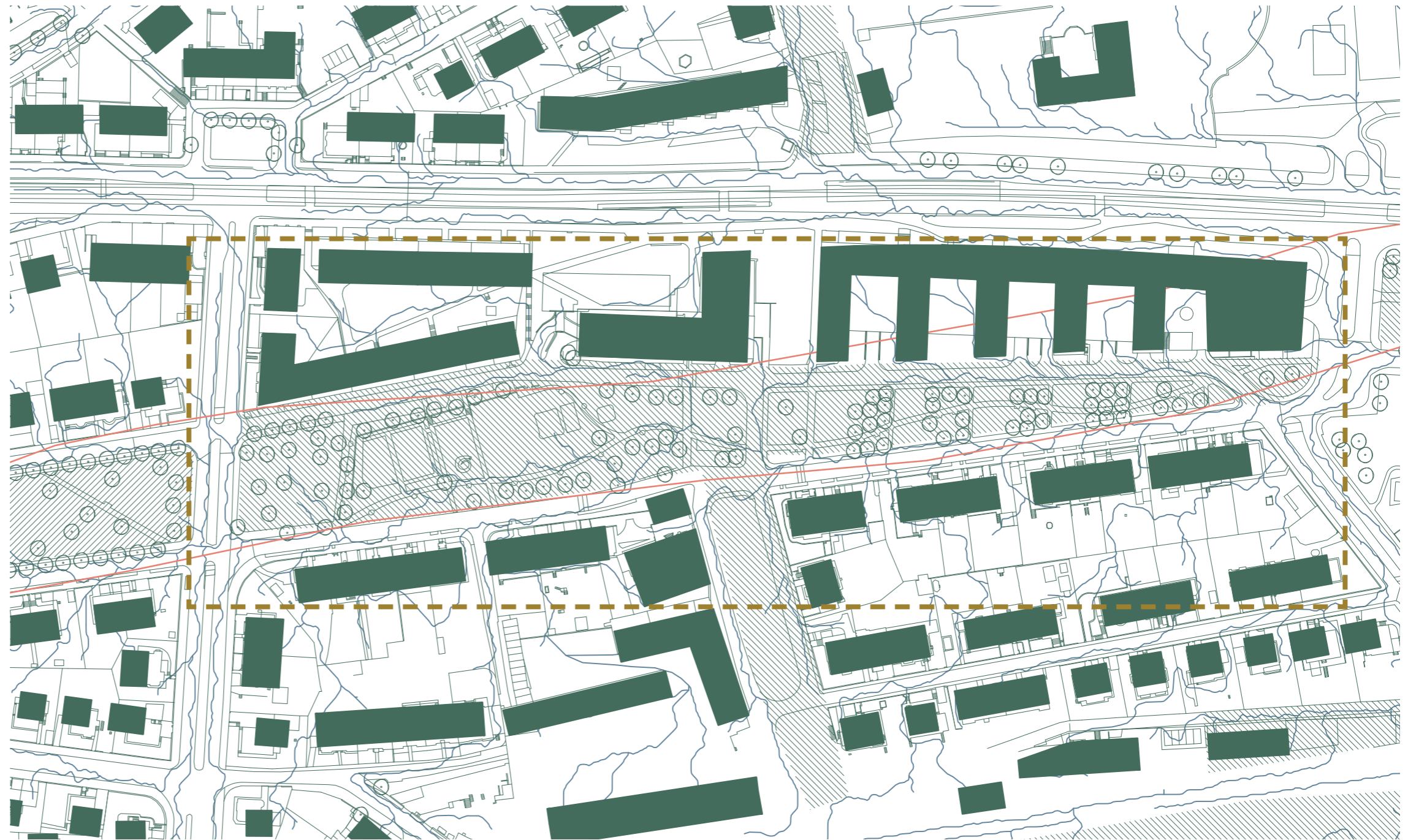
Východní část parku Hadovka se stejně jako ta západní nachází v zástavbě typu zahradní město a jedná se o dlouhodobě stabilizované území plnící své funkce. Park je vybaven mobiliářem, vegetací a dětským hřištěm ve svém středu. Trasa odtoku dešťové vody vede převážně po jižní hraně parku, občas více uvnitř. Tato hrana by také byla vhodným místem pro obnovu potoka. Park umožňuje střednědobý pobyt obyvatel a je dostatečně prostupný ve všech směrech. Vzhledem k dlouho ustálené kompozici území by v případě obnovy potoka byly potřeba intervence, které by pomohly zapojení toku do území. Tento dlouhý lineární park (včetně východní části) svou polohou přesně odpovídá koridoru původního dejvického potoka.

Hadovka východní část

výměra plochy:
funkční typ plochy: park
majetkoprávní vztahy: Hlavní město Praha
přístupnost: volně přístupné
charakter: pobytový
způsob užívání: střednědobý pobyt
vybavenost: dětské hřiště, mobiliář, vegetace
režim užívání: veřejné prostranství
specifika: lineární park
prostupnost: všesměrná
urbánní typologie: zahradní město

legenda:
polohopis
trasy odtoku dešťové vody
koridor původního toku (nivní sedimenty)
území vymezeného místa

M 1:2 000
0 50 100 m

zeleň podél Evropské

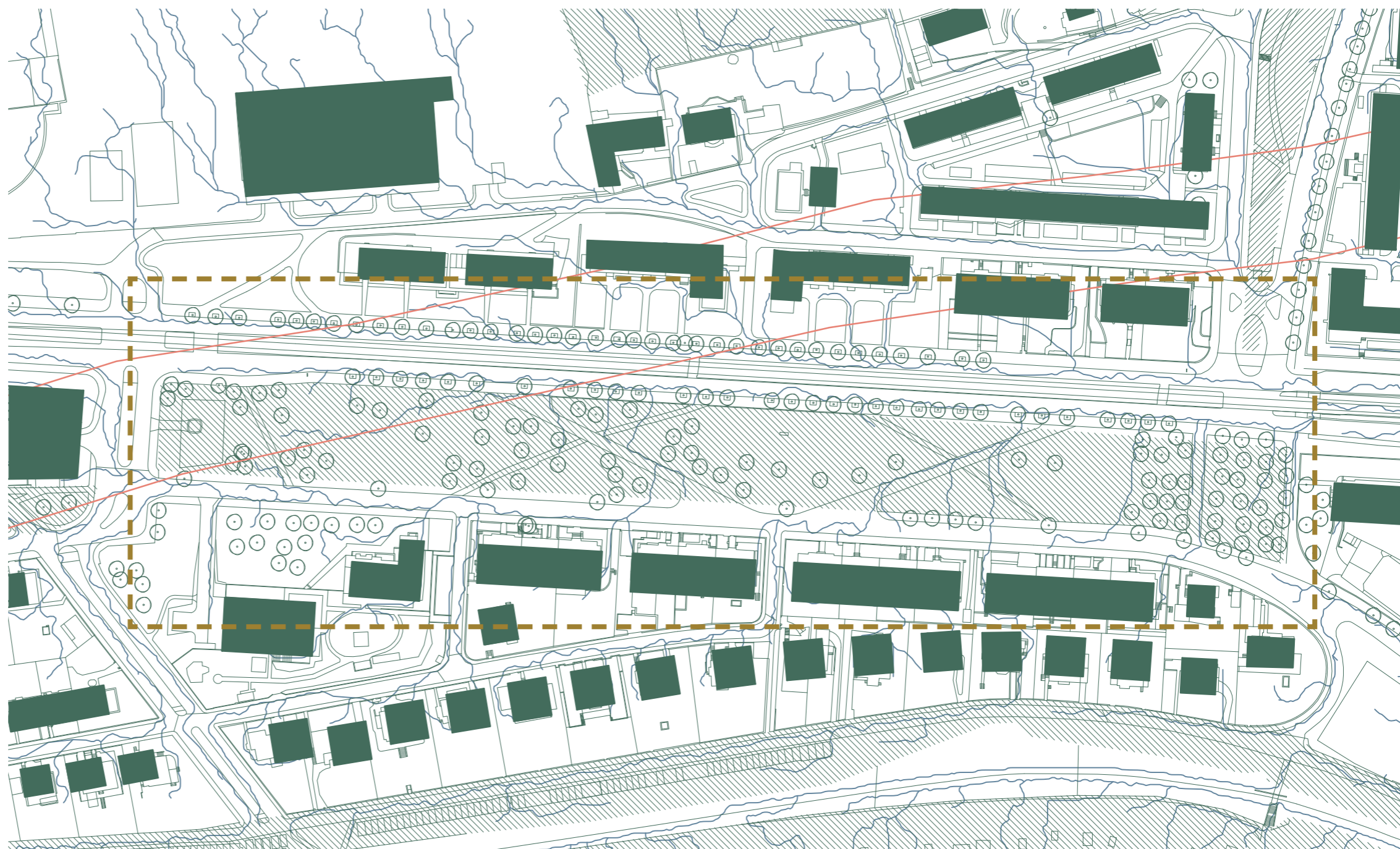
Dalším lineárním parkem, který se v okolí koridoru bývalého potoka vyskytuje je dlouhý pruh zeleně podél ulice Evropská. Tento prostor by morfologicky umožňoval otevření toku podél své severní hrany. Jedná se o území silně ovlivněné Evropskou ulicí z hlediska hluku. Tato zeleň, ač by k tomu poskytovala dostatečný prostor není obytného charakteru a slouží spíše jako reprezentativní plocha. Vzhledem k hlukovým podmínkám je vhodné tento charakter zachovat i do budoucna ovšem s důrazem na vylepšení ekologických podmínek v území. Doplnění prostoru výsadbami a drobnými prvky kolem toku by bylo žádoucí pro sjednocení ploch kolem potoka a jeho začlenění do území.

zeleň podél Evropské

výměra plochy: 2 ha
funkční typ plochy: parkově upravená plocha
majetkoprávní vztahy: Hlavní město Praha
přístupnost: volně přístupné
charakter: reprezentativní
způsob užívání: průchod
vybavenost: vegetace, mobiliář, památník
režim užívání: veřejné prostranství
specifika: ovlivněné Evropskou ulicí
prostupnost: všesměrná
urbánní typologie: zahradní město

legenda:
■ polohopis
— trasy odtoku dešťové vody
— koridor původního toku (nivní sedimenty)
- - - území vymezeného místa

M 1:2 000
0 50 100 m

Thákurova

Zatavněná plocha uprostřed ulice Thákurova se v původním koridoru potoka nachází jen svou severní částí, poskytuje ovšem vhodný prostor pro obnovu toku. Nachází se zde dostatečně široká travnatá plocha a odpovídající je i terén po kterém odtéká dešťová voda ve východní části plochy. Tato plocha má potenciál pobytové zeleně, ovšem stávající vybavenost je nedostatečná a kompozice plochy je nezřetelná a neodpovídá způsobu využití. V případě obnovy vodního toku by potok mohl převzít hlavní roli v této ploše a následná kompozice mobiliáře, vegetace a dalších prvků by mohla být situována kolem něj. Jedná se o plochu lokálního významu, která by mohla sloužit obyvatelům bezprostředního okolí a lidem z kampusu. Její potenciál je také ve vytvoření ekologicky hodnotných ploch kolem obnoveného toku.

Thákurova

výměra plochy:	0,3 ha
funkční typ plochy:	parkově upravená plocha
majetkoprávní vztahy:	Hlavní město Praha
přístupnost:	volně přístupné
charakter:	pobytový
způsob užívání:	krátkodobý pobyt
vybavenost:	mobiliář, vegetace
režim užívání:	veřejné prostranství
specifika:	vstup do kampusu
prostupnost:	všesměrná
urbánní typologie:	bloková struktura

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

Kolem ulice Zikova se nacházejí dvě nesourodé parkově upravené plochy. Tyto plochy mají limitovanou prostupnost a jedna na druhou kompozičně, ani funkčně nenavazují. Plochy jsou rozdělené ulicí Zikova, která vytváří bariéru v kontinuitě několika navazujících ploch zeleně. Plochy se nacházejí v rovině, dešťová voda je obtéká po komunikacích na východě a západě. Nachází se zde dostatečný prostor pro otevření toku a vytvoření ekologicky hodnotných míst. Při obnově toku by bylo vhodné pomocí drobných úprav a vybavenosti plochy sjednotit a funkčně a vizuálně vztáhnout k obnově toku. Tyto plochy jsou v současnosti spíše reprezentativního charakteru s potenciálem sloužit ke krátkodobému pobytu.

Zikova

výměra plochy:	0,3 ha
funkční typ plochy:	parkově upravená plocha
majetkoprávní vztahy:	Hlavní město Praha
přístupnost:	volně přístupné
charakter:	reprezentativní/pobytový
způsob užívání:	krátkodobý pobyt, průchozí
vybavenost:	mobiliář, vegetace
režim užívání:	veřejné prostranství
specifika:	dvě menší plochy
prostupnost:	jednosměrná
urbánní typologie:	bloková struktura

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

M 1:2 000

0 50 100 m

kampus ČVUT

Dlouhý lineární park v kampusu ČVUT poskytuje ideální prostor pro obnovu potoka. V jihovýchodní části parku, kterou také odtéká dešťová voda se nachází dlouhá travnatá plocha s neukotvenou kompozicí a nízkou úrovní vybavenosti. Zde by byl dostatečný prostor pro obnovení toku a situování do jeho blízkosti vybavení, umožňující pobyt kolem. Park kampusu je místem s poptávkou po střednědobém pobytu, ovšem s nedostatečnou vybaveností a neadekvátní kompozicí. Prostor nevyužívá v současné době plně svých potenciálů a velké plochy zeleně zůstávají bez náplně. Koridor původního toku se nachází jihovýchodně od tohoto prostoru v zastavěném území. Obnova potoka by tedy proběhla lehce mimo původní trasu.

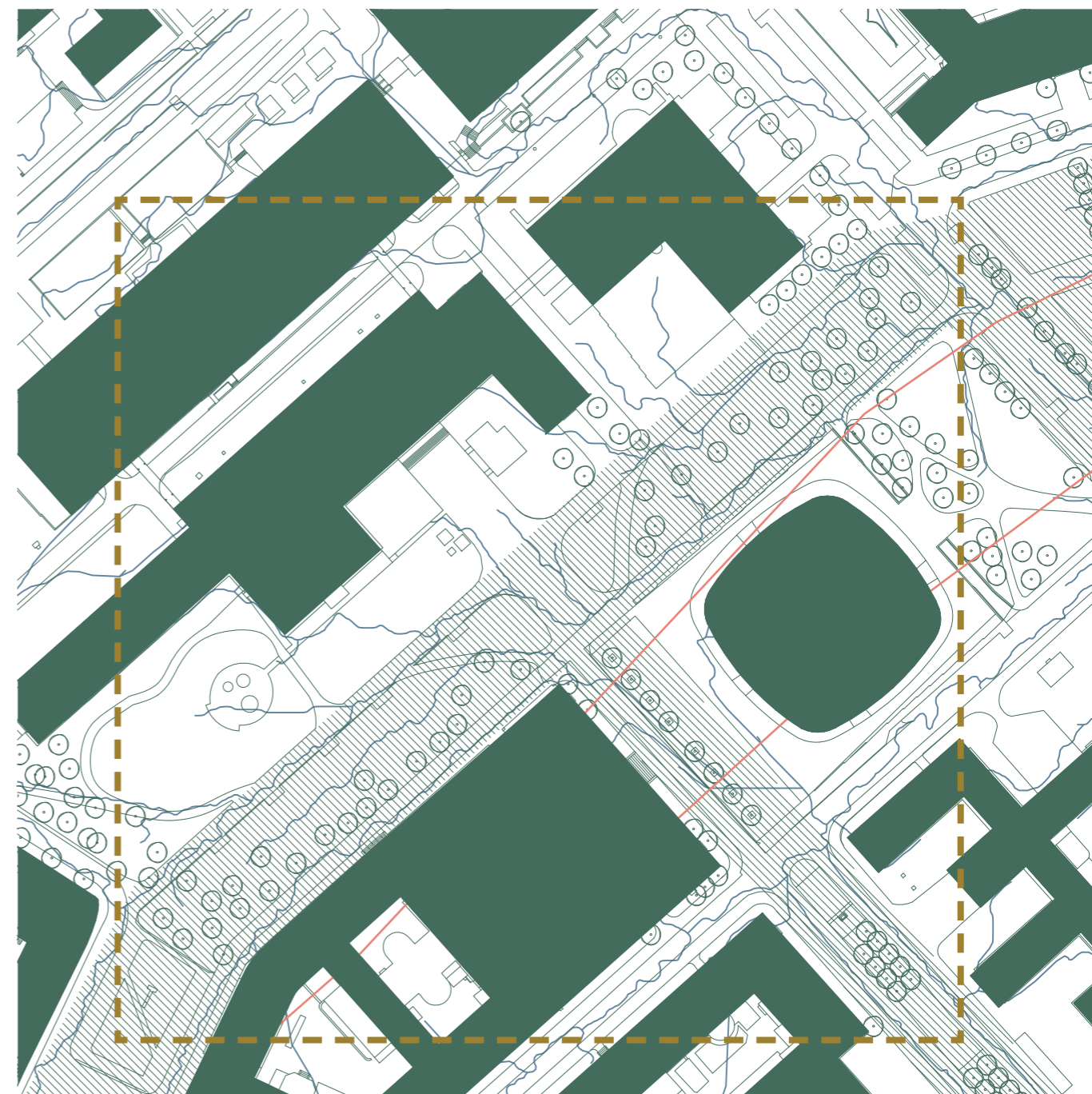

kampus ČVUT

výměra plochy:	1,3 ha
funkční typ plochy:	zeleň školského zařízení
majetkoprávní vztahy:	Hlavní město Praha, ČVUT
přístupnost:	volně přístupné
charakter:	pobytový
způsob užívání:	krátkodobý pobyt
vybavenost:	mobiliář, vegetace
režim užívání:	veřejné prostranství
specifika:	kampus ČVUT
prostupnost:	všesměrná
urbánní typologie:	bloková struktura

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

M 1:2 000

0 50 100 m

Flemingovo náměstí

Flemingovo náměstí je reprezentativním prostorem s potenciálem obytného místa. Nachází se zde množství vzrostlých stromů a velké travnaté plochy s možností pobytu. Plocha je také vybavena mobiliářem, ten se ale nachází pouze v blízkosti zpevněných ploch. Náměstí je komponováno výrazně osově, ovšem tyto osy postrádají v současnosti význam. Náměstí se z morfologického hlediska nachází v rovině a trasy odtoku dešťové vody vedou rozptýleně v severní i jižní části. Obnovením toku by došlo ke zvýšení pobytové a ekologické hodnoty místa a mohlo by dojít k lehkému narušení striktní kompozice místa. Obnova potoka by byla možná v severní části, tzn. mimo původní trasu potoka, ovšem v návaznosti na ní.

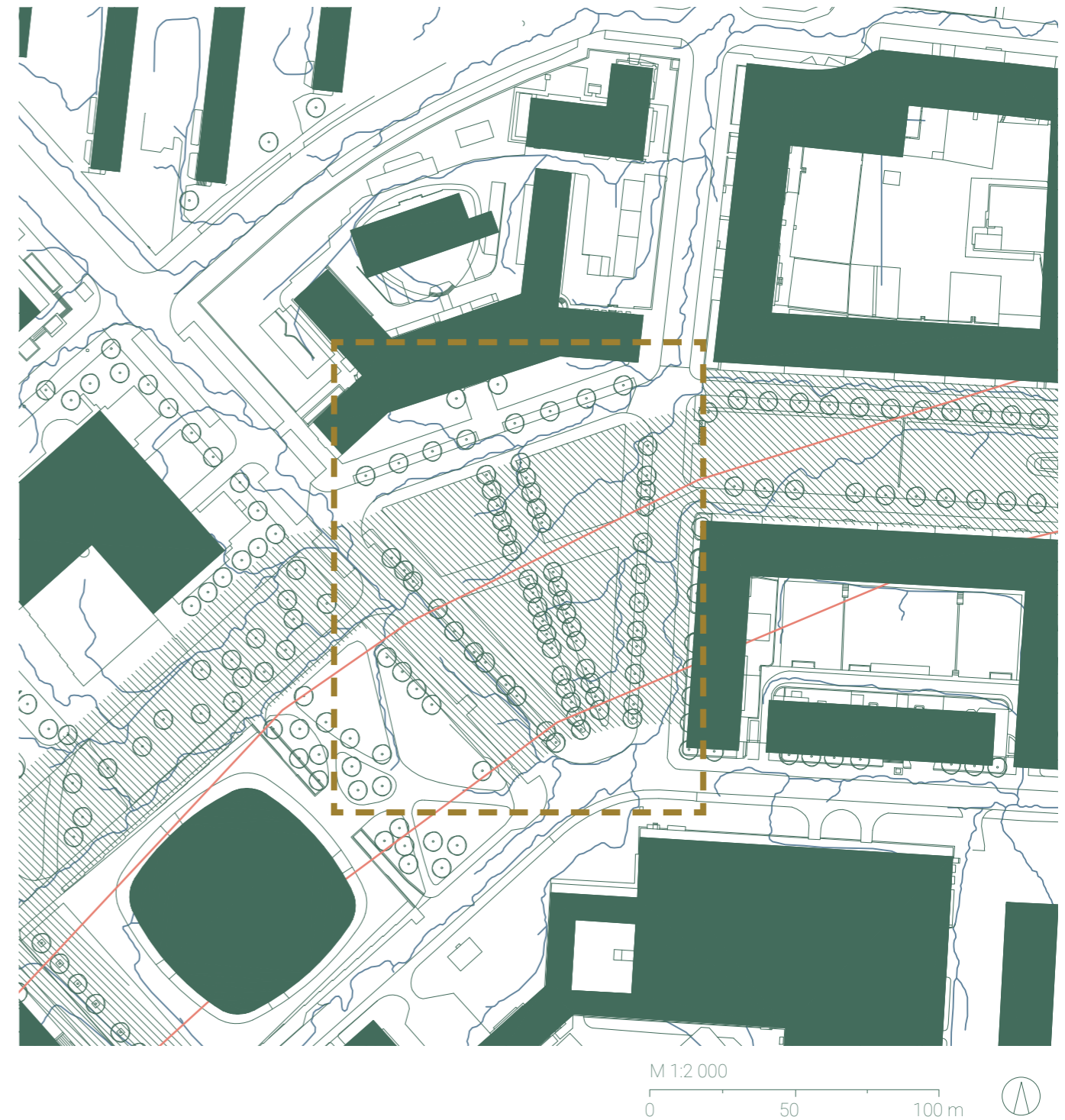

Flemingovo náměstí

výměra plochy:	0,6 ha
funkční typ plochy:	parkově upravená plocha
majetkoprávní vztahy:	Hlavní město Praha
přístupnost:	volně přístupné
charakter:	reprezentativní
způsob užívání:	krátkodobý pobyt
vybavenost:	mobiliář, vegetace
režim užívání:	veřejné prostranství
specifika:	náměstí
prostupnost:	všesměrná
urbánní typologie:	bloková struktura

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

Nikoly Tesly

V ulici Nikoly Tesly se nachází široký travnatý pás přibližně v místech koridoru původního toku. Dešťová voda teče dle morfologie po tomto pásu. Jedná se o prostor bez vybavení, lemovaný stromořadími sloužící k venčení psů, nebo krátkodobému pobytu. Tento prostor je ideální k otevření koryta potoka a poskytnutí dostatečného místa pro rozliv a zpomalení toku. Minimalistické pojetí prostoru plní svou funkci a při jeho případném doplňování není žádoucí jej zaplnit úplně. Přesto by místu pár drobných úprav s cílem zvýšení obytnosti a ekologické hodnoty místa prospělo. Na východní části plochy se nachází památník, směřující do ulice Jugoslávských partyzánů. Žádoucí je zvýšení biodiverzity tohoto území které ač je v současnosti zatravněné, je druhově velice chudé.

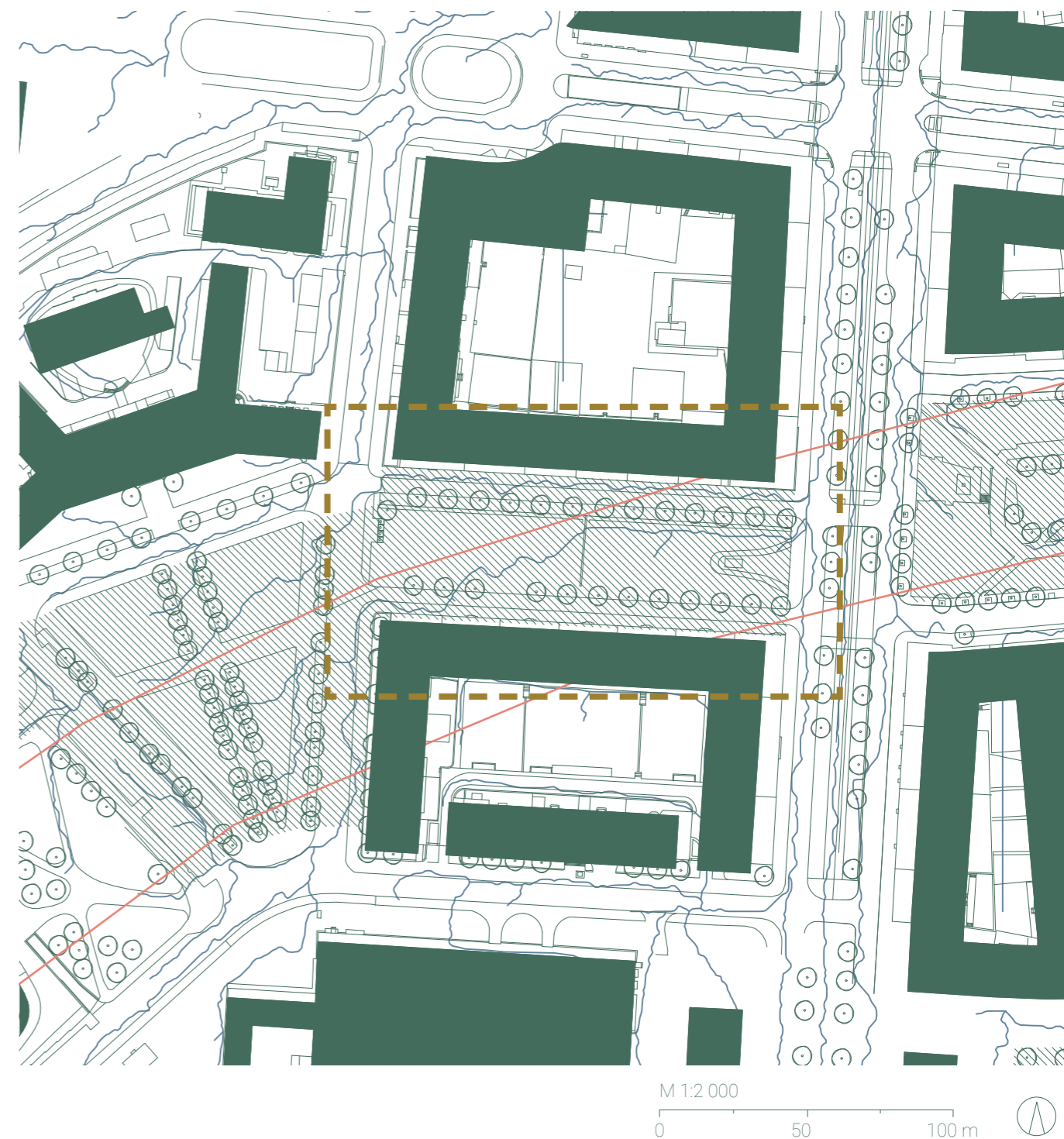

Nikoly Tesly

výměra plochy:	0,5 ha
funkční typ plochy:	parkově upravená plocha
majetkoprávní vztahy:	Hlavní město Praha
přístupnost:	volně přístupné
charakter:	pobytový/reprezentativní
způsob užívání:	průchozí
vybavenost:	vegetace
režim užívání:	veřejné prostranství
specifika:	památník na východním konci
prostupnost:	všesměrná
urbánní typologie:	bloková struktura

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

Náměstí Interbrigády

Na místě koridoru původního toku se nachází také Náměstí Interbrigády. Toto místo představuje zpevněnou plochu obytného charakteru vybavenou mobiliářem a dětským hřištěm obklopenou travnatými plochami, z nichž ta západní sloužila donedávna jako prostor kontroverznímu památníku maršála Koněva. Jedná se o dobře vybavené místo umožňující střednědobý pobyt rodin s dětmi. Zatrávněné plochy na východní a západní části plochy umožňují přírodní otevření toku, zatímco zpevněná plocha ve středu náměstí poskytuje prostor pro vytvoření vodního prvku a integraci toku do plochy dětského hřiště. Plocha svou kompozicí a vybaveností odpovídá nárokům na užívání a intervence by byly možné v podobě drobných zásahů a doplnění.

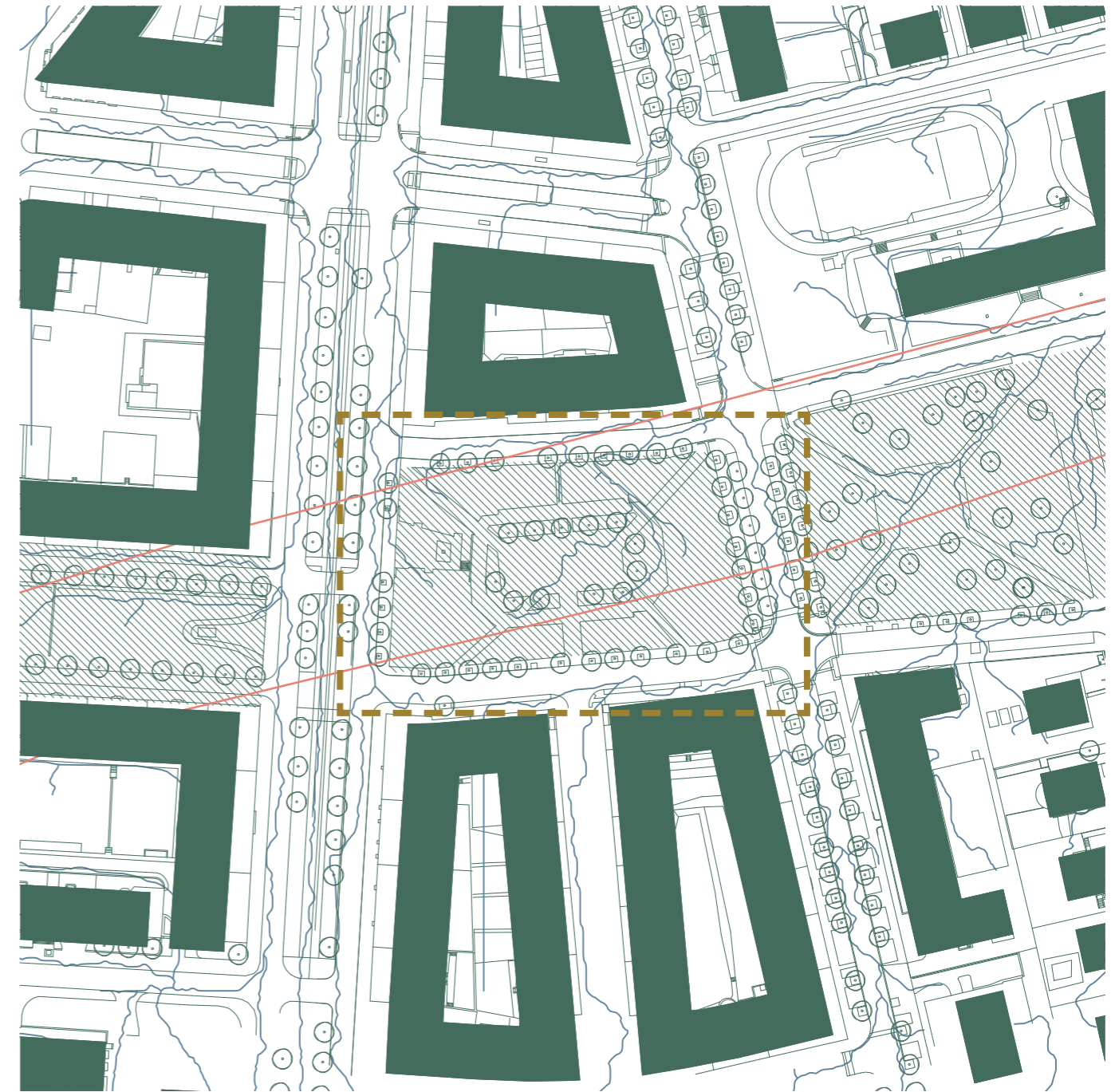

Náměstí Interbrigády

výměra plochy:	0,7 ha
funkční typ plochy:	park
majetkoprávní vztahy:	Hlavní město Praha
přístupnost:	volně přístupné
charakter:	pobytový s reprezentativní plochou
způsob užívání:	střednědobý pobyt
vybavenost:	mobiliář, vegetace, dětské hřiště
režim užívání:	veřejné prostranství
specifika:	prostor bývalého památníku - potenciál nového využití
prostupnost:	všesměrná
urbánní typologie:	bloková struktura

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

M 1:2 000

0 50 100 m

Park Lázaró Cárdenase

Tento dlouhý lineární park umožňuje svou morfologií obnovu koryta v zeleni uvnitř parku. Park sestává převážně ze zatravněných ploch s vegetací. V jeho horní části se nacházejí dvě zpevněné plochy reprezentativnějšího charakteru, ve kterých by bylo možné využití potoka k tvorbě vodního prvku. Tato plocha se ve své východní části výrazněji svažuje a v případě obnovy toku by zde bylo třeba poskytnout potoku širší koridor umožňující meandrování a zpomalení rychlosti toku. Park svou kompozicí i vybaveností odpovídá využití a v rámci obnovy toku by zde byly vhodné pouze decentní úpravy v podobě doplnění mobiliáře, výsadeb, či herních prvků.

Park Lázarů Cárdenase

výměra plochy: 2,2 ha
funkční typ plochy: park
majetkoprávní vztahy: Hlavní město Praha
přístupnost: volně přístupné
charakter: pobytový
způsob užívání: krátkodobý pobyt
vybavenost: mobiliář, vegetace
režim užívání: veřejné prostranství
specifika: lineární park
prostupnost: všesměrná
urbánní typologie: zahradní město

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

M 1:2 000
0 50 100 m

Mlýnská

V ulici Mlýnská se nachází druhé místo, kde lze Dejvický potok v současnosti fyzicky spatřit. Potok protéká opevněným korytem, které vede podél komunikace. Následně teče pod zem, a dále se vlévá do Vltavy na nepřístupném místě. Území kolem ulice Mlýnská je velmi rušeno dopravou v ulici Papírenská. Jedná se o jeden ze vstupů do parku Stromovky, tudíž se zde vyskytuje více cyklistů a lidí na vycházkách. Současný stav koryta je po ekologické stránce velice špatný. Vody se v něm nachází jen málo a opevnění neumožňuje výskyt žádné vegetace, natož živočišných druhů. Koryto však představuje značný potenciál, a při vhodném zásahu by mohlo esteticky i ekologicky obohatit území.

Mlýnská

výměra plochy:	0,1 ha
funkční typ plochy:	komunikace
majetkoprávní vztahy:	Hlavní město Praha
přístupnost:	volně přístupné
charakter:	komunikace
způsob užívání:	průchozí
vybavenost:	komunikace
režim užívání:	veřejné prostranství
specifika:	odhalená část potoka v kanálu podél komunikace
prostupnost:	komunikace
urbánní typologie:	areál produkce

legenda:

- polohopis
- trasy odtoku dešťové vody
- koridor původního toku (nivní sedimenty)
- území vymezeného místa

M 1:2 000

0 50 100 m

návrhová část

3

nástroje

V této části je popsán obecný přístup k návrhu, reference a hlavně přehled nástrojů použitých k obnově toku a zásahům do prostranství kolem. Jedná se o principiální představení způsobu jejich fungování. Jednotlivé nástroje mají širokou škálu uplatnění, která by v detailnějším zpracování byla přizpůsobena potřebám jednotlivých míst. V mém návrhu se zaměřuji na jejich roztřídění a následnou aplikaci v širším měřítku.

Nástroje zabývající se obnovou toku jsou zamýšle-ny ve variantách pro různé situace, urbánní struktury a vodní režimy.

zásady při navrhování

reference

Albisrieder Dorfbach
Kolbenhofbach

nástroje k obnově toku

formy otevření toku

v zeleni
na rozhraní zeleně a chodníku
podél komunikace
dětské hřiště
ve stávajícím korytě

příčná propojení

brod
lávka bez zábradlí
lávka se zábradlím
prosvětlený most
neprosvětlený most
tunel

ekologická opatření

tůně
členitost dna
vegetace břehů
sběr dešťovky

veřejný prostor

příčné propojení
mobiliář
výsadba
změna režimu údržby
informační systém

aktivity pro děti

ekovýchova
hřiště

KONTINUITA

Kontinuita je základní vlastností vodního toku. Tok je formou infrastruktury v prostředí ve kterém se nachází a plnění jeho funkcí je částečně, nebo úplně znemožněno, postrádá-li tok kontinuitu. Zachování kontinuity v co největším úseku toku považuji za stěžejní při navrhování obnovy toku. Jen tak lze totiž umožnit migraci živočišných druhů, návaznost rostlinných porostů a plnění funkcí pro zvýšení kvality veřejných prostranství. Tok slouží jako orientační element a jako průvodce prostředím. Kontinuita toku propojuje rozmanité korálky míst kterými protéká.

MORFOLOGIE

Vodní tok nevnímám jako izolované těleso procházející určitým prostředím ale jako výsledek vodního režimu celého širšího území. Území je morfologicky definováno a jak prameny, tak povrchový odtok dešťové vody se chovají dle této definice. Při obnově toku je nezbytné tyto danosti respektovat a vycházet z přirozeného vodního režimu území. Potok není trasou kudy se dostává voda od pramene k soutoku. Je to živoucí systém komunikující s okolím v rámci celého svého průběhu. Voda do něj přitéká z pramenů podél i po povrchu při srážkách a odchází z něj rozléváním do okolí i odparem. Při navrhování považuji za stěžejní tuto komunikaci a výměnu informací umožňovat a podporovat.

MÍSTA

Okolní veřejná prostranství jsou tokem formována a tok formují. V intravilánu se tok stává propojujícím elementem mnohých rozličných míst a stává se významnou infrastrukturou. Při navrhování ve stabilizovaném urbánním prostředí se soustředím na dialog mezi tokem a jeho místy a na sjednocující funkci toku v prostředí. Představuji si potok jako průvodce místy plnící mimo jiné orientační a vzdělávací funkci.

Švýcarské město Zürich má bohaté zkušenosti s odtrubňováním toků. Mnoho drobných potůčků bylo v Zürichu odtrubněno v rámci celoměstského programu, který vznikl již v roce 1988. Toky jsou vedeny územím přirozeně, přidružené ke komunikacím a zeleným plochám.

Albisrieder Dorfbach

Albisrieder Dorfbach

Albisrieder Dorfbach

Albisrieder Dorfbach

V Zürichu jsou toky vyvedeny na povrch často v celé své délce což umožňuje ekologickou kontinuitu a přirozené zapojení do veřejných prostranství. Toky se stávají samozřejmou součástí svého okolí a tepnami života ve městě.

Kolbenhofbach

Albisrieder Dorfbach

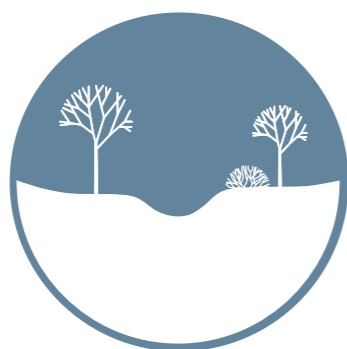
Albisrieder Dorfbach

Albisrieder Dorfbach

formy otevření toku

v zeleni
na rozhraní zeleně a komunikace
podél komunikace
na dětském hřišti
ve stávajícím korytě

V zelené ploše s dostatkem prostoru pro otevření koryta a poskytnutí místa pro rozliv je možné koryto vést mělce s umožněním pěších přechodů. V těchto plochách je třeba pracovat s charakterem míst, kdy v urbánnějším prostředí může mít tok minimalističtější vzhled. V zelených plochách je vhodné poskytnout toku maximální možný prostor pro rozliv a rytmicky pracovat s břehovými porosty a tůněmi, které zajistí ekologickou hodnotu toku a přispějí ke zvýšení biodiverzity. Při běžném průtoku navrhuji v těchto plochách vést tok v mělkém a širokém korytě pro co největší začlenění do prostředí a umožnění přístupu zvířatům i lidem.

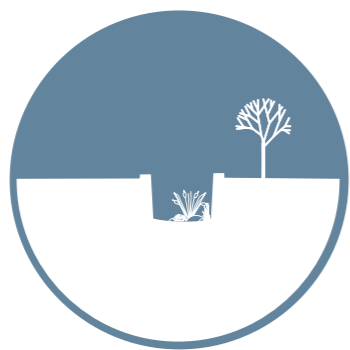

na rozhraní zeleně a komunikace

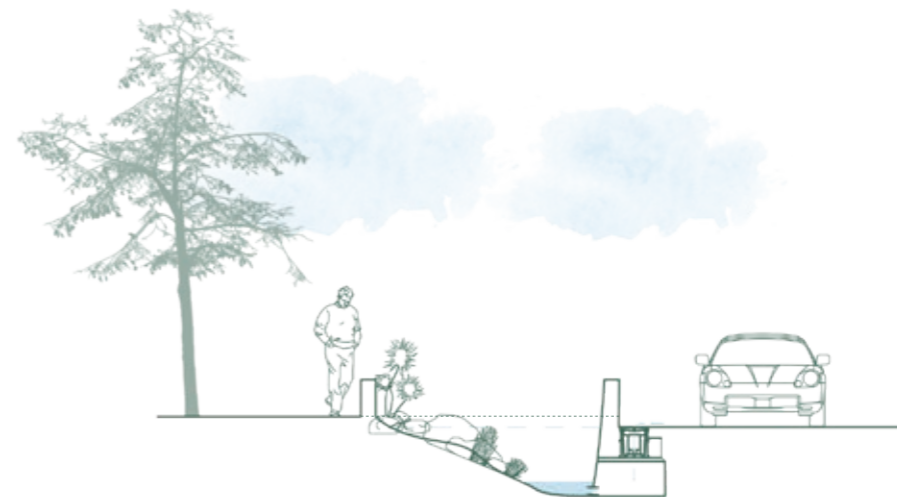

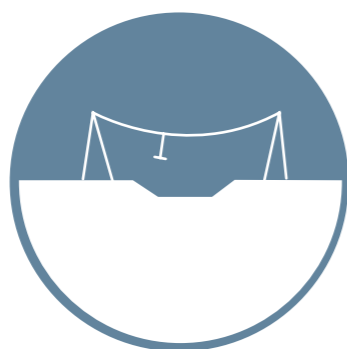
Na rozhraní mezi zelení a komunikací je možné využít volný prostor v zeleni k pozvolnému klesání svahu a rozlivu potoka. Koryto je zde kapacitnější, ovšem pracuje s možností rozlivu do zeleně. Při sběru dešťové vody je u komunikace nutné posoudit zda vodu filtrovat, či nechat přitéci volně po povrchu. Z hlediska kvality veřejných prostor se tu naskýtá možnost pojmout potok jako vstupní element do plochy zeleně a tento uchopit například v podobě posedových schodů, které umožní pobyt u potoka s výhledem do zeleně. V tomto místě se potok stává hranicí dvou rozličných ploch a je na to třeba při navrhování myslet.

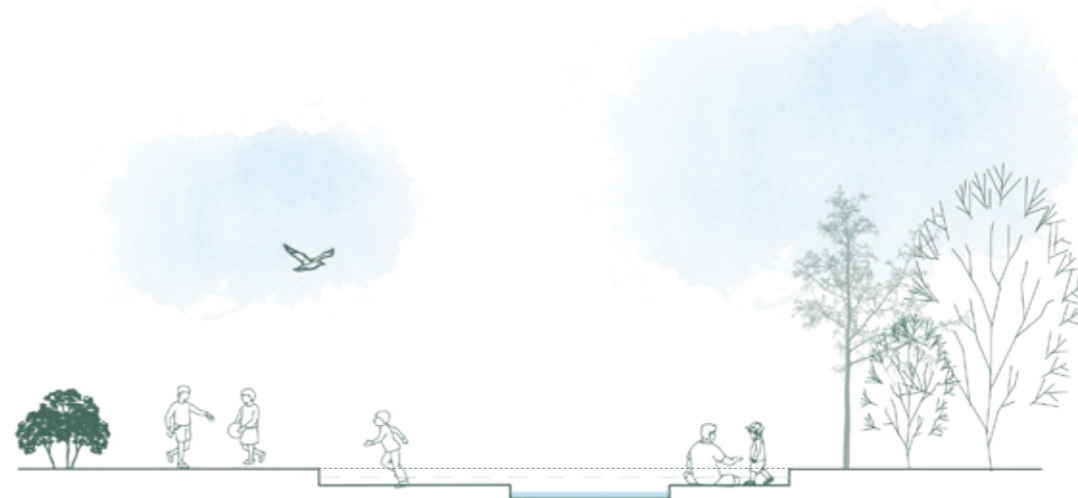

Při vedení nového toku podél stávající komunikace lze využívat drobné pruhy zeleně, ve kterých proběhne pouze terénní úprava. V případě kompaktnější zástavby a neexistence takové plochy je možné tok umístit to nového kapacitního koryta podél komunikace. Zde lze pracovat s charakterem dle umístění. Dešťovou vodu sbíranou z frekventovaných komunikací je třeba při přítoku do koryta filtrovat zachycením do čistícího kanálku. Hrany koryta lze využít jako prvek pro sezení, nebo ke hře.

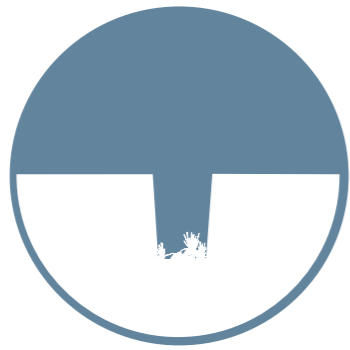

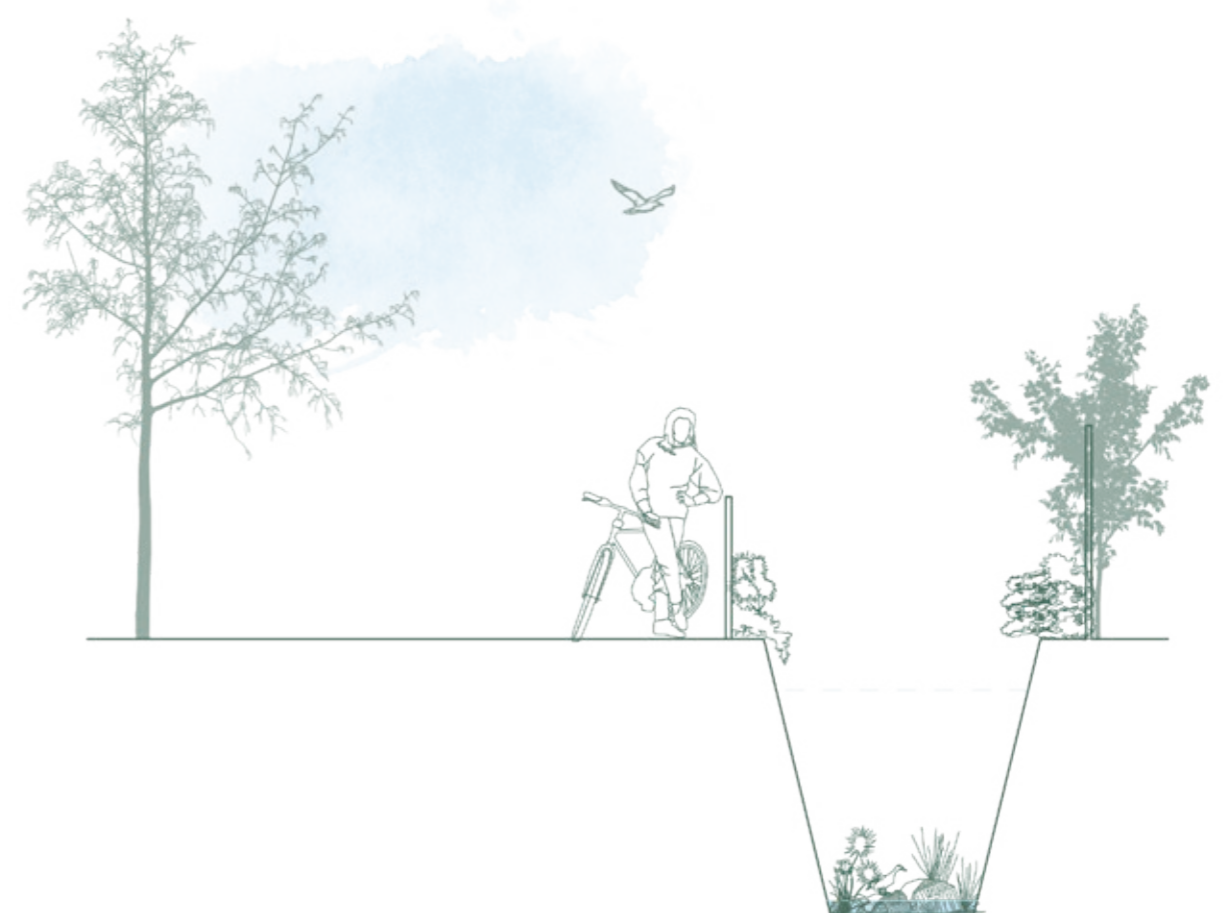
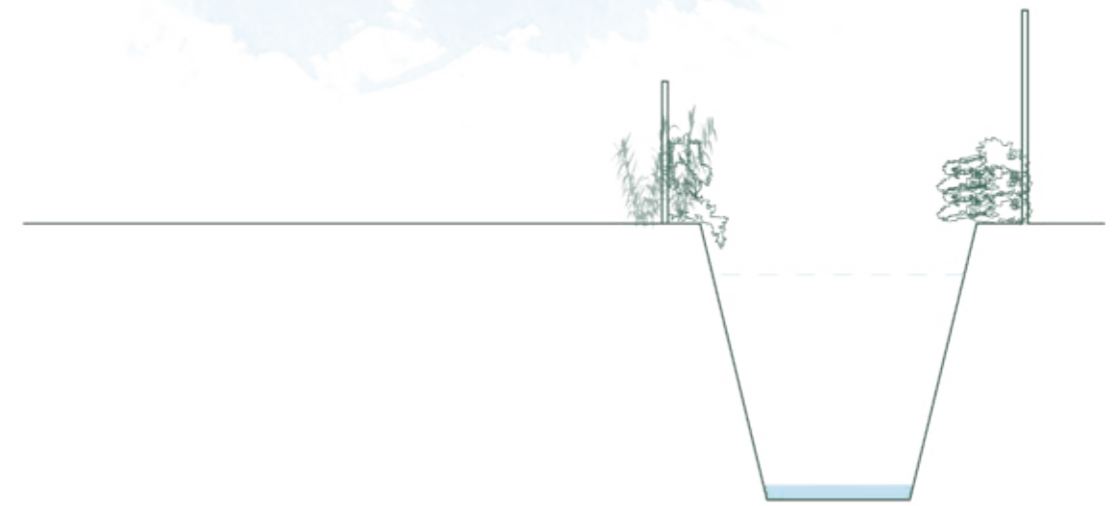
Na dětském hřišti je vhodné aby byl potok součástí plochy a umožnil své zapojení do hry. Tok hřiště ožíví, přinese nový význam a zvýší kvalitu hry. Koryto na hřištích bude navrženo jako mělké a široké dle možností. Dle charakteru a prostorových možností hřiště lze pracovat s jednoduchým přírodním korytem, které přirozeně zapadne do okolí, nebo se zpevněným korytem, které umožní přístup dětí a nevytvoří v rámci hřiště lineární bariéru. Vodní tok vytvoří edukační prvek a umožní kreativní hru v přirozeném prostředí.

ve stávajícím korytě

Toto opatření se týká závěrečné fáze toku v ulici Mlýnská. Potok zde těsně před místem kde se vlévá do Vltavy vede v hlubokém korytě. Koryto má velkou kapacitu a sestává pouze z kamenů. V těchto místech nenavrhují nové koryto, nýbrž obohacení dna toho stávajícího. Jedná se o drobný zásah ve formě rozčlenění dna a umožnění růstu vegetace. Tímto zásahem dojde k navýšení ekologické hodnoty této části toku a jejího zapojení do zbytku potoka.

příčná propojení

brod
lávka bez zábradlí
lávka se zábradlím
most prosvětlený
most neprosvětlený
tunel

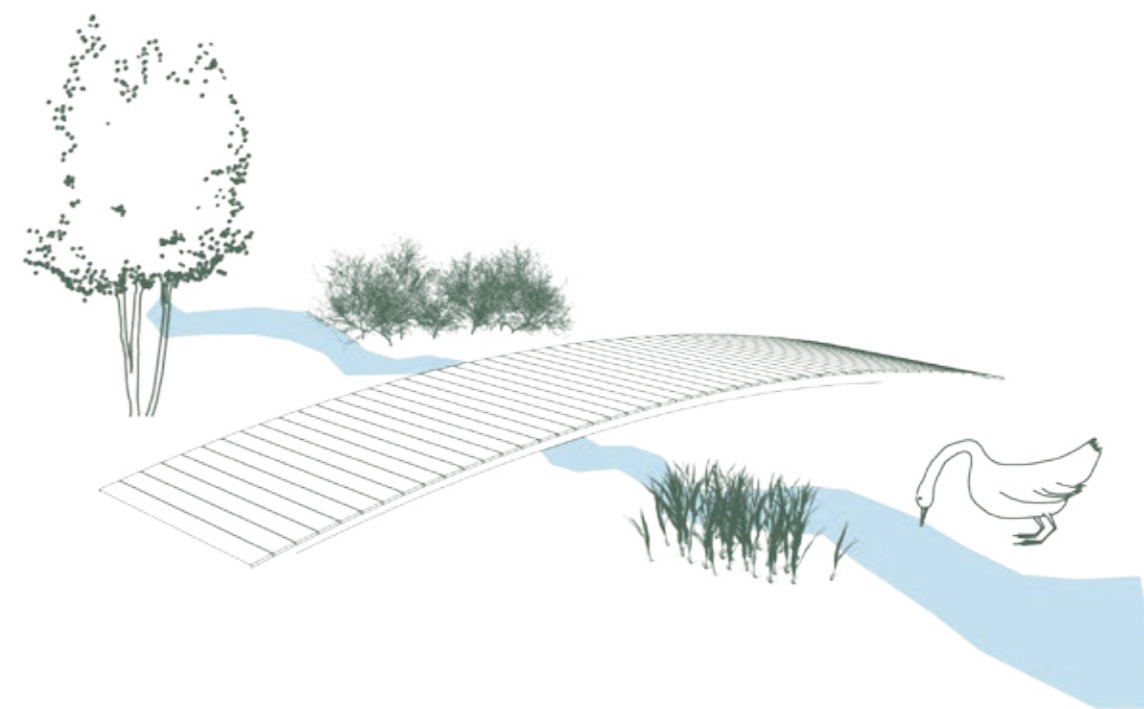
Brod je nesnazší a nejpřirozenější způsob jak příčně překonávat vodní tok. Brody budou vytvořeny v zelených plochách a na prostorách dětských hřišť, kde je koryto mělké. Pro zachování příčné prostupnosti budou brody cíleně vytvořeny, avšak návrh předpokládá samovolné vytvoření brodů v mělkých částech toku. Vzhledem k malému rozměru potoka nemusí brod vypadat jako tradiční brod, ale může jít o místo, kde lze potok bez problému překročit suchou nohou. Brody se objevují a mizí podle stavu vody. Brody vytvořené kvůli zachování prostupnosti budou trvalejšího zpevněného charakteru.

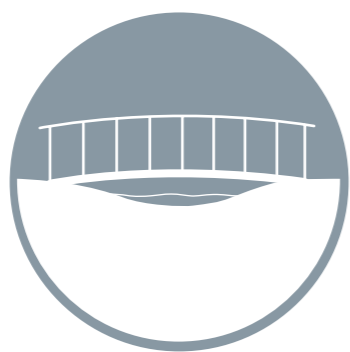
lávka bez zábradlí

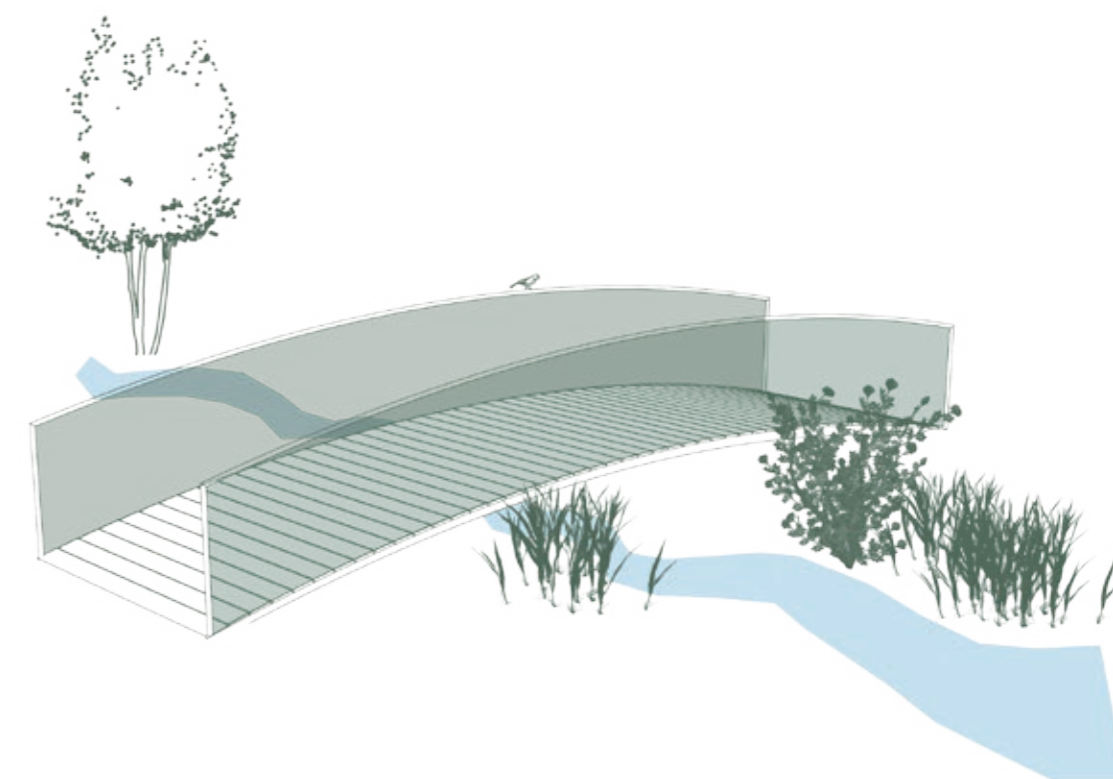
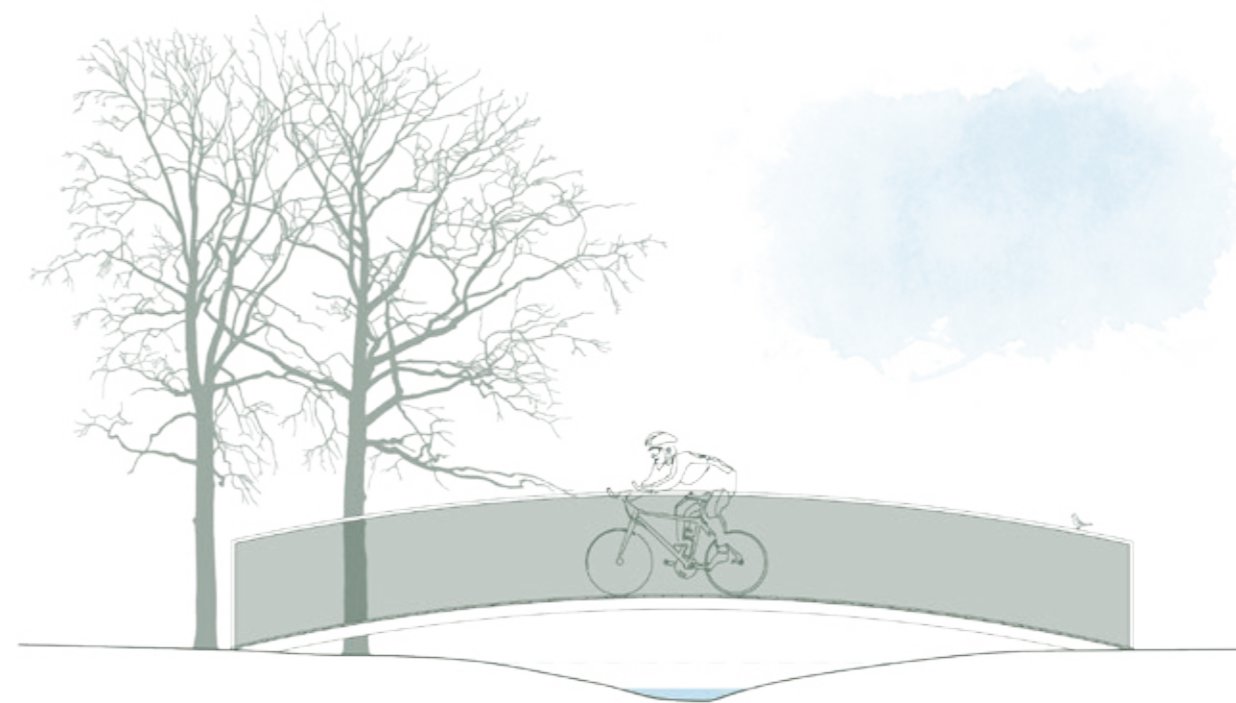
Lávka pro pěší a cyklisty drobnějšího charakteru, která není položena výše, než 0,5m nad zemí. Šířka této lávky se pohybuje od 1,5m po 3m dle komunikace na kterou navazuje a jejího významu a určení. Lávka je konstruována z kovových nosníků a dřevěného pojízdného povrchu. Je třeba, aby lávka nepředstavovala bariéru v případě rozvodnění vodního toku.

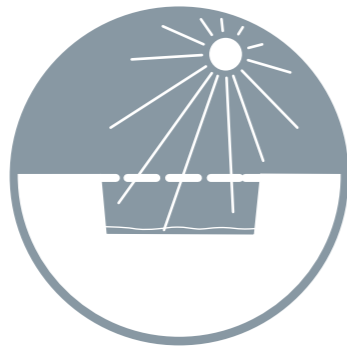
lávka se zábradlím

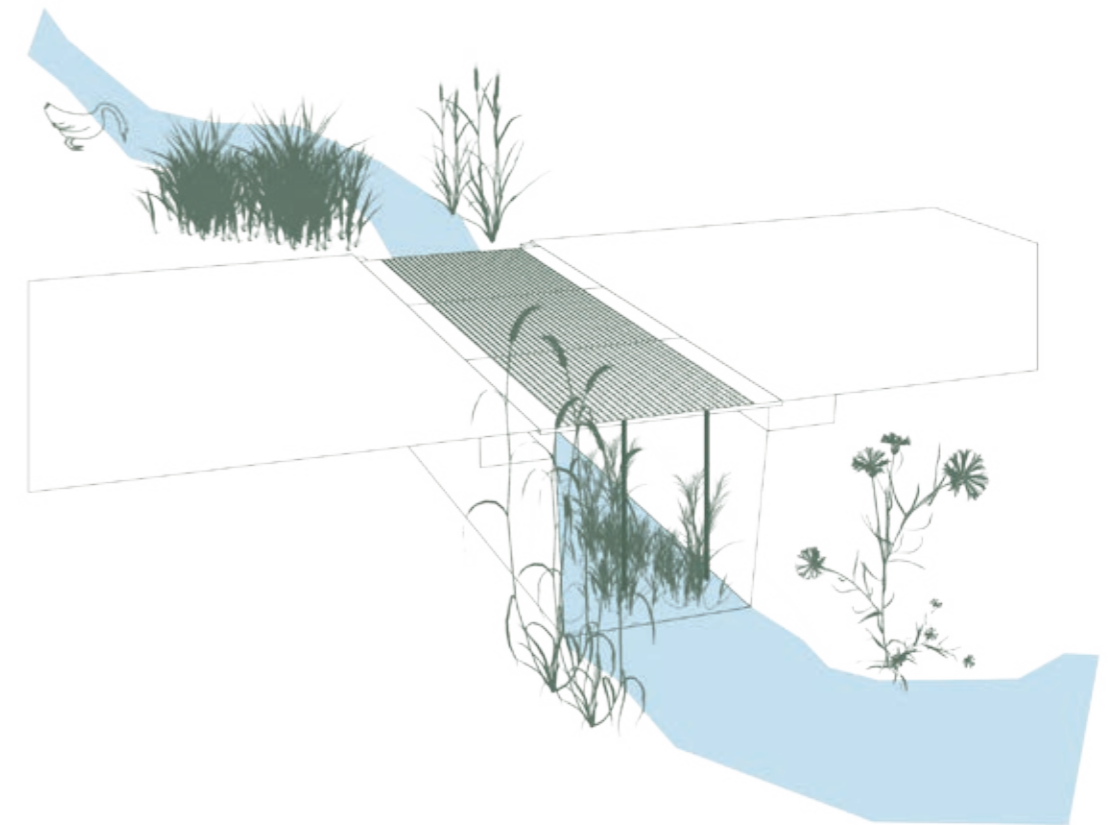
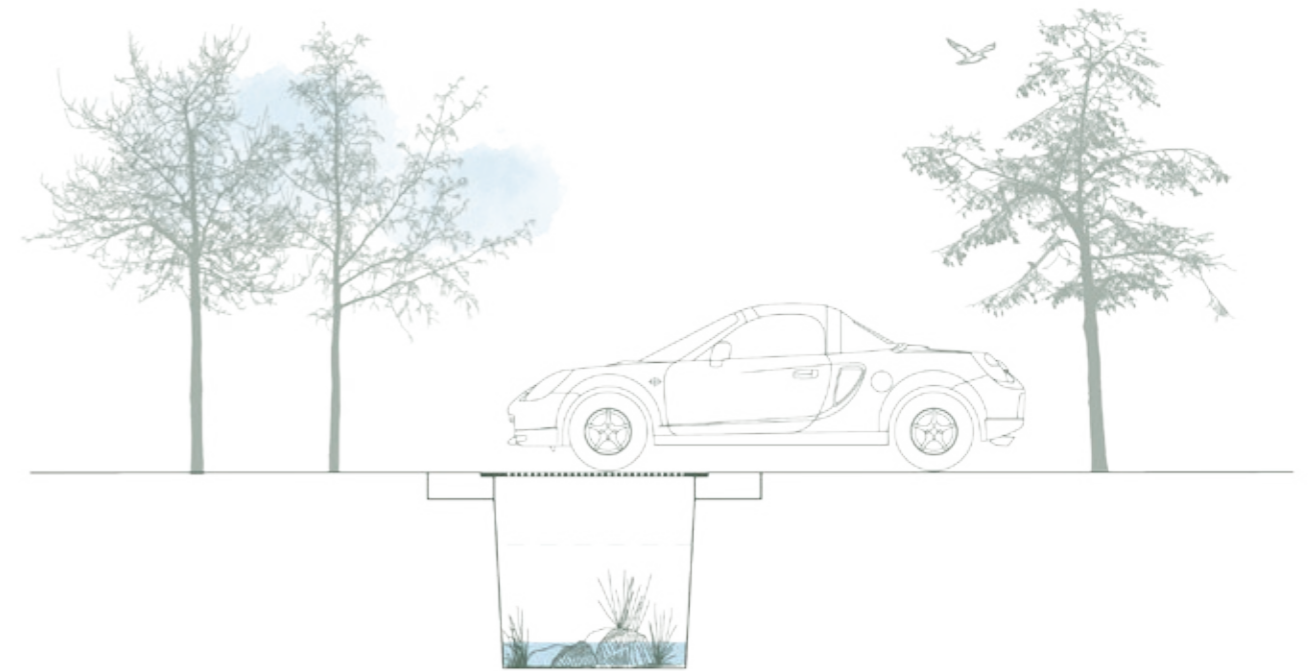
Lávka pro pěší a cyklisty, která je položená výše, než 0,5m nad zemí. Šířka této lávky se pohybuje od 2m do 3m dle komunikace na kterou navazuje a jejího významu a určení. Lávka je konstruována z kovových nosníků a dřevěného pojízdného povrchu. Zábradlí lávky je průhledné, aby byl co nejméně narušen výhled na potok. Je třeba, aby lávka nepředstavovala bariéru v případě rozvodnění vodního toku.

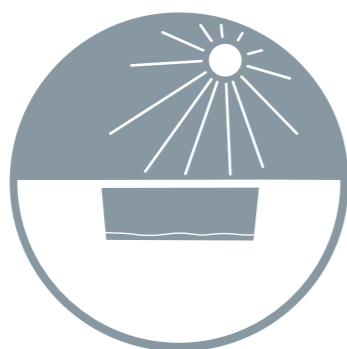
most prosvětlený

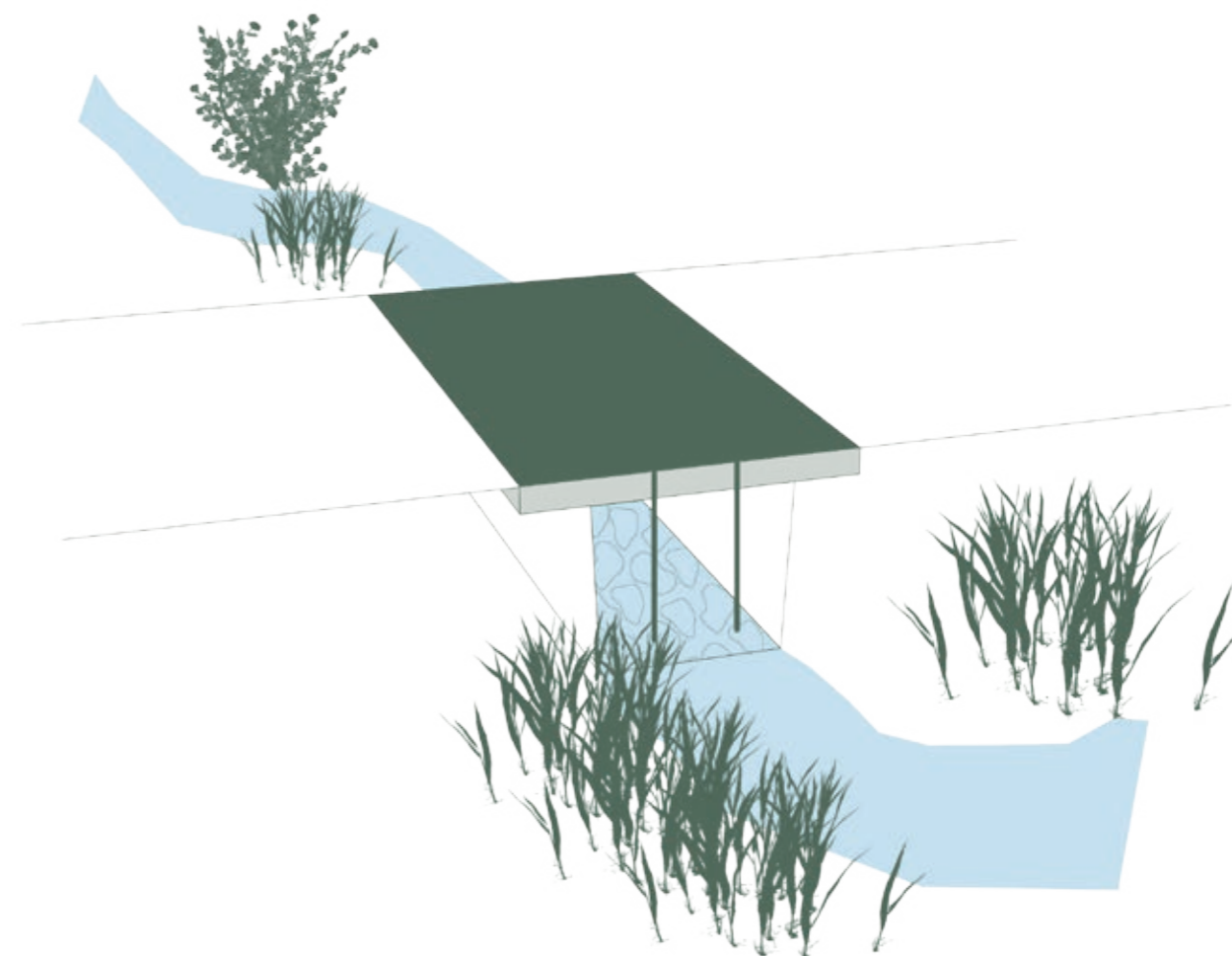
Tento prvek slouží pro překonání komunikací pro motorová vozidla, která křížují potok v příčném směru. Jedná se o zastřešené koryto potoka, které je vedeno těsně pod povrchem komunikace. V případě prosvětleného mostu je koryto zastřešeno perforovanými litinovými mřížemi. Perforace je ve formě pravidelných čtverečků, které nepředstavují problém pro překonání na kole, či bruslích. Tento prvek je stěžejní pro zachování ekologické kontinuity toku. Prosvětlené mosty umožňují živočichům migraci, která by jinak v temných koridorech nebyla možná.

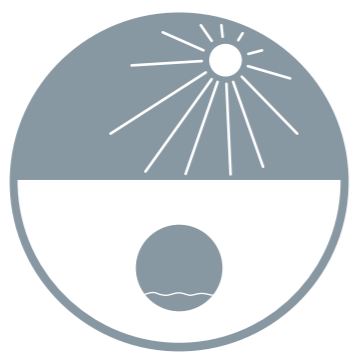

most neprosvětlený

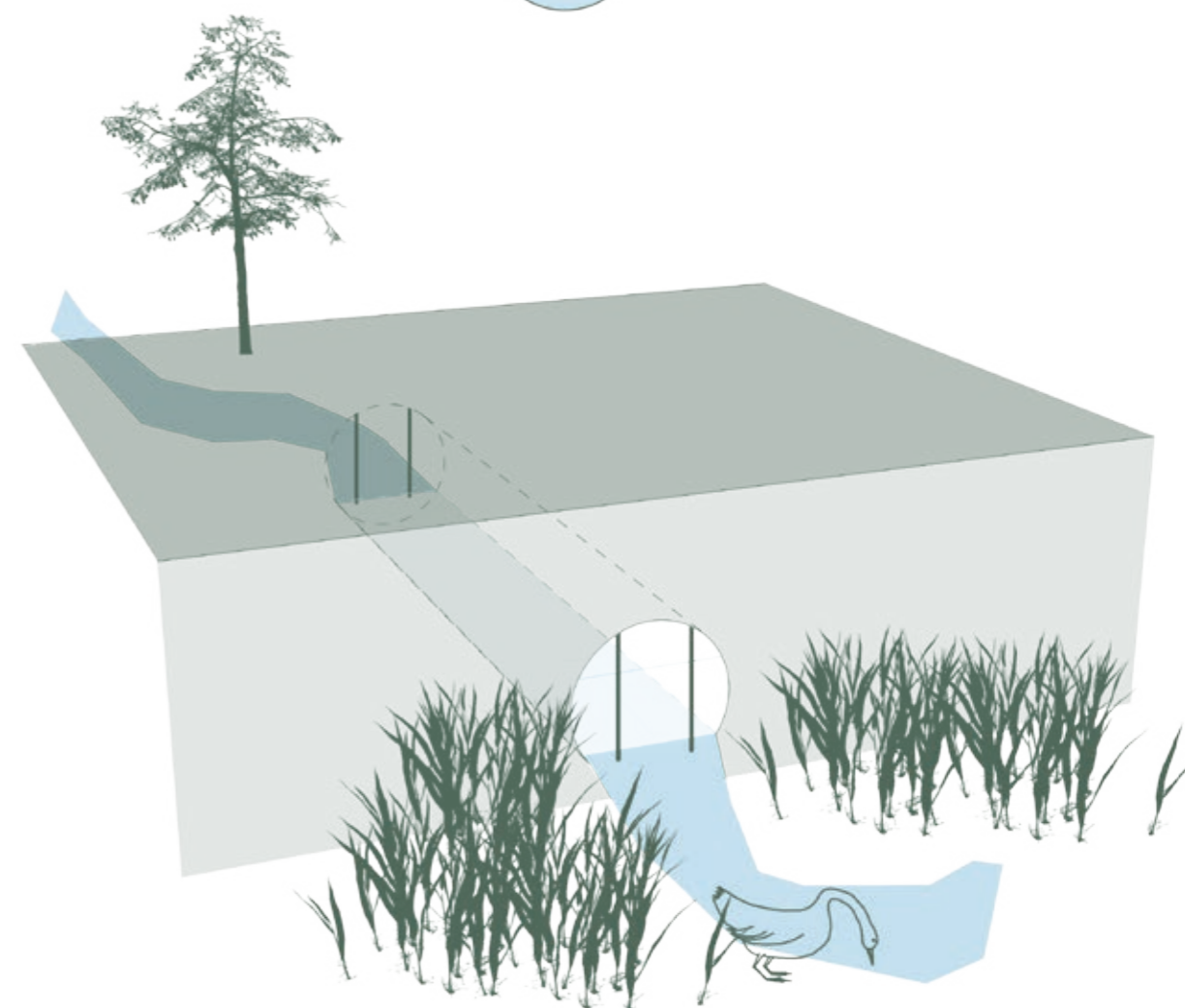

Tento prvek slouží pro překonání komunikací pro motorová vozidla, která křížují potok v příčném směru. Jedná se o zastřešené koryto potoka, které je vedeno těsně pod povrchem komunikace. Na rozdíl od prosvětleného mostu neumožňuje tento prvek vytvoření tak ekologicky příznivého prostředí v korytě. Použití tohoto způsobu přemostění je vhodné jen v co nejmenší délce na místech kde by z dopravního, nebo jiného hlediska nebylo prosvětlené přemostění možné či vhodné.

V případě významných a velmi složitých komunikací, které není možné překlenout blízko pod povrchem komunikace je možné použití tunelu uloženého hlouběji pod povrchem. Toto řešení je komplikované a z ekologického hlediska nejméně vhodné, nicméně existují místa, kde v současnosti nelze použít jiné. Vést potok tunelem je vhodné v co nejkratším možném úseku a co nejbliže pod povrchem aby byla umožněna kontinuita. Ideálně by mělo jít o dočasné řešení v horizontu nejbližších let, než dojde k umožnění vhodnějšího řešení.

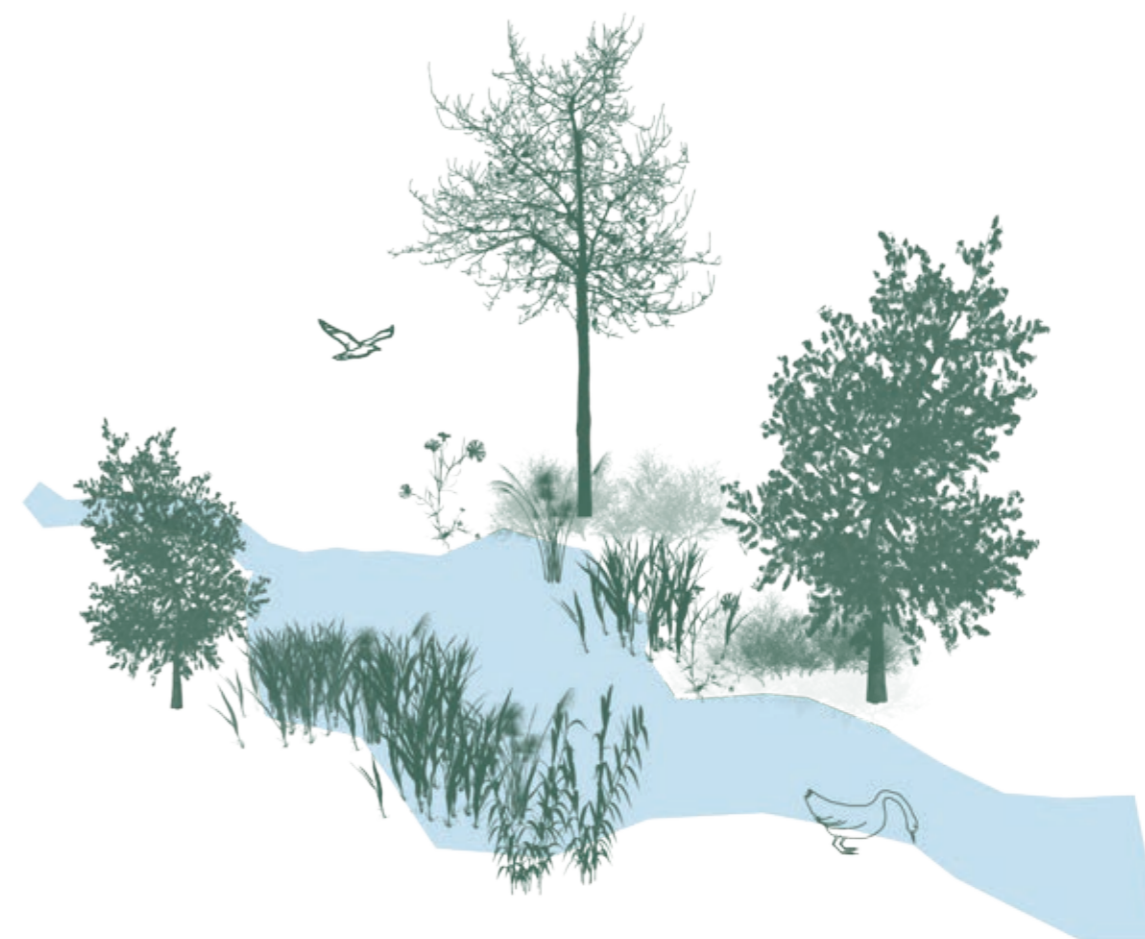
ekologická opatření

tůně
členitost dna
břehové porosty
sběr dešťové vody po povrchu
sběr dešťové vody s filtrací

Pro účely zachování ekologické kontinuity navrhuji vytvoření ekologických „záchytných bodů“ které umožní živočichům nabrat síly při migraci přes méně příznivé úseky. Tyto body budou vznikat ve formě tůní a drobnějších členitostí dna.

Tůně je hlavním záchytným bodem. Jedná se o širší a hlubší část toku, kde voda vtéká do zálivu, kde se pohybuje pomalu. V tůni se vyskytuje mnoho přirozené vegetace a tvoří ideální místo pro zastavení migrujících živočichů i pobyt poblíž toku pro návštěvníky.

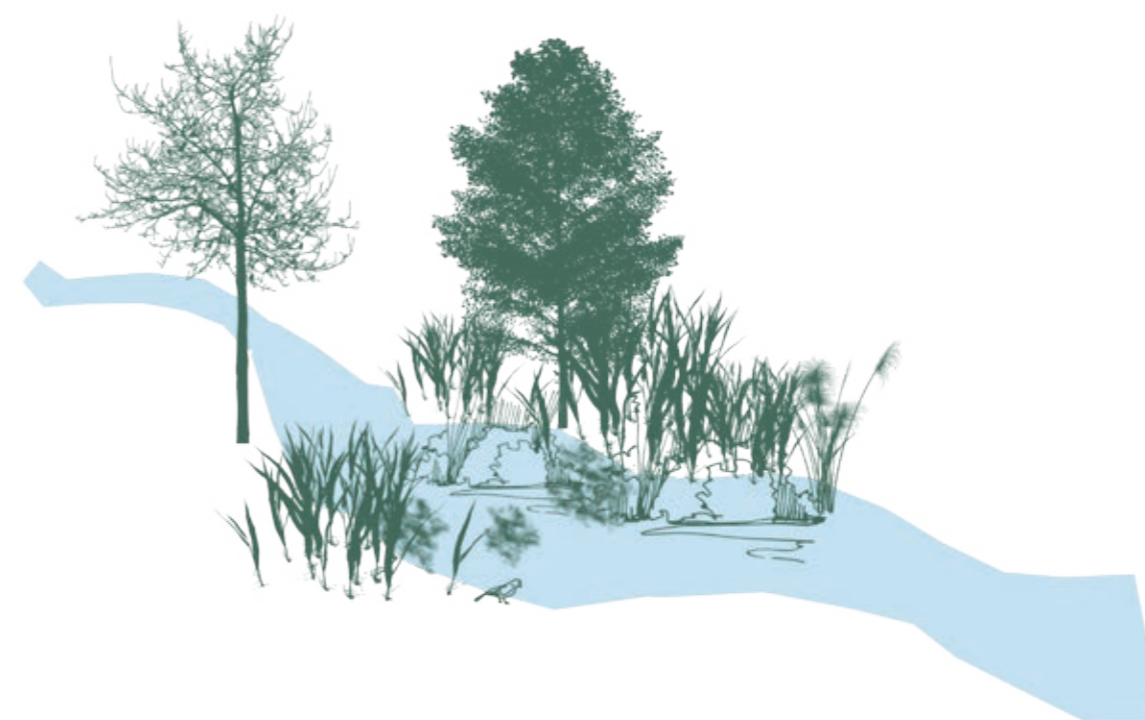

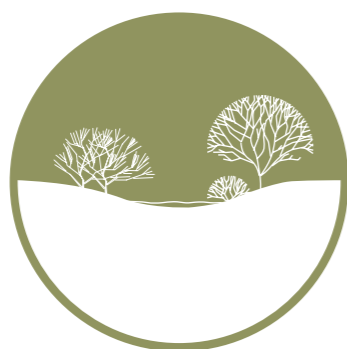
členitost dna

Pro účely zachování ekologické kontinuity navrhuji vytvoření ekologických „záchytných bodů“ které umožní živočichům nabrat síly při migraci přes méně příznivé úseky. Tyto body budou vznikat ve formě tůní a drobnějších členitostí dna.

Členitost dna je drobný zásah spočívající v umístění větších kamenů do širší části toku. Kolem těchto kamenů se vytvoří zálivy s pomalejším tokem vody a úkryty pro různé živočichy. Toto opatření lze použít i mimo koryto v zeleni, ale například u v ulici Mlýnská ve stávajícím korytě, nebo podél komunikace.

Obnovené koryto povede především v lineárních parcích na Praze 6, jedná se tedy o dlouhodobě stabilizované území s bohatými stávajícími výsadbami. Druhy jsou voleny střídavě, jen jako doplnění současného stavu. V zájmu vytvoření co nejpřirozenějších břehových porostů jich bude většina vytvořena přirozenou sukcesí skrze zásah do režimu údržby. Nově vysázené budou pouze stromy a keře v menším množství, které vytvoří základ pro zbylé porosty. Jedná se o druhy, které se tradičně vyskytují na březích vodních toků, avšak nejsou svým charakterem nevhodné do městské zeleně.

Alnus glutinosa

Salix alba

Salix fragilis

Fraxinus excelsior

Prunus padus

Salix viminalis

Salix purpurea

Euonymus europaeus

Ligustrum vulgare

sběr dešťové vody po povrchu

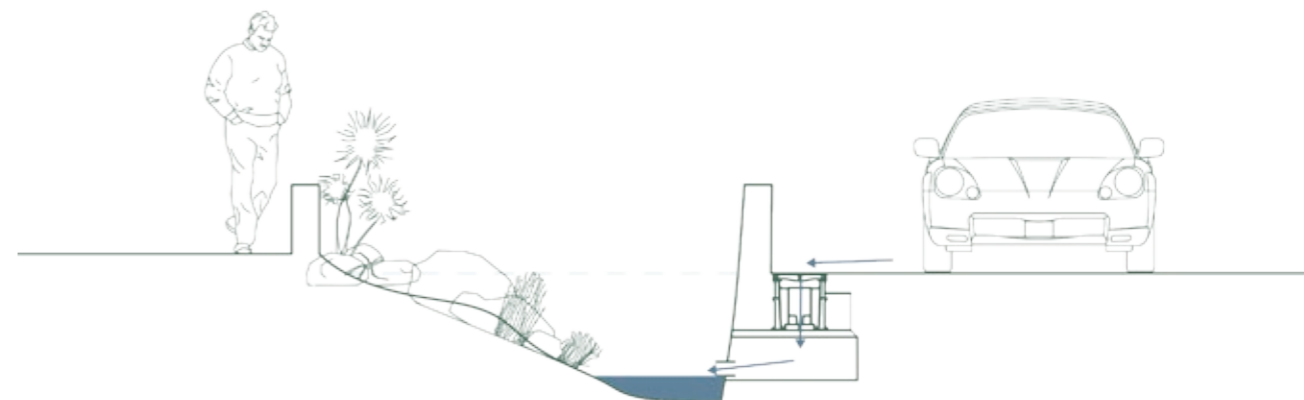
V místech zelených ploch, chodníků a málo frekventovaných komunikací bude dešťová voda sbírána do toku skrze přirozený odtok po povrchu. V případě komunikací je třeba důsledně zhodnotit, zda není nezbytná filtrace.

sběr dešťové vody s filtrací

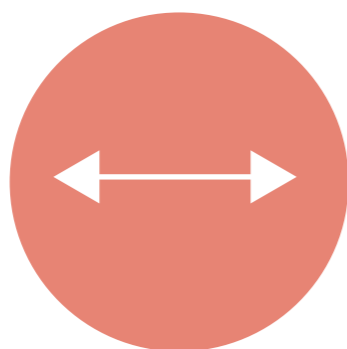
V místech, kde je dešťová voda znečištěná bude probíhat její sběr a filtrace před vpuštěním do toku. Voda bude zachycena vyvýšeným obrubníkem a svedena do kanálku naplněného filtračním substrátem. Po průtoku tímto substrátem může být odvedena do potoka. Filtrační substrát je třeba dle potřeby pravidelně měnit.

veřejný prostor

nové propojení
změna režimu údržby
nová výsadba
nový mobiliář
vodní prvek
informační systém

nové propojení

Nové propojení vznikne tehdy, je-li na potoku vytvořen brod, nebo snadno překonatelné místo, které nenavazuje na žádnou ze stávajících cest. Potok je atraktivní pro návštěvníky parku a lze předpokládat nové rozložení návštěvníků v plochách míst.

změna režimu údržby

Skrze režim údržby ploch kolem potoka lze zvýšit ekologickou hodnotu toku s vynaložením minimálních nákladů. Speciální údržba umožní vyvinutí stabilních břehových porostů v předem určených místech, nebo naopak zachování urbánního vzhledu koryta. Systém údržby ploch kolem toku je stěžejní podklad pro správné fungování nově založeného toku.

Nové výsadby střídě a decentně doplní stávající zeleň v okolí toku a umožní jemné sjednocení míst skrze propojení opakujícími se druhy keřů a stromů. Druhy jsou voleny tak, aby obohatily místa o jedlé plody a aby zvýšili jejich atraktivitu pro ptactvo. Jedná se převážně o druhy, které slouží jako potrava desítkám druhů ptáků. Ptačí populace je podél toku žádoucí jak z hlediska kvality prostředí, tak pro zvýšení biodiverzity a udržení ekologické stability území.

Berberis vulgaris

Crataegus laevigata

Sorbus aucuparia

Cornus mas

Crataegus monogyna

Prunus cerasifera

Sorbus aria

Prunus avium

Sambucus nigra

nový mobiliář

Vzhledem k široké škále míst, kterými potok protéká navrhuji využití jednotného pražského mobiliáře, který doplní stávající mobiliář tam, kde bude vytvořena nová potřeba. Pražský mobiliář bude doplněn jednoduchými lavičkami ve formě hranolu z dřevěného masivu, které budou umístovány do bezprostřední blízkosti toku. Tyto lavičky jsou vhodné jak do zeleně, tak na zpevněné plochy. Jejich výhodou je možnost sezení s výhledem na obě strany.

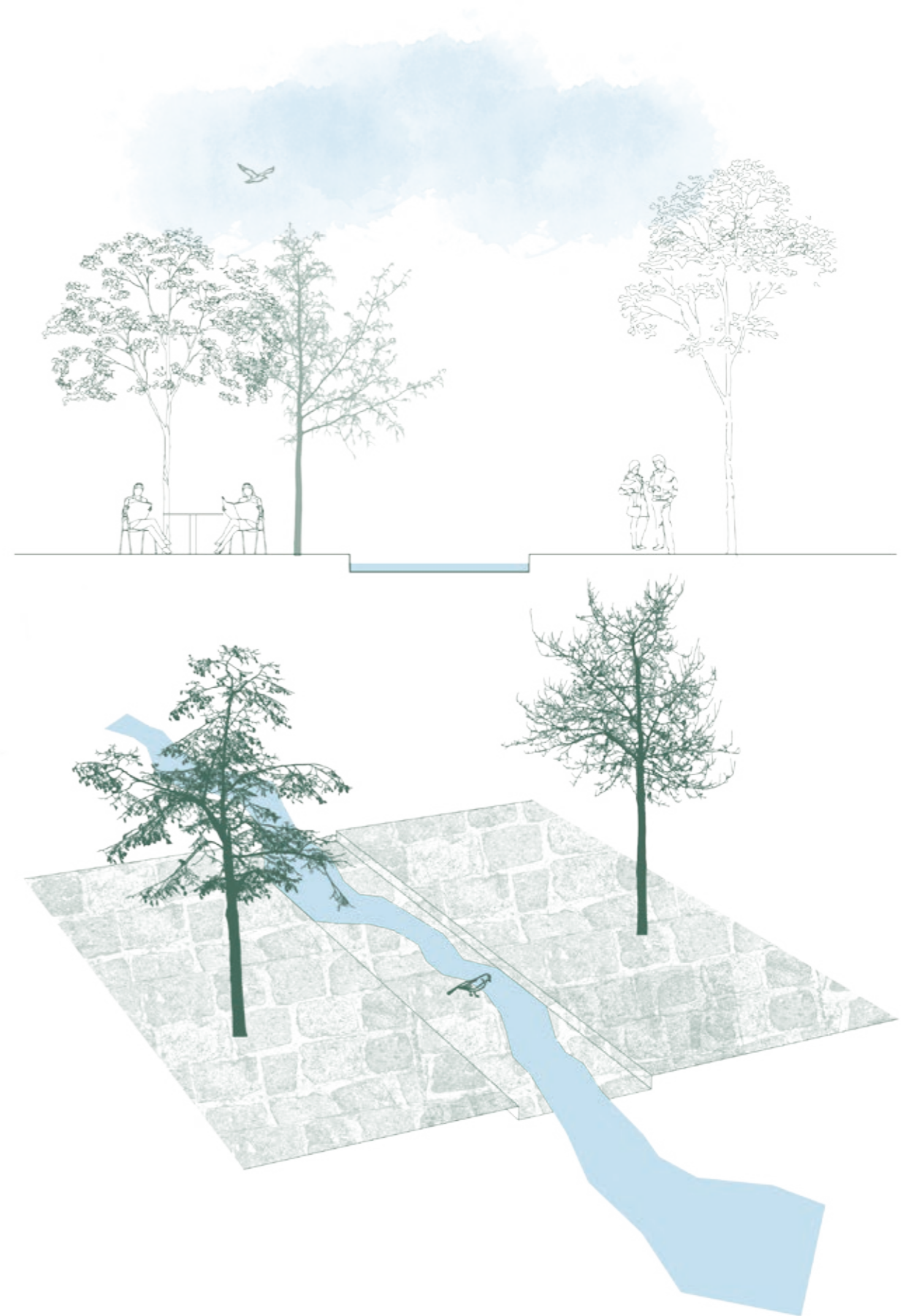
nový pražský mobiliář
Autorský tým: Michal Froněk, Jan Němeček

lavička Twistula
výrobce: Streetpark s.r.o.

V místech, kde potok protéká reprezentativními plochami s možností pobytu je možné využití toku jako esteticky zajímavého vodního prvku. Jako řešení navrhuji minimalistickou formu vedení potoku v kamenném korytě, které umožní návštěvníkům pobývat v blízkosti vody, avšak nenaruší charakter toku ani míst.

Informační systém se stane průvodcem po nově obnoveném potoku a místech kterými vede. Umožní předání zajímavosti ohledně toku a míst kolem a pomůže pojmut trasu potoka jako kontinuum. Cílem je, aby pruhy zeleně, kterými potok probíhá byly propojeny a sloužily k rekreaci a aktivnímu odpočinku. Navigační a informační systém toto doplní a posílí toto propojení. Tento systém umožní vytvoření zajímavých her pro děti, nebo třeba naučné stezky.

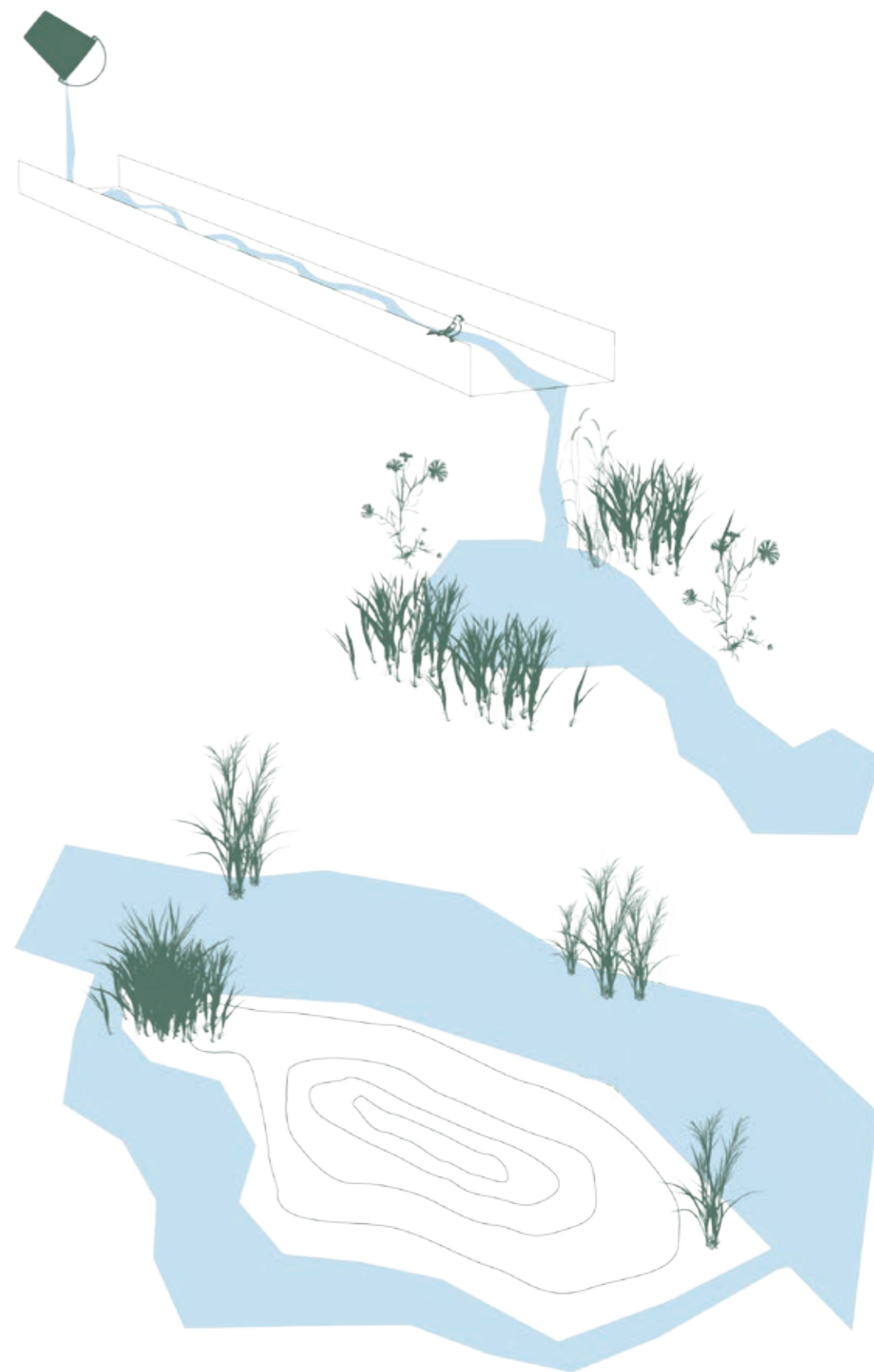
aktivity pro děti

vodní herní prvek
ekovýchova

vodní herní prvek

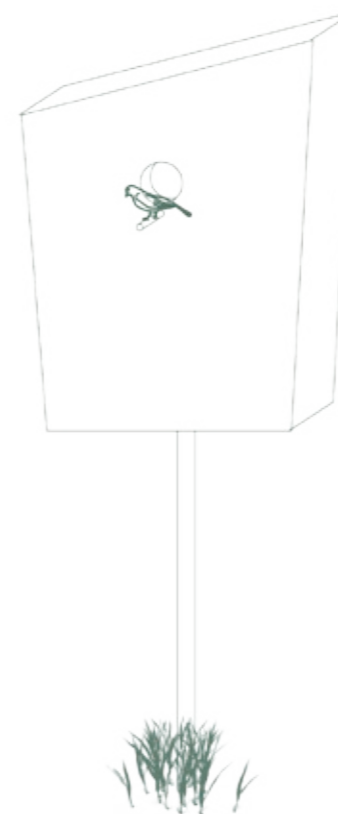
V místech dětských hřišť je možné využití vody z potoka pro herní prvek. Tyto prvky by měly být provedeny decentně, umožnit dětem přiblížit se k toku, zapojit při hře fantazii a potok při tom výrazněji nenarušit. Potok by se měl stát součástí krajiny hřiště a zapojit se do dění na něm.

Princip ekovýchovy je důležitou součástí vzdělávací funkce toku. Obnovený potok způsobuje nárůst biodiverzity a stává se sám o sobě poučným prvkem. Umístění vhodných podpůrných herních prvků podél toku podpoří tuto funkci a umožní smysluplné trávení času v území pro rodiny s dětmi či školy a školky.

ptačí budky

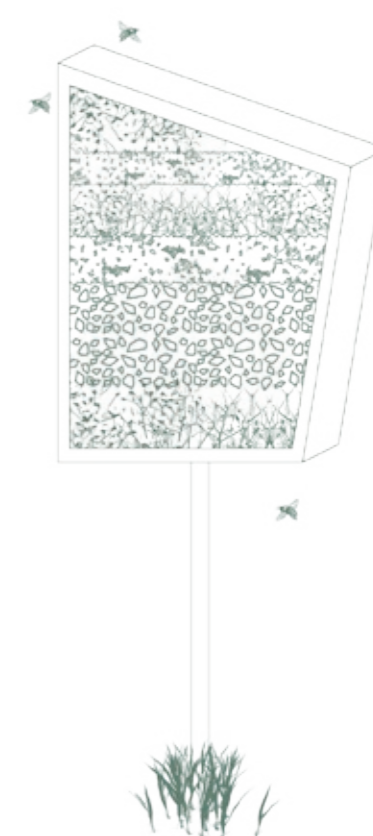
průhledné pěstovací nádoby

poznávání druhů

hmyzí hotel

návrhová část

4

aplikace

V této poslední části je představen návrh obnovení toku. Návrh spočívá ve výběru trasy toku, pojmenování principů důležitých pro správnou funkci toku a následnou aplikaci představených nástrojů na konkrétní místa.

Tato práce si neklade za cíl detailně navrhnout podobu nového toku a jeho okolí. Jejím cílem je nastínit řešení pro celou délku toku skrze práci s uchopitelným množstvím nástrojů. Návrh nové trasy toku vymezuje vždy největší možný koridor pro dané místo, nepočítá tedy, že by vždy veškeré „modré plochy“ byly plné vody. Detailní návrh celého toku by vyžadoval přesnější informace ohledně potoka a spolupráci více odborníků z různých oborů.

principy

celkové situace

otevření koryta
příčné přechody
nakládání s dešťovkou
kontinuita ekologie - odrazové můstky
přidané funkce veřejných prostranství

aplikace na místa

zámek Veleslavín
bývalé teplárny
Strnadovo zahradnictví
Na Rozdílu
Hadovka západ
Hadovka východ
zeleň podél Evropské
Thákurova
Žikova
kampus ČVUT
Flemingovo náměstí
Nikoly Tesly
Náměstí Interbrigády
park Lázaro Cárdenase
Mlýnská

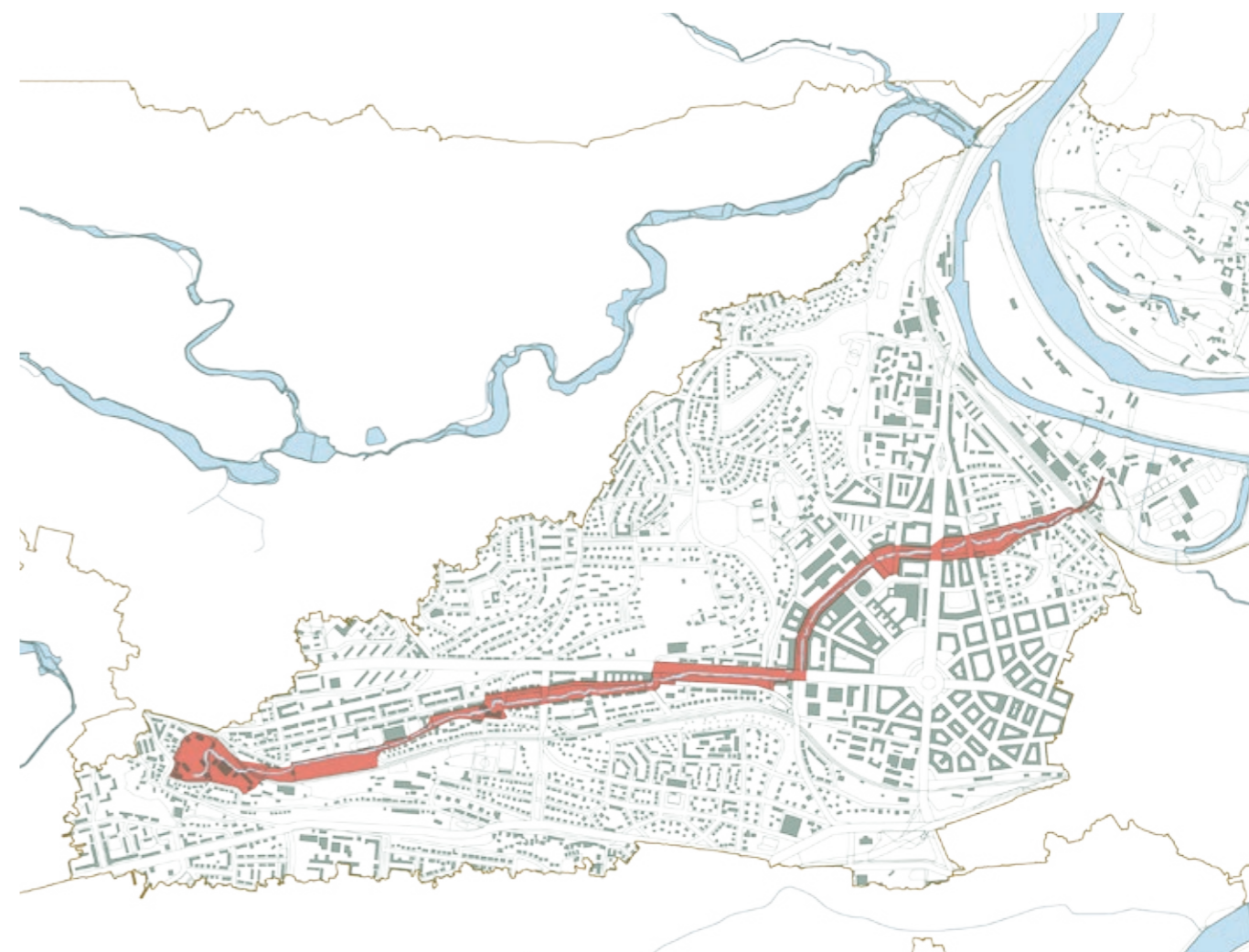
principy návrhu

OBNOVENÍ CELÉ DÉLKY TOKU

Z hlediska kontinuity biotopů, umožnění migrační prostupnosti a plnění funkcí ve veřejném prostoru je vždy vodní tok nejhodnotnější pokud funguje jako jednotný celek. Z tohoto důvodu bylo mým cílem nastítnit takové řešení, které umožňuje otevření toku pokud možno v celé délce. Tok překonává komunikace v mostech, které umožňují vedení vody blízko pod povrchem vozovky a pokud možno zpřístupňují světlo což zajišťuje přívětivější podmínky pro migrující živočichy.

RESPEKT K PŘIROZENÉ MORFOLOGII

Potok není jen ojedinelým tělesem, nýbrž výsledkem vodního režimu území. Při navrhování trasy obnoveného potoka jsem vycházela se stávající morfologie terénu a tras odtoku dešťové vody. Tento přístup pracuje s přirozenými pohyby vody v území. Respektováním daností v území lze dosáhnout funkční obnovy toku za cenu minimálních zásahů. Přirozený odtok dešťové vody do koryta pomůže zadržet vodu v území déle, než při odtoku do kanalizace a zároveň přidá na síle potoku, jehož prameny nejsou v současnosti dostatečně prozkoumané.

otevření toku

Otevření koryta potoka má mnoho podob, které jsou v návrhu děleny dle umístění koryta. Tyto jednotlivé formy poté dále umožňují variabilitu dle místních podmínek, charakteru, hospodaření s dešťovou vodou atd.

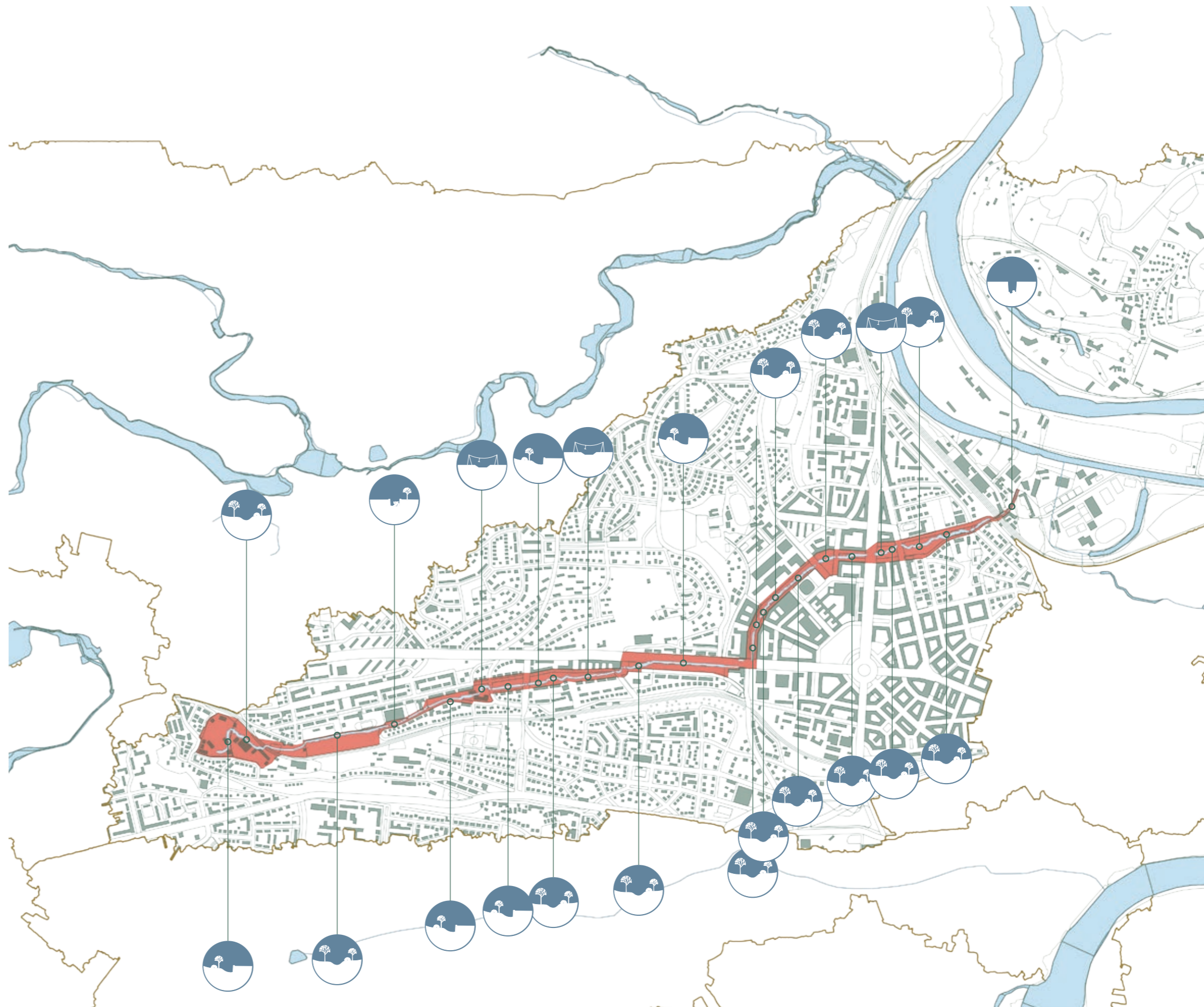
Každý typ koryta umožňuje dosáhnout urbánnějšího, nebo přírodnějšího charakteru, umožňuje sběr dešťové vody po povrchu, anebo s filtrací, zakomponování speciálních prvků (sezení, herní prvek..) a vytvoření ekologických „záchytných bodů“ v podobě tůní, břehových porostů, či členitějšího dna, dle možností daného typu..

Kromě typů dělených dle umístění vůči komunikacím a zeleni jsou zde také dva odlišné typy: „otevření toku na dětském hřišti“, který počítá se zakomponováním potoka do prostoru dětského hřiště a „stávající koryto“ který se týká pouze závěrečné části toku v ulici Mlýnská.

legenda:

- v zeleni
- na rozhraní zeleně a komunikace
- podél komunikace
- na dětském hřišti
- ve stávajícím korytě
- koridor obnoveného toku
- vodní tok
- hranice povodí řešené oblasti

M 1:20 000
0 500 1 000 m

příčné přechody

Potok navrhují obnovit v celé délce od Veleslavína, až po ulici Mlýnská, kde vtéká do původního koryta. Vzhledem k tomu, že se jedná o stabilizované území, je třeba počítat s překonáváním značného počtu komunikací, které trasu potoka příčně kříží. Mým cílem bylo nevracet tok pokud možno v těchto místech pod zem, nýbrž vést ho co nejlíže povrchu, tak aby byla zachována kontinuita a migrační prostupnost toku.

Jako řešení těchto přechodů navrhují dva typy mostů, z nichž převážně navrhují využívat most prosvětlený, který umožní vedení vodního toku pod povrchem komunikace, ovšem s přístupem světla. Toto umožní přívětivé podmínky pro vstup živočichů a přispěje k prostupnosti toku. V místech, kde je dopravní situace mimořádně složitá navrhují vedení toku hlouběji pod povrchem v tunelu. Pro účely překonání toku po pěších a cyklistických cestách a v zeleni navrhují lávky, nebo jednoduché brody. Těchto se v délce toku vykytuje velké množství, tudíž je neuvádím v této mapě, ale v části „aplikace“ u jednotlivých míst.

legenda:

- lávka bez zábradlí
- lávka se zábradlím
- prosvětlený most
- neprosvětlený most
- tunel
- koridor obnoveného toku
- vodní toky
- hranice povodí řešené oblasti

M 1:20 000
0 500 1 000 m

system ekologických záchytných bodů

Kontinuita a s ní spojená migrační prostupnost jsou základními aspekty ekologické hodnoty toku. Potok vytváří koridor, kterým se pohybují živočichové a který podporuje ekologickou stabilitu celého území.

Aby byla tato prostupnost zachována, je třeba vytvořit takové podmínky, které umožní živočichům tokem migrovat. Vzhledem k tomu, že se jedná o potok, který je obnovený ve složitých městských podmínkách, nelze se vyhnout tomu, aby některé části (křižování komunikací, místa s prudkým spádem atd.) byly pro migraci překážkou.

Jakožto kompenzaci těchto nepřívetivých úseků navrhuji na toku systém „záchytných bodů“. Tyto body představují síť míst, která umožní odpočinek, případně rozmnožování živočichů. Jedná se o tůňe, husté břehové porosty, či drobné členitosti dna.

Podmínkou funkčnosti tohoto systému je pravidelné rozmístění těchto „záchytných bodů“ aby překonávaná vzdálenost složitějšími úseky byla vždy co nejkratší. V případě tohoto potoka je díky průběhu množstvím parků naštěstí možné vytvoření těchto „záchytných bodů“ často a lze počítat s tím, že složitější úseky nepřesáhnou délku 100 m.

legenda:

- tůňe
- členitost dna
- břehové porosty
- koridor obnoveného toku
- vodní toky
- hranice povodí řešené oblasti

M 1:20 000

0 500 1 000 m

hospodaření s dešťovou vodou

Obnovený potok vede přirozeně nejnižšími místy v území a tudíž lze také počítat s odtokem dešťové vody do koryta. S tímto sběrem návrh počítá a pracuje se dvěma schématy sběru dešťové vody.

Tím prvním je přirozený odtok po povrchu. Jde o situaci, kdy dešťová voda vtékající do potoka přitéká ze zatravněné plochy, nebo málo frekventované komunikace / cesty pro pěší. V tomto případě voda vtéká do potoka povrchovým odtokem a nedochází k žádné další úpravě.

Druhá situace nastává v případě, že voda přitékající do potoka pochází ze silnic a ploch, kde lze předpokládat vyšší znečištění. V takovém případě je před hranou koryta voda zadržena a vpuštěna do speciálního kanálku naplněného filtračním substrátem. Přes tento substrát voda protéká a následně je čistá vpuštěna do potoka. Tento filtrační systém vyžaduje údržbu, která spočívá v pravidelném vyměňování filtračního substrátu vždy po pár letech v závislosti na úrovni znečištění.

legenda:

- sběr dešťové vody po povrchu
- sběr dešťové vody s filtrací
- koridor obnoveného toku
- vodní toky
- hranice povodí řešené oblasti

M 1:20 000

0 500 1 000 m

veřejná prostranství

Obnovený potok přináší do veřejných prostranství nový element a vytváří novou vztahovou osu území. Z toho důvodu počítám s řadou nástrojů od drobných intervencí po větší zásahy, které umožní práci s veřejnými prostranstvími kolem toku napomůžou jejich sjednocení, zobytnění a integraci toku do prostředí.

Mezi nástroje patří např. informační systém, edukativní nástroje, nový mobiliář, výsadby a podobně. V tomto přehledu zobrazuji pouze větší zásahy, které bezprostředně souvisejí s potokem, protože celková suma všech drobných zásahů je velmi vysoká a přehledně je lze vidět v části aplikace na jednotlivá místa.

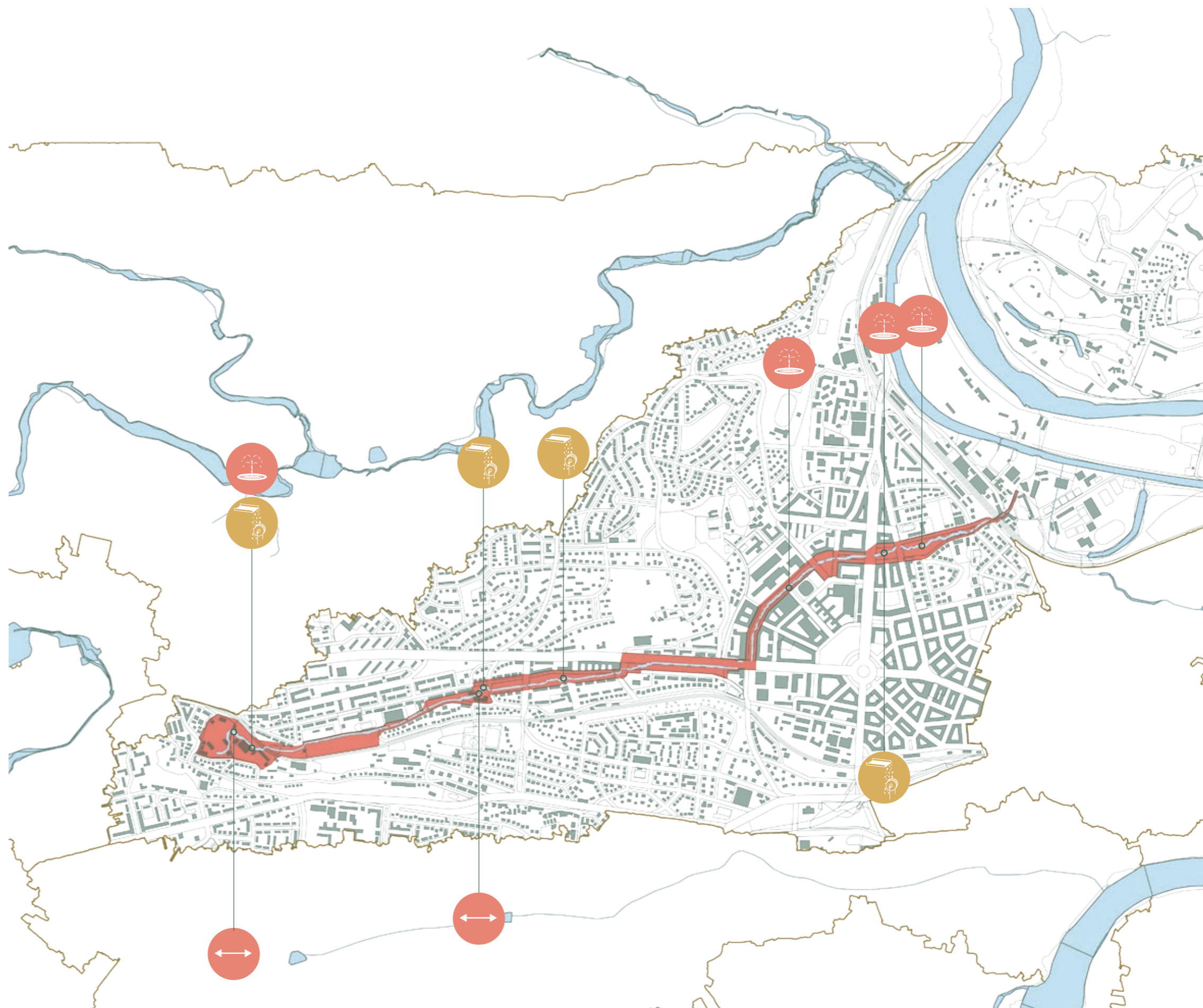
Z urbanistického hlediska jsou zajímavá nová propojení, která vznikají na méně stabilizovaných územích v začátku toku. V místech, kde tok protéká dětským hřištěm počítá návrh s jeho integrací a vytvořením vodního herního prvku. Reprezentativní vodní prvek vzniká v místech, kde tok vede přes zpevněná prostranství s pobytovými potenciálem.

legenda:

- nové propojení
- vodní prvek
- vodní herní prvek
- koridor obnoveného toku
- vodní toky
- hranice povodí řešené oblasti

M 1:20 000

0 500 1 000 m

Zámek Veleslavín

V areálu Veleslavínského zámku se nachází pramen Dejvického potoka. V jižní části areálu se nachází rybníček napájený Dejvickým potokem. Potok navrhují vést po povrchu od tohoto rybníčku po východní části areálu po přirozeném sklonu. Z areálu potok navrhují vyvést v severní části západní zdi. Potok zde povede korytem v zeleni, částečně podél stávající cesty. Tato bude překonávat potok po lávkách. V rámci areálu navrhují doplnit tok o informační systém a prvky ekovýchovy. Jedná se o počátek toku a potenciálně i trasy návštěvníků po stopách dejvického potoka. Z oblasti areálu může být sbírána dešťová voda přirozeným odtokem po povrchu. Mezi areálem zámku a bývalých tepláren je možný vznik nového propojení podél obnoveného toku.

Zámek Veleslavín

legenda:

formy otevření toku

v zeleni

na rozhraní zeleně a chodníku

příčné přechody

lávka bez zábradlí

lávka se zábradlím

ekologická opatření

tůň

členitost dna

břehové porosty

sběr dešťové vody po povrchu

veřejný prostor

nové propojení

informační systém

změna režimu údržby

nový mobiliář

aktivity pro rodiny s dětmi

ekovýchova

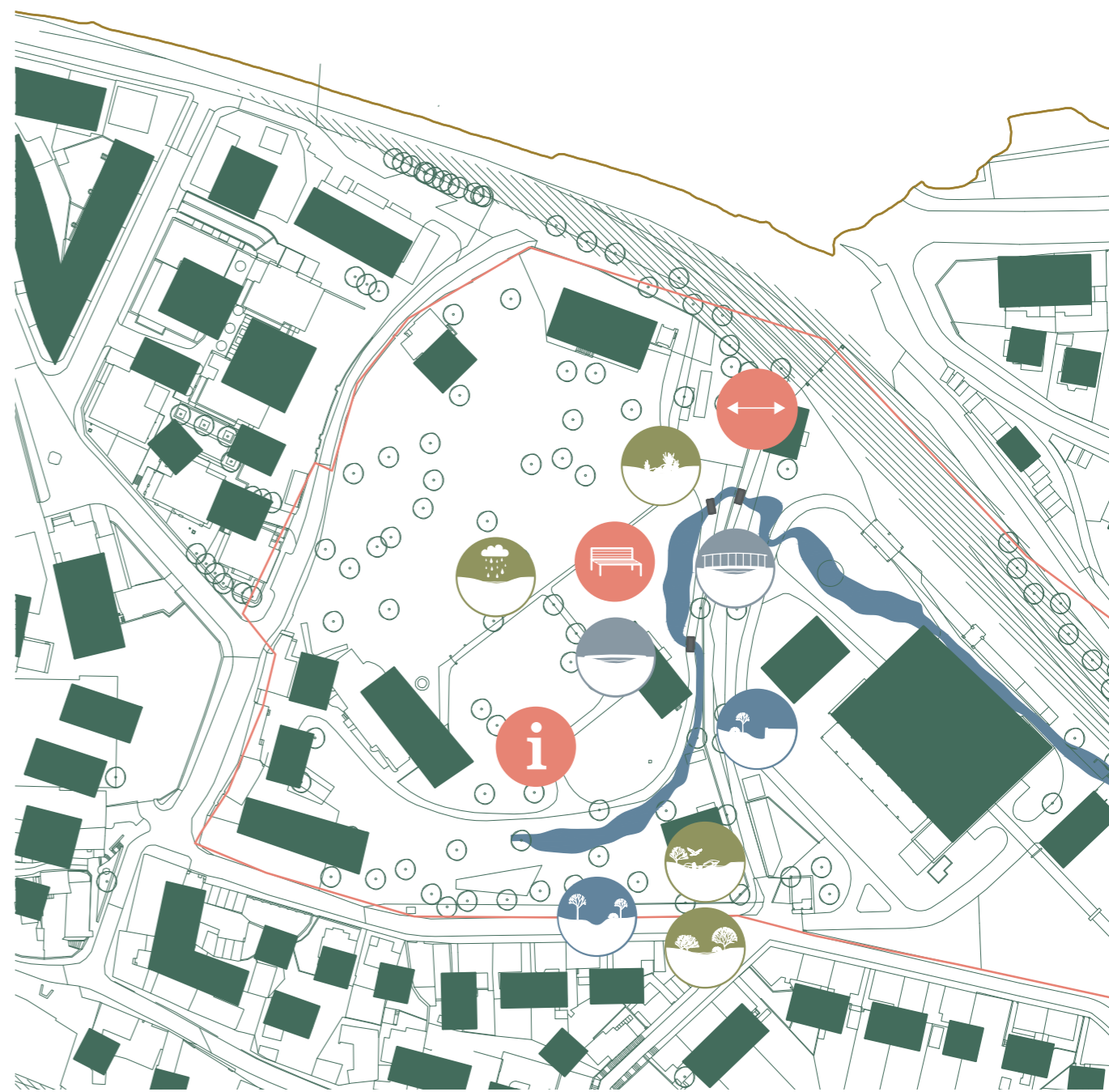
polohopis

obnovený potok

hranice řešeného území

M 1:2 000

0 50 100 m

Bývalé teplárny

V oblasti bývalých tepláren lze v budoucnosti předpokládat novou výstavbu. Integrace potoka do této zástavby by umožnila zvýšení kvality veřejných prostranství a hodnoty nově postavených nemovitostí. Potok navrhuji v trase dle přirozeného spádu území. Jeho průběh lze přizpůsobit ostatním zájmům v území vytvořením např. vodního prvku, či integrací toku do dětského hřiště. V případě plánování nové výstavby je vhodné počítat s prostorem kolem toku pro rozliv a případnou infiltraci dešťové vody z oblasti. Potok může v tomto případě sloužit jako obohacení prostoru a vytvářet přirozenou osu nové výstavby.

Bývalé teplárny

legenda:

formy otevření toku

- v zeleni
- na rozhraní zeleně a chodníku

příčné přechody

- brod

ekologická opatření

- tůně
- členitost dna
- břehové porosty
- sběr dešťové vody po povrchu

veřejný prostor

- nové propojení
- výsadba
- informační systém
- změna režimu údržby
- nový mobiliář
- vodní prvek

aktivity pro rodiny s dětmi

- ekovýchova
- vodní herní prvek

- polohopis
- obnovený potok
- hranice řešeného území

Strnadovo zahradnictví

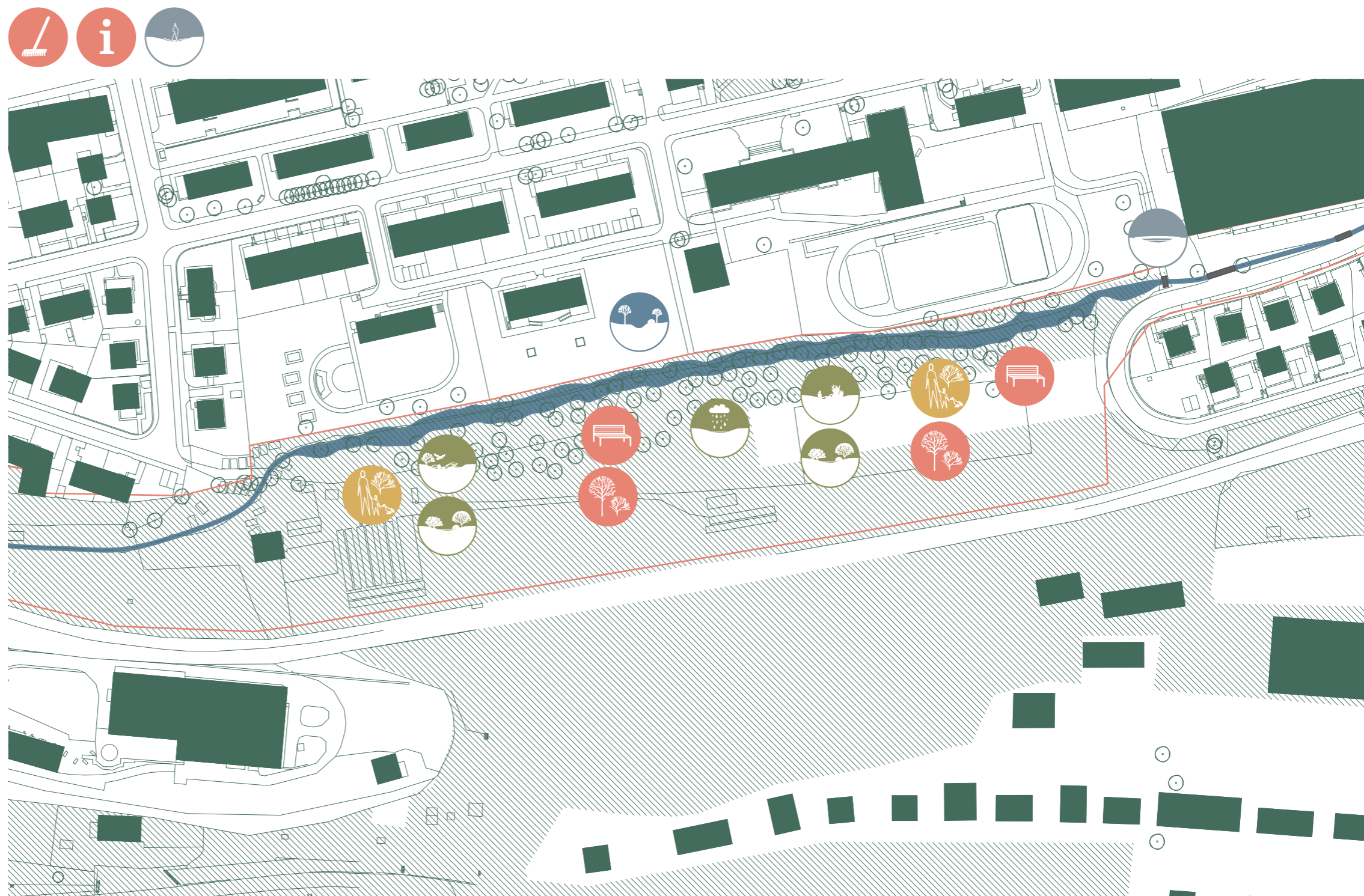
Stejně jako v oblasti tepláren, i bývalé Strnadovo zahradnictví čeká nová výstavba. Jedná se však zároveň také o jediné místo, kde potok v současné době teče po povrchu. navrhují jeho zachování v současné trase s poskytnutím dostatečného prostoru pro rozliv. Zachování toku a zlepšení jeho podmínek bude mít pozitivní dopad na území jak z ekologického, tak z uživatelského hlediska. Potok lze doplnit herními prvky, prvky ekovýchovy, a novým mobiliářem, které zajistí vyšší míru obytnosti tohoto území. Oblasti kolem toku navrhují doplnit novými výsadbami a na toku vytvořit tůně, břehové porosty a členité dno v pravidelných rozestupech.

Strnadovo zahradnictví

legenda:

- otevření toku v zeleni
- otevření toku na rozhraní zeleně a chodníku
- brod
- lávka bez zábradlí
- tůně
- členitost dna
- břehové porosty
- sběr dešťové vody po povrchu
- výsadba
- informační systém
- změna režimu údržby
- nový mobiliář
- ekovýchova
- polohopis
- obnovený potok
- hranice řešeného území

M 1:2 000
0 50 100 m

Na Rozdílu

Oblast ulice Na Rozdílu poskytuje méně prostoru pro otevření toku a proto navrhuji vedení v zelených pruzích podél komunikace. Dále podél lineárního parku navrhuji otevření toku na rozhraní chodníku a parku. Tok zde povede lineárně v urbánním charakteru. Komunikace je zde málo frekventovaná, není tudíž nutná filtrace dešťové vody. Přesto, že v tomto místě je omezena možná šíře koryta toku, je důležité v pravidelných intervalech členit dno potoka a doplňovat břehy břehovými výsadbami. V místě vedení podél parku je vhodně vytvoření rozšíření které umožní zachycení vody při rozvodnění potoka. V místech břehových porostů navrhuji změnu režimu údržby parku k podpoře přirozeného vývoje břehových porostů.

Na Rozdílu

legenda:

formy otevření toku

- v zeleni
- na rozhraní zeleně a chodníku
- podél komunikace

příčné přechody

- lávka bez zábradlí
- lávka se zábradlím
- most prosvětlený

ekologická opatření

- tůň
- členitost dna
- břehové porosty
- sběr dešťové vody po povrchu

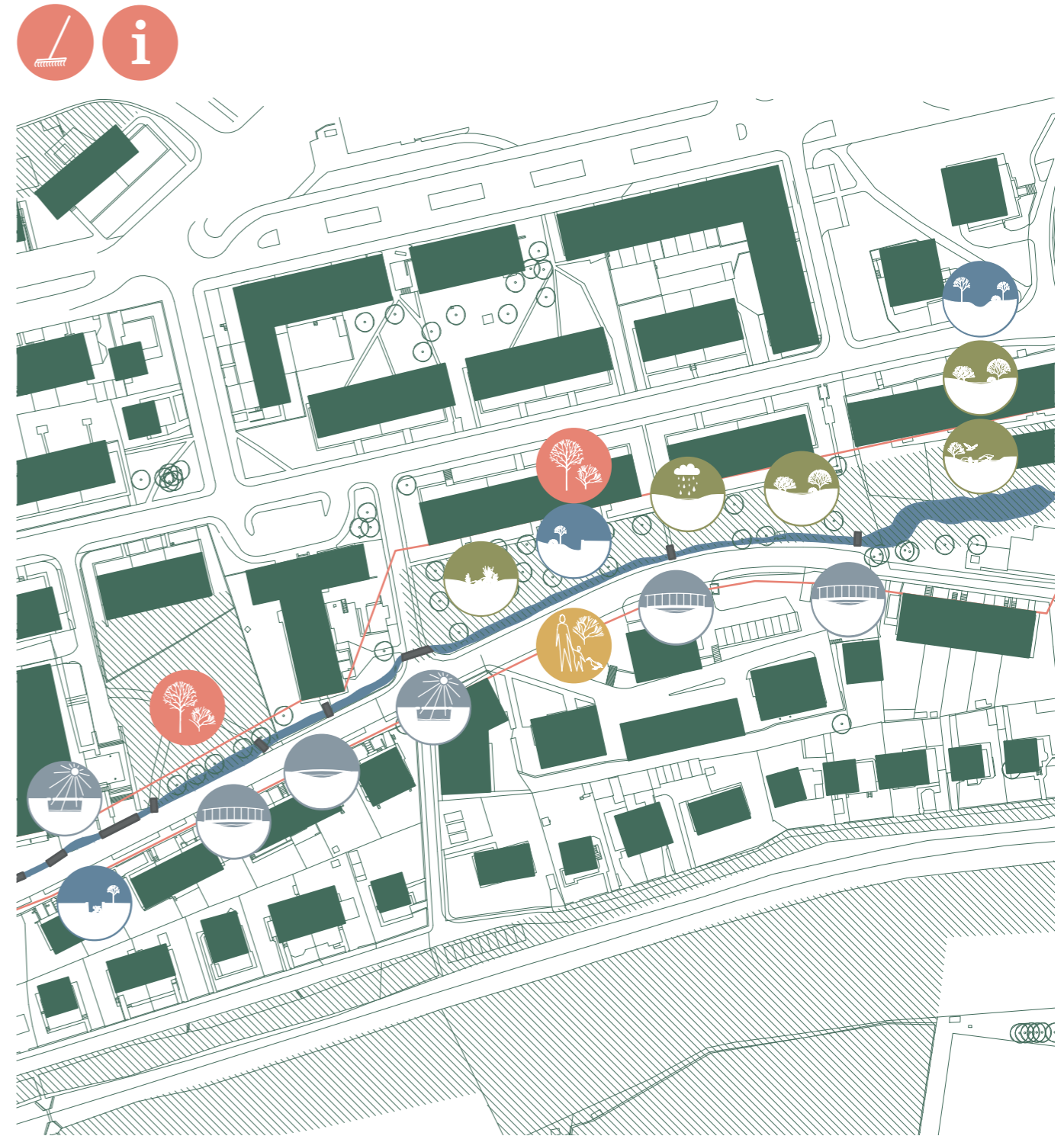
veřejný prostor

- nové propojení
- výsadba
- informační systém
- změna režimu údržby

aktivity pro rodiny s dětmi

- ekovýchova

- polohopis
- obnovený potok
- hranice řešeného území

Hadovka západní část

Potok zde vtéká do dlouhé linie parku Hadovka. V západní části se nachází oplocené dětské hřiště. Potok navrhuji vést mělce skrze dětské hřiště. Vznikne tak ozvláštňení prostoru hřiště a potenciál pro zapojení toku ve formě herního prvku. Jelikož se jedná o místo, kde lze předpokládat dlouhodobější pobyt rodičů s dětmi, navrhuji také umístění prvků ekovýchovy, které ozvláštňení pobyt na hřišti. Tok v místě hřiště povede v mělkém a širokém korytě, které umožní jeho přirozenou integraci do území a snadné překonávání. V případě rozvodnění bude poskytnut dostatečný prostor pro rozliv a zadržení vody. Dešťová voda zde bude sbírána přirozeným odtokem po povrchu.

Hadovka západní část

legenda:

formy otevření toku

na rozhraní zeleně a chodníku

dětské hřiště

příčné přechody

brod

lávka bez zábradlí

most prosvětlený

most neprosvětlený

ekologická opatření

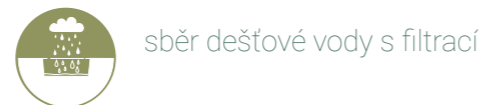
členitost dna

břehové porosty

sběr dešťové vody po povrchu

sběr dešťové vody s filtrací

veřejný prostor

nové propojení

výsadba

informační systém

změna režimu údržby

nový mobiliář

aktivity pro rodiny s dětmi

ekovýchova

vodní herní prvek

polohopis

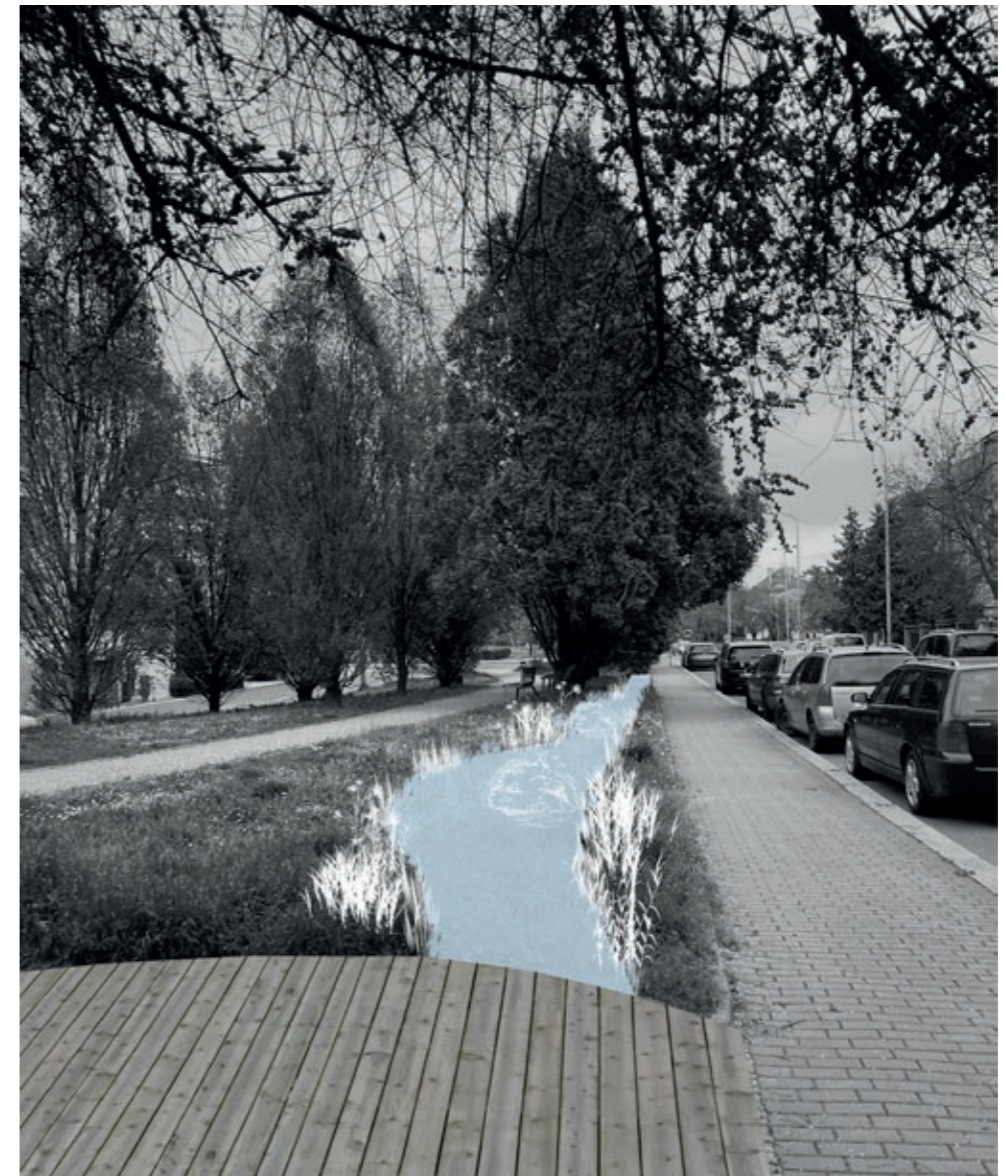
obnovený potok

hranice řešeného území

Hadovka východní část

V západní části parku Hadovka navrhují vést potok po jižní hraně parku dle přirozených odtokových linií. V místech, kde to dovoluje morfologie terénu navrhují vést potok více dovnitř parku, kde je možné v zelených plochách vytvoření tůní a prostorů pro rozliv. V prostoru parku navrhují obnovený tok doplnit mobiliářem, informačním systémem a herními a edukativními prvky. V místě dětského hřiště navrhují tok integrovat do jeho prostoru. Stávající výsadby budou zachovány a místy doplněny o břehové porosty a nové dřeviny a keře v okolí nového toku. Voda z prostoru přilehlé komunikace bude při odvodu do toku filtrována. Příčné přechody budou řešeny lávkami, v místech komunikací prosvětlenými mosty.

Hadovka východní část

legenda:

- otevření toku v zeleni
- otevření toku na rozhraní zeleně a chodníku
- otevření toku na dětském hřišti
- brod
- lávka bez zábradlí
- lávka se zábradlím
- most prosvětlený
- most neprosvětlený
- tůňě
- členitost dna
- břehové porosty
- sběr dešťové vody po povrchu
- sběr dešťové vody s filtrací
- výsadba
- informační systém
- změna režimu údržby

- ekovýchova
- vodní herní prvek

- polohopis
- obnovený potok
- hranice řešeného území

M 1:2 000

0 50 100 m

zeleň podél Evropské

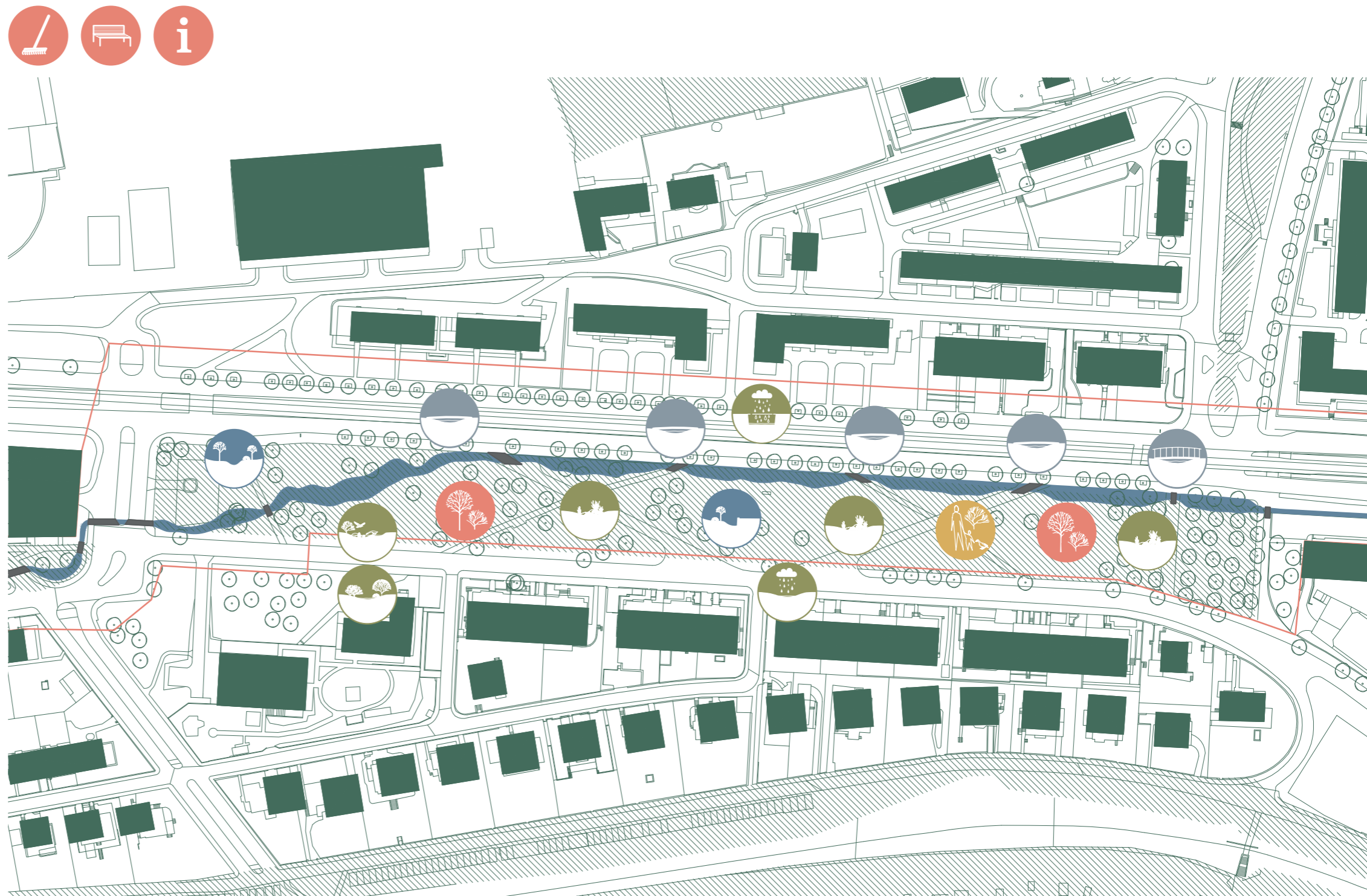
V první části zeleně podél Evropské ulice navrhují vést potok volně zelení, kde je možnost vytvoření tůně a prostoru pro rozliv. V severní části parku pak dále potok navrhují vést podél Evropské. Dešťovou vodu přitékající z komunikace je třeba filtrovat před vpuštěním do toku. Vodu přitékající z parku je možné sbírat odtokem. Dle prostorových možností navrhují rozšíření tak, aby v pravidelných rozestupech vznikaly prostory s členitým dnem, břehovými porosty a širším prostorem pro rozliv toku. V západní části parku navrhují umístění edukativních prvků a mobiliáře. Dále u Evropské je charakter parku spíše reprezentativní. V těchto místech navrhují doplnit tok občasnými výsadbami pro zachování jednotného charakteru.

zeleň podél Evropské

legenda:

- otevření toku v zeleni
- otevření toku na rozhraní zele-
ně a chodníku
- brod
- lávka bez zábradlí
- lávka se zábradlím
- tůňě
- členitost dna
- břehové porosty
- sběr dešťové vody po povrchu
- sběr dešťové vody s filtrací
- výsadba
- informační systém
- změna režimu údržby
- nový mobiliář
- ekovýchova

- polohopis
- obnovený potok
- hranice řešeného území

M 1:2 000
0 50 100 m

Thákurova

Po překonání Evropské v současnosti navrhovaným tunelem, vtéká v ulici Thákurova potok do dejvického Kampusu. Na tomto místě se nachází souvislý travnatý pás do kterého navrhuji umístit obnovený tok v trase dle přirozené morfologie terénu. V prostoru zeleně navrhuji otevřít koryto mělce s prostorem pro rozliv a možností vytvoření tůně, doplněné břehovými porosty. Prostor kolem toku navrhuji doplnit mobiliářem pro zobytnění plochy a menším množstvím výsadeb stromů. Potok v ploše navrhuji překonávat nízkými lávkami bez zábradlí a brody, které vzhledem k mělkému toku mohou vznikat i samovolně. Tato plocha je také vhodná pro umístění prvků ekovýchovy.

Thákurova

legenda:

formy otevření toku

v zeleni

podél komunikace

příčné přechody

lávka bez zábradlí

tunel

ekologická opatření

tůň

břehové porosty

sběr dešťové vody po povrchu

veřejný prostor

výsadba

informační systém

změna režimu údržby

nový mobiliář

aktivity pro rodiny s dětmi

ekovýchova

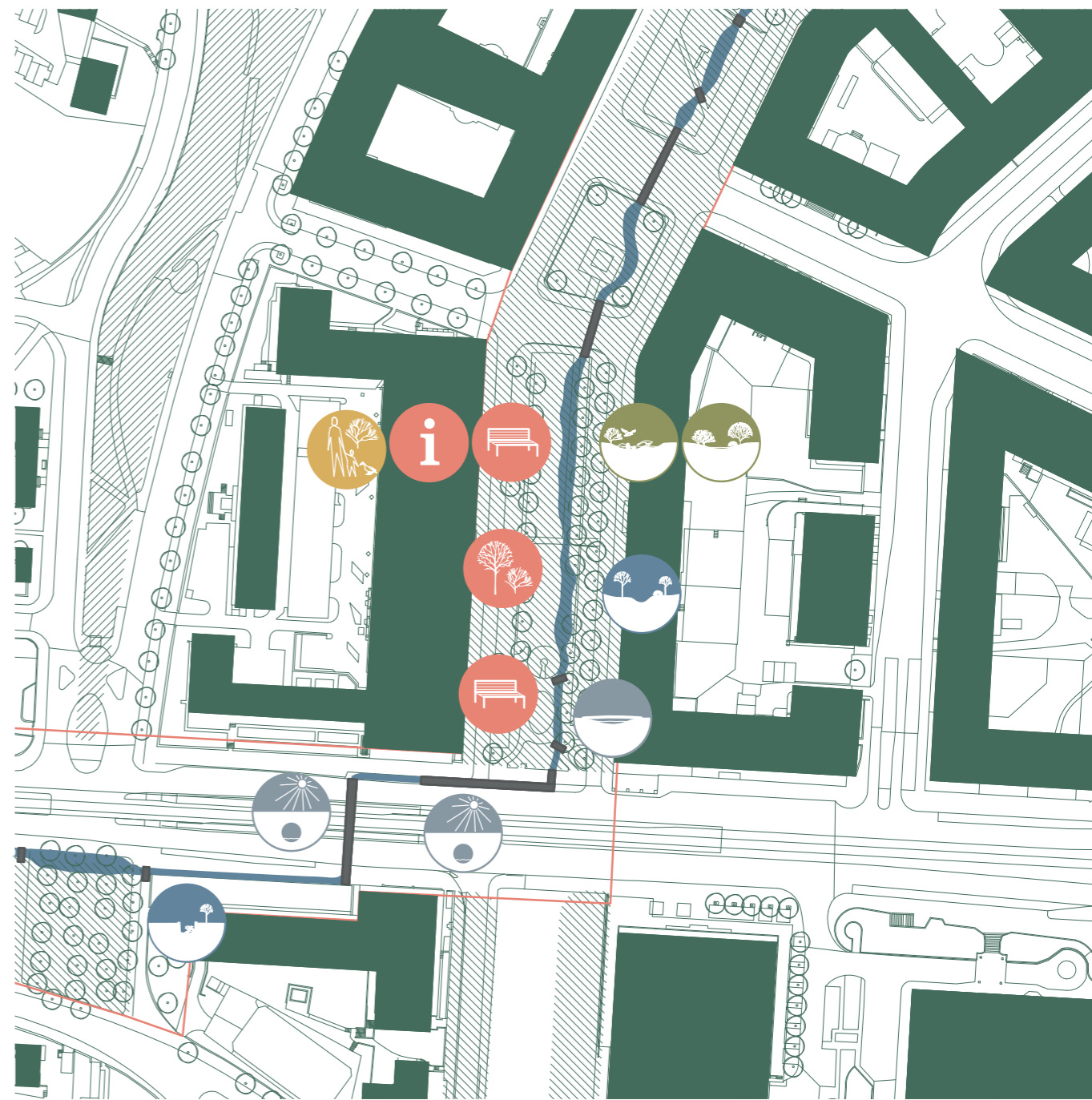
polohopis

obnovený potok

hranice řešeného území

M 1:2 000

0 50 100 m

Kolem ulice Zikova se nacházejí dvě drobné parkově upravené plochy nesourodého charakteru. Navrhují do nich tok integrovat v zeleni, ve formě mělkého, decentního koryta doplněného břehovými porosty. Plochy navrhuji doplnit mobiliářem, výsadbami a vzdělávacími herními prvky, což napomůže propojení těchto odlišných ploch. Překonání ulice Zikova navrhuji pokud možno prosvětleným mostem, který přispěje k zachování kontinuity toku. Překonávání potoka v plochách zeleně bude možné brody, vzhledem k mělkému korytu.

Zikova

legenda:

formy otevření toku

v zeleni

příčné přechody

brod

lávka bez zábradlí

most prosvětlený

ekologická opatření

členitost dna

břehové porosty

sběr dešťové vody po povrchu

veřejný prostor

výsadba

informační systém

změna režimu údržby

nový mobiliář

aktivity pro rodiny s dětmi

ekovýchova

polohopis

obnovený potok

hranice řešeného území

M 1:2 000

0 50 100 m

kampus ČVUT

V kampusu ČVUT navrhují obnovení toku v zatravněné ploše naproti stavební fakultě. V zeleni, kde je možná konstrukce tůní, brodů a založení břehových porostů. V těchto plochách bude také umožněn rozliv toku. Při překonávání zpevněných ploch navrhují využití lávek a prosvětlených mostů. Na tomto místě je možné doplnění vybavenosti parku o mobiliář, herní prvky a vegetaci tak, aby plocha poskytla vhodné podmínky k pobytu například pro studenty a zaměstnance kampusu, či obyvatele z okolí. Obnovený potok zatraktivní prostředí kampusu a zvýší ekologickou stabilitu území. Ve zpevněných plochách je možná integrace vodního prvku.

kampus ČVUT

legenda:

formy otevření toku

v zeleni

příčné přechody

brod

lávka bez zábradlí

most prosvětlený

ekologická opatření

tůně

členitost dna

břehové porosty

sběr dešťové vody po povrchu

veřejný prostor

výsadba

informační systém

změna režimu údržby

nový mobiliář

vodní prvek

aktivity pro rodiny s dětmi

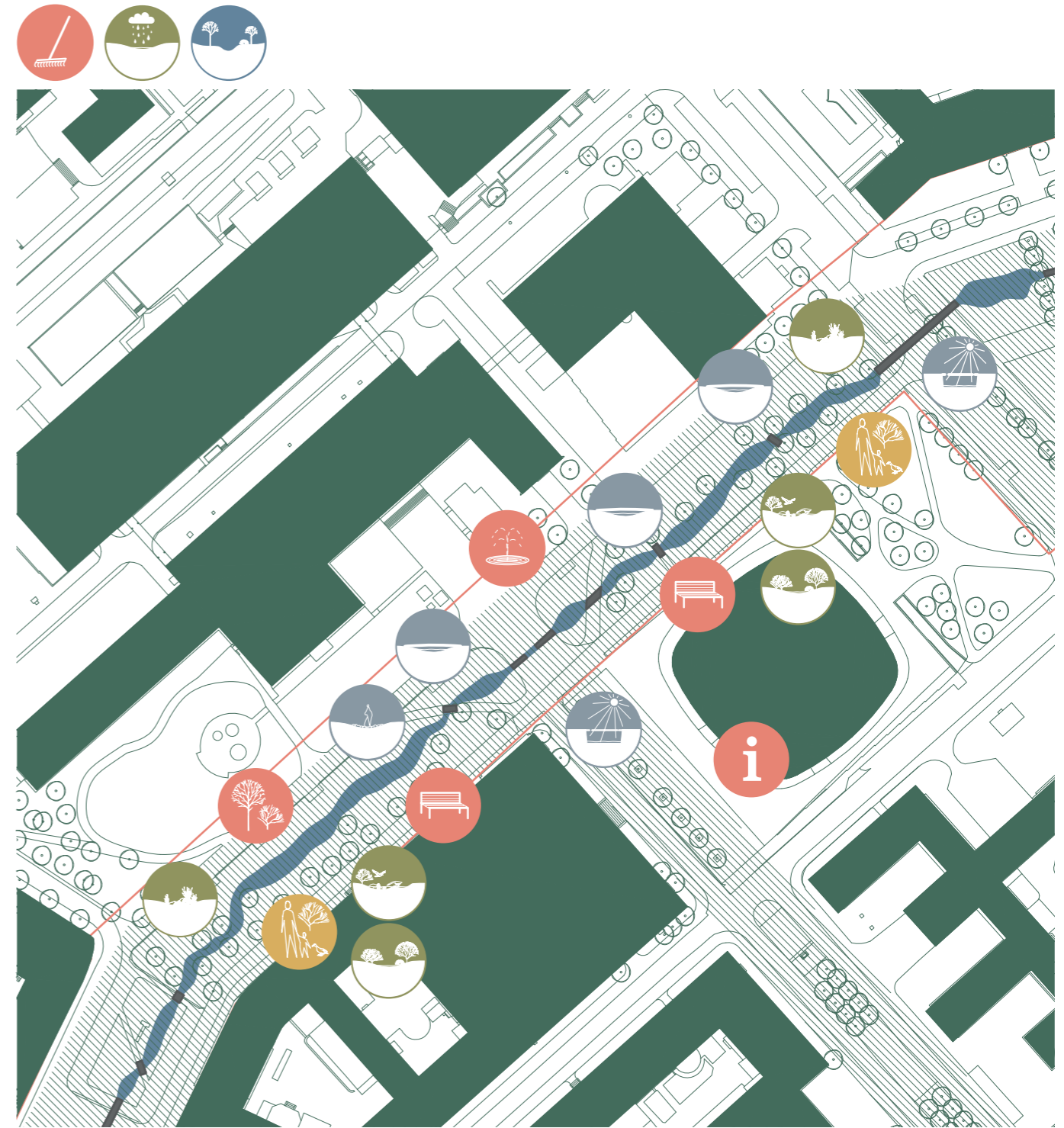

ekovýchova

polohopis

obnovený potok

hranice řešeného území

M 1:2 000

0 50 100 m

Flemingovo náměstí

Flemingovo náměstí je místo reprezentativního charakteru s jasně definovanou kompozicí, která ovšem v současné době postrádá význam. V zelených plochách se nachází potenciál zobytnění a jejich využití více jako parku. Společně s otevřením toku v zelených plochách navrhuji doplnění těchto ploch adekvátním mobiliářem a drobnými vzdělávacími prvky, které podpoří biodiverzitu. Otevření toku v zelených plochách umožňuje vytvoření tůní s břehovými porosty a vhodnými podmínkami pro zastavení migrujících živočichů. Překonání zpevněné plochy uprostřed náměstí navrhuji řešit prosvětleným mostem, který umožní zachování roviny a nevytvoří bariéru při pohybu po zpevněném povrchu.

Flemingovo náměstí

legenda:

formy otevření toku

v zeleni

příčné přechody

brod

most prosvětlený

ekologická opatření

tůň

členitost dna

břehové porosty

sběr dešťové vody po povrchu

veřejný prostor

informační systém

změna režimu údržby

nový mobiliář

aktivity pro rodiny s dětmi

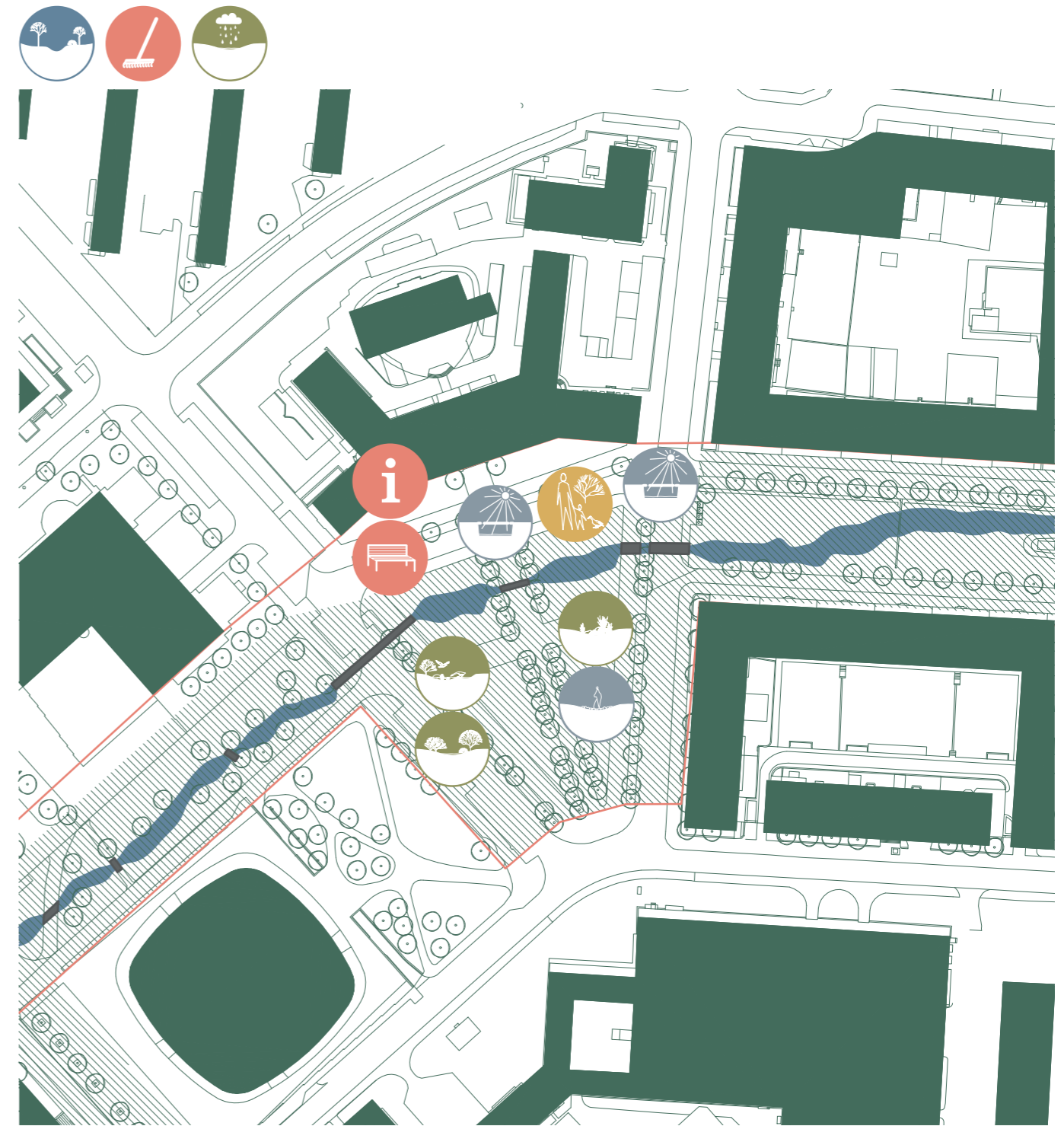

ekovýchova

polohopis

obnovený potok

hranice řešeného území

Tuto homogenní zatravněnou plochu navrhuji využít pro meandrování potoka a případný rozliv při zvýšeném stavu vody. Plochu navrhuji doplnit výsadbami a břehovými porosty pro vytvoření příjemného klimatu pro pobyt. Koryto navrhuji otevřít mělce, tak aby mohlo být při normálním stavu vody přirozeně překonáváno. Navržené zásahy by neměly přímo narušovat kompozici místa, nýbrž ji pouze doplňovat a působit decentním dojmem. V okolí potoka je vhodné změnit přístup k údržbě ploch tak, aby byl umožněn přirozený vývoj břehových porostů. Okolí obnoveného toku navrhuji doplnit pár kusy mobiliáře tak, aby byl umožněn pobyt. Překonání následné komunikace Jugoslávských Partyzánů bude řešeno v tento moment tunelem.

Nikoly Tesly

legenda:

formy otevření toku

v zeleni

příčné přechody

brod

tunel

ekologická opatření

tůň

členitost dna

břehové porosty

sběr dešťové vody po povrchu

veřejný prostor

výsadba

informační systém

změna režimu údržby

nový mobiliář

aktivity pro rodiny s dětmi

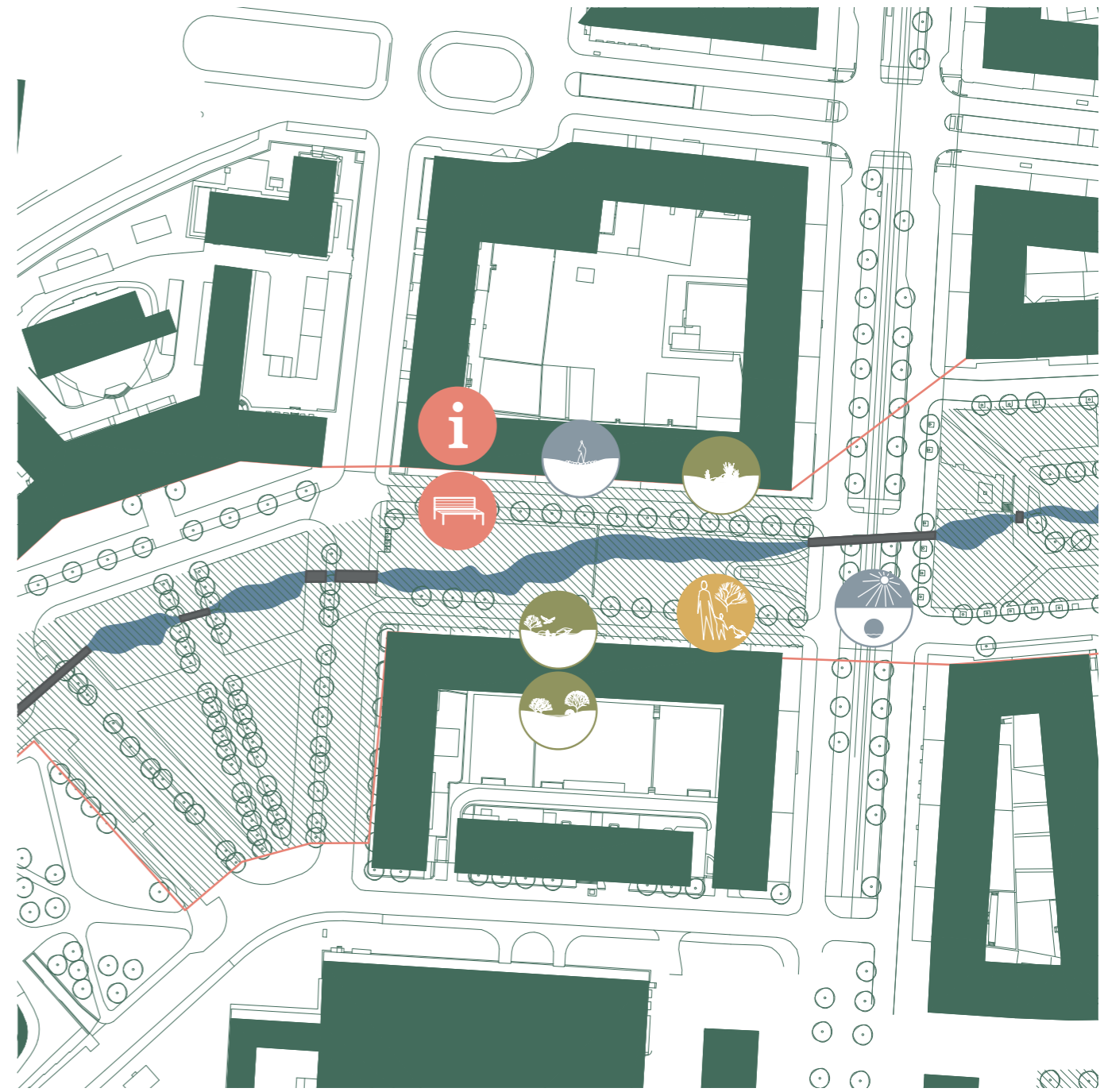

ekovýchova

polohopis

obnovený potok

hranice řešeného území

M 1:2 000

0 50 100 m

Náměstí Interbrigády

Na Náměstí Interbrigády vede obnovený potok přes dvě zatravněná prostranství, která umožňují vytvoření tůní a míst k rozlivu. Uprostřed, mezi těmito plochami navrhuji vést tok přes zpevněné prostranství s dětským hřištěm. V této ploše navrhuji využití potoka jako vodního prvku, který zpříjemní pobyt v této ploše a poslouží jako zdroj osvěžení a zábavy. V ploše dětského hřiště navrhuji jeho zakomponování a vytvoření vodního herního prvku. Ve zpevněné ploše není nutná filtrace dešťové vody, jelikož se jedná o plochu bez přístupu motorových vozidel. Okolí toku v této ploše navrhuji doplnit židlemi a stoly, případně i mobilním občerstvením.

Náměstí Interbrigády

legenda:

formy otevření toku

příčné přechody

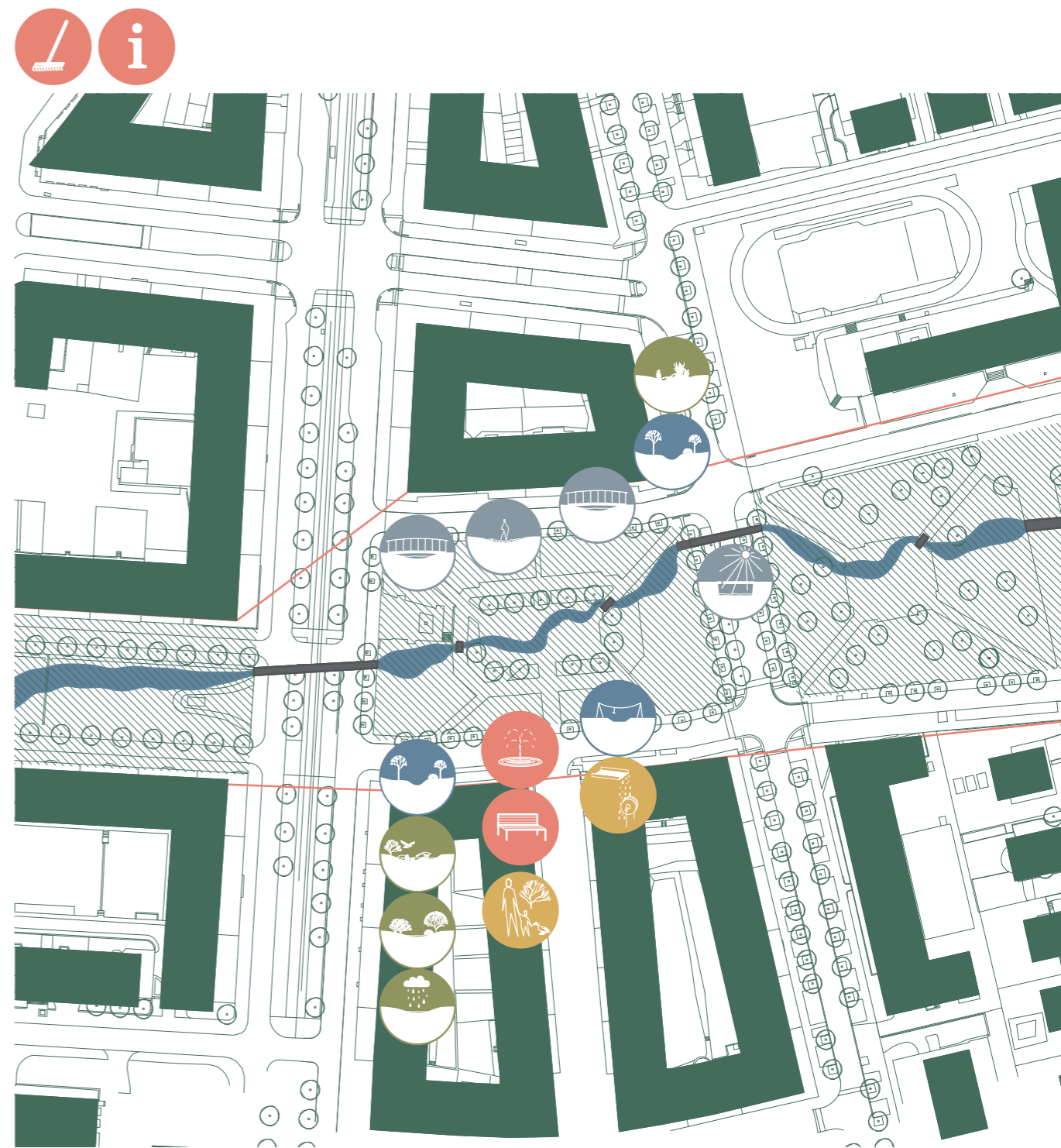
ekologická opatření

veřejný prostor

aktivity pro rodiny s dětmi

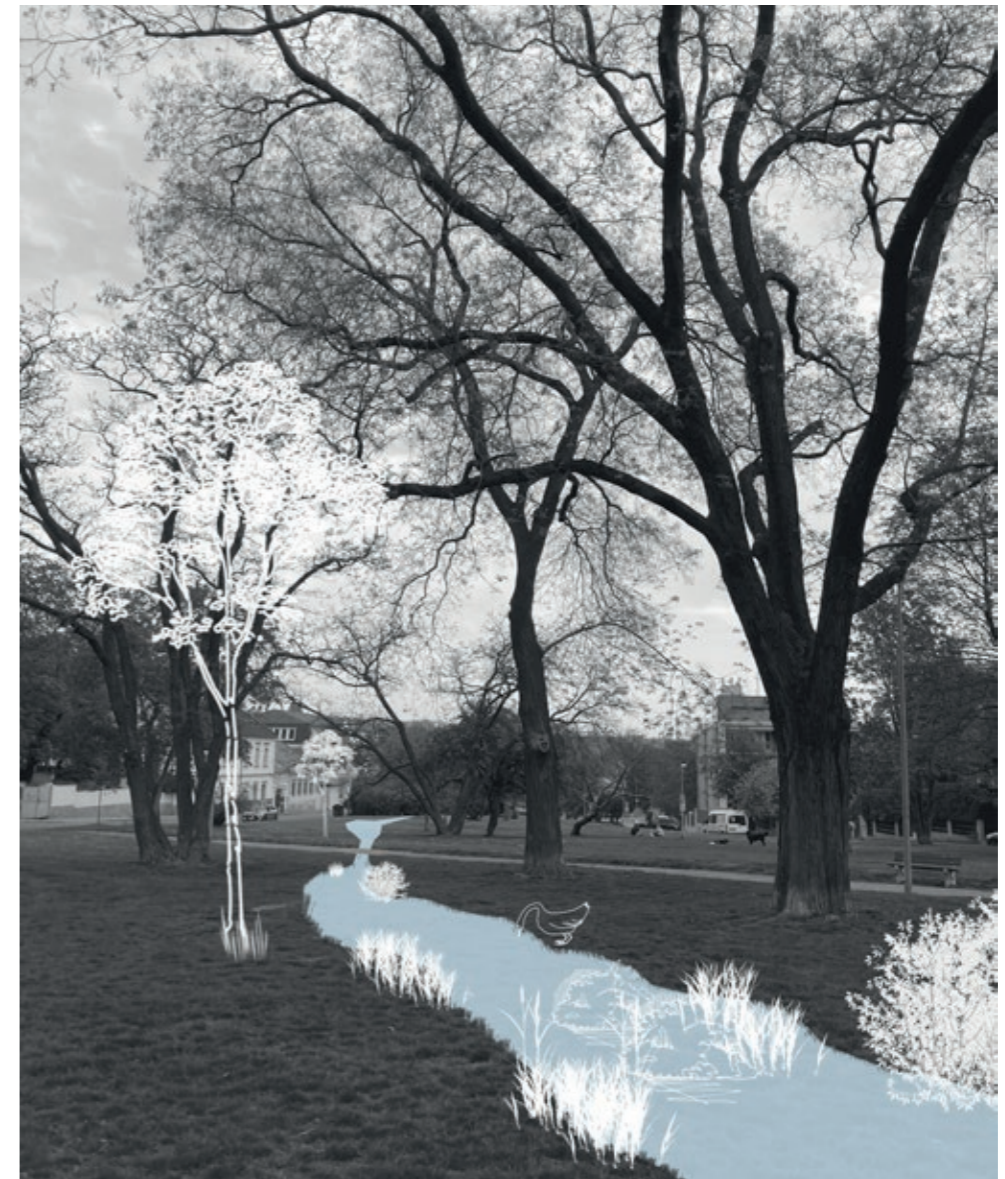
M 1:2 000

0 50 100 m

Park Lázaró Cárdenase

Tento dlouhý lineární park tvoří poslední zelenou plochu na průběhu potoka před tím, než vtéká do umělého koryta a následně do Vltavy. Přirozený spád umožňuje vedení toku dostatečně uvnitř parku tak, aby bylo možné vytvoření tůní a prostoru pro rozliv. V rámci tohoto parku potok protéká drobnými zpevněnými plochami, kde je možné jeho využití jakožto vodního prvku. Většina toku vede na tomto místě v zeleni a tam navrhuji klást velký důraz na biodiverzitu, jelikož se pro migrující organismy jedná o první místo, kde se tok nachází na povrchu. Místo je zároveň poměrně svažité, je tedy vhodné vytvoření mnoha tůní a zarostlých břehů, které poslouží jako záchytné zóny pro živočichy.

Park Lázaro Cárdenase

legenda:

- otevření toku v zeleni
- otevření toku podél komunikace
- prosvětlený most
- břehové porosty
- členění dna
- tůně
- sběr dešťové vody po povrchu
- výsadba
- informační systém
- změna režimu údržby
- nový mobiliář
- vodní prvek
- ekovýchova

Mlýnská

V ulici mlýnská teče potok již v současnosti v kamenném příkopu podél komunikace. Vzhledem ke komplikované situaci v okolí nenavrhují v tomto místě vytvoření koryta nového, nýbrž pouze drobné úpravy toho stávajícího. Koryto je v současné době dlážděné a bez vegetace. Navrhují rozčlenit dno, vytvořit výškové rozdíly, které umožní úkryt drobným živočichům a vysemenění vegetace, která pomůže v korytě vytvořit příznivější prostředí. Takovéto drobné úpravy by měly pomoci ekologické kontinuitě toku a zpříjemnění pobytu na tomto místě. Okolí ulice Mlýnská navrhují doplnit mobiliářem včetně stojanů na kola, jelikož se jedná o jeden ze vstupů do parku Stromovka se zvýšeným výskytem cyklistů.

Mlýnská

legenda:

formy otevření toku

ve stávajícím korytě

ekologická opatření

členitost dna

břehové porosty

veřejný prostor

informační systém

změna režimu údržby

nový mobiliář

aktivity pro rodiny s dětmi

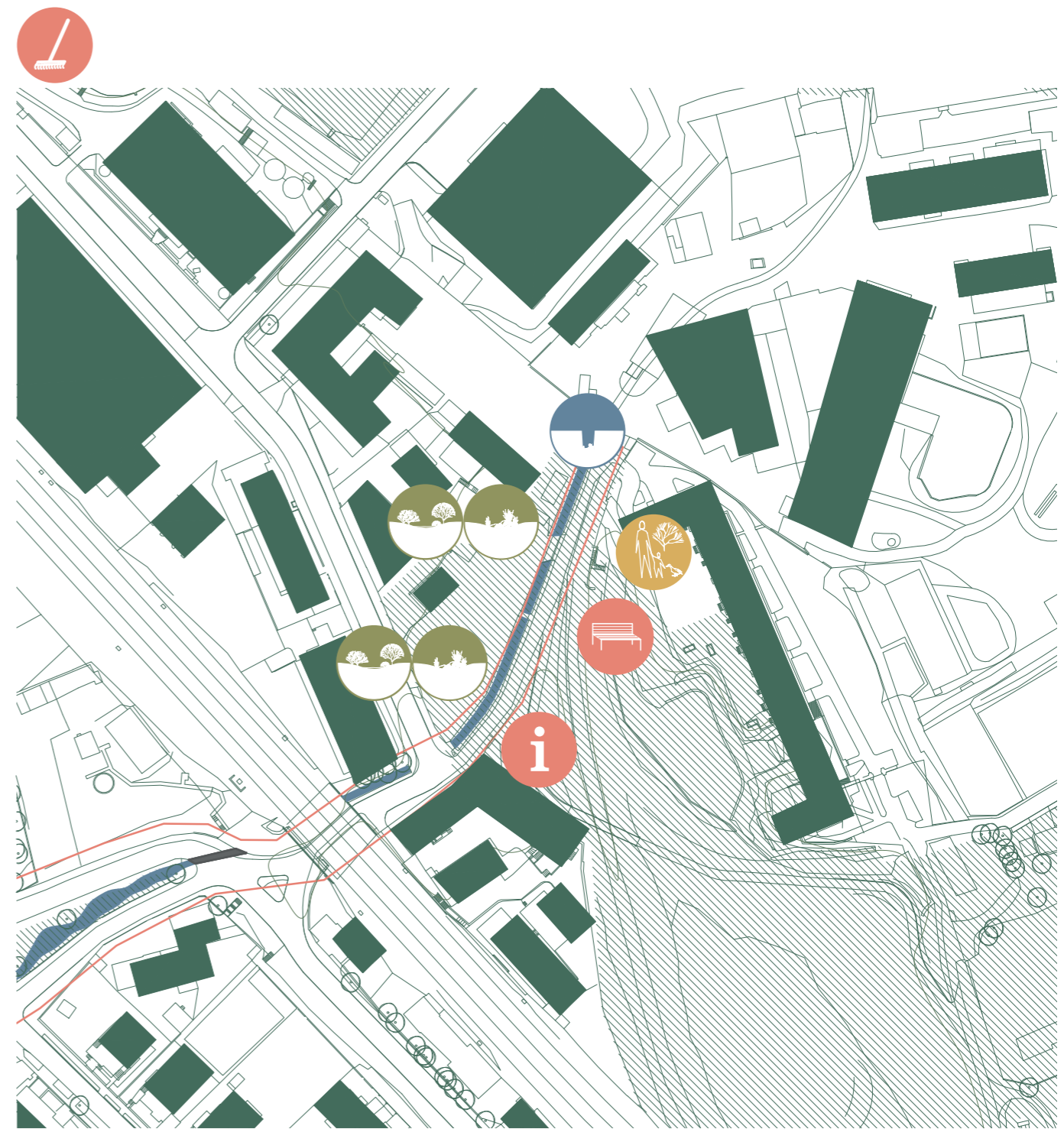

ekovýchova

polohopis

obnovený potok

hranice řešeného území

závěr

Jakožto pro dejvickou rodačku a člověka, kterého zatrubněný Dejvický potok fascinuje již od počátku studia pro mě byla práce na tomto projektu nekonečným zdrojem nadšení a zábavy. Uvažování nad místy, která znám od narození a chápu je jako neměnná je zajímavým momentem při snaze o kreativní přístup. Dalo by se říci, že při navrhování obnoveného toku jsem se musela do určité míry přemlouvat k zásahu do těchto míst.

Jako velice zajímavou a poučnou část práce vnímám průzkum průběhu toku a objevování drobných stop, které po sobě potok v území zanechal.

Věřím, že cesta nejmenšího odporu při navrhování, tedy následování přirozené morfologie území, obnovení toku po celé možné délce a zapojení dešťové vody společně s důrazem na migrační prostupnost toku a ekologickou hodnotu území dělá tento projekt udržitelným a vhodným pozornosti při případném rozpracování dalších návrhů. Mým cílem při zpracování této práce bylo napomoci tomu, aby byl potok v budoucnu skutečně obnoven a doufám, že se stane střípkem, který k tomu dopomůže.

poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala všem členům rodiny, vyučujícím a spolužákům, kteří mě při studiu podporovali a inspirovali.

Především pak svým vedoucím ateliéru Kláře Concepcion a Tillovi Rehwaldtovi, kteří nikdy neváhali překročit hranice školní výuky aby nám umožnili poznat toho co nejvíce, a zároveň přitom nepřijít o zdravý rozum.

Mamce a Floydovi, kteří se mnou vytrvale a bez váhání podnikali dlouhé a opakované výpravy za Dejvickým potokem.

A Martinovi se kterým jsme podnikli cestu za odtrubněnými potůčky Zürichu, jež se pro mě staly nedocenitelným zdrojem inspirace.

zdroje

Mapy:

(1890?) Praha. In: Virtualní mapová sbírka Chartae-Antiquae.cz [online]. Zdiby: Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://chartae-antiquae.cz/en/maps/38185>

(1887) Monumentální plán královského města Prahy. In: Virtualní mapová sbírka Chartae-Antiquae.cz [online]. Zdiby: Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://chartae-antiquae.cz/en/maps/18722>

(1840) Situations-Zeichnungs-Schule des k. k. G.F.M.L. Graf Künipl 1. Feld-Artillerie-Regiments [online]. 1840. Dostupné také z: http://digitool.is.cuni.cz:1801/view/mets/popupDescriptiveMd.jsp?url=http://digitool.is.cuni.cz:1801/webclient/MetadataManager?pid=1031006&descriptive_only=true&winName=win0&metsid=1031006&label=Situations-Plan%20der%20Gegend%20vor%20dem%20Carls-Thore%20zum

(1908) Král. Hlavní město Praha s okolím r. 1908.. In: Virtualní mapová sbírka Chartae-Antiquae.cz [online]. Zdiby: Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://chartae-antiquae.cz/en/maps/18241>

analytické mapy: <https://www.geoportalpraha.cz/>

Fotografie:

historické fotografie použity se svolením Jana Zavřela
fotografii místa „Zámek Veveslavín“, pořídila Karolína Suchá

Využité metodiky:

Bäche in der Stadt Zürich, RZ Entsorgung + Recycling Zürich

Karel Černý, Veronika Strnadová, Jiří Velebil, Adam Baroš, Pavel Bulíř, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, 2013, OBNOVA A DLOUHODOBÁ PÉČE O BŘEHOVÉ POROSTY, ISBN: 978-80-85116-99-1

Kolektiv autorů, Vydává Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, 2003, REVITALIZACE VODNÍHO PROSTŘEDÍ, ISBN 80-86064-72-7

Mobiliář:

<https://www.iprpraha.cz/mobiliar>
<https://www.streetpark.eu/cs/vyrobek/parkova-lavicka-twistula/>